



**KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie**

**Sprawozdanie z realizacji
rocznego programu działalności
w 2020 r.**

Akceptuję
DYREKTOR
Zawadzki
Ryszard Zawadzki

/dyrektor/

Zatwierdzam

.....

/Ministerstwo Rolnictwa

i Rozwoju Wsi/

Minikowo, 2021 rok
www.kpodr.pl
e-mail: sekretariat@kpodr.pl

Opracowanie:

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

Redakcja techniczna:

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

Kierujący:

Dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie

Ryszard Zarudzki

Zaopiniowany:

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
A. Informacja o zmianach w organizacji ośrodka doradztwa rolniczego w 2020 r.....	5
B. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego	7
C. Działalność merytoryczna.....	18
C.1. Zadania nieodpłatne	20
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	21
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej. ...	36
Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	53
Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.....	54
Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie	56
Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego	57
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	57
Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego.....	62
Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	64
Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolno- środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych	66
Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej	68
Zadanie 12. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalenie wysokości odszkodowania za te szkody.....	69
Zadanie 13. Dokonywanie oceny i akceptacji planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz.U. z 2019 r. poz. 33).....	70
C.2. Zadania odpłatne	70
C.3. Projekty i zadanie zlecone	74
C.4. Operacje zrealizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)	85
D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem	89
E. Wykaz ważniejszych wydarzeń	95
F. Działalność wydawnicza.....	97
G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej	99
H. Ocena rezultatów działalności KPODR w 2020	100
I. Załącznik elektroniczny – płyta CD.....	102

Wstęp

Status prawny

Od 20 sierpnia 2016 r. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego podlega ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi. Zgodnie z ustawą z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 721) jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną.

Podstawy funkcjonowania:

1. Ustawa o jednostkach doradztwa rolniczego

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Minikowie działa na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 721).

2. Statut

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w drodze zarządzenia nr 29 z dnia 19.08.2016 r. nadał statut Kujawsko-Pomorskiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Minikowie, stanowiący załącznik do zarządzenia. Zarządzenie weszło w życie z dniem 20.08.2016 r.

3. Regulamin organizacyjny

Ośrodek działa według struktury organizacyjnej określonej w Regulaminie Organizacyjnym Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie zatwierdzonym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i wprowadzonym Zarządzeniem przez dyrektora Ośrodka.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie art. 9 ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2016 r. poz. 356 i 1176), w związku z art. 4 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2016 r. poz.1176) powołał w 2016 r. następujące osoby do składu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego działającej przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie, na okres 5-letniej kadencji 2016-2021:

1. **Wojciech Mojzesowicz** – przewodniczący Rady, przedstawiciel Stowarzyszenia Kujawsko-Pomorskie Centrum Rolnicze. Przedstawiciel zgłoszony przez związki zawodowe rolników działające na obszarze województwa,
2. **Ryszard Kierzek** – zastępca przewodniczącego Rady, przedstawiciel Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej,
3. **Agnieszka Filipek**- przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
4. **Piotr Depta**- przedstawiciel Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
5. **Tadeusz Dussa**- przedstawiciel Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
6. **Sławomir Kowalewski** - przedstawiciel Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej,
7. **Tomasz Kruszewski** – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”. Przedstawiciel zgłoszony przez związki zawodowe rolników działające na obszarze województwa,
8. **Wiesław Gałązka** – przedstawiciel Wojewódzkiego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych. Przedstawiciel zgłoszony przez związki zawodowe rolników działające na obszarze województwa,
9. **Dr inż. Heliodor Banaszak** – przedstawiciel Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Przedstawiciel zgłoszony przez związki zawodowe rolników działające na obszarze województwa,

10. **Prof. dr hab. inż. Zbigniew Skinder** - przedstawiciel Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. Przedstawiciel zgłoszony przez szkoły wyższe oraz instytuty badawcze, kształcące i realizujące działania na potrzeby rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich,
11. **Dr hab. inż. Zygmunt Miatkowski, prof. ITP** – przedstawiciel Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach. Przedstawiciel zgłoszony przez szkoły wyższe oraz instytuty badawcze, kształcące i realizujące działania na potrzeby rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich,
12. **Andrzej Marek Wiosna** - dyrektor Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bydgoszczy, przedstawiciel szkół ponadgimnazjalnych kształcących na potrzeby rolnictwa, działających na obszarze województwa.

Podstawa prawna sporządzania Sprawozdania z Programu działalności

Sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego opracowywane jest przez dyrektora jednostki doradztwa rolniczego zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 721) oraz opiniowany przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego w oparciu o art. 9 ust. 3 pkt 1 wyżej wskazanej ustawy.

A. Informacja o zmianach w organizacji ośrodka doradztwa rolniczego w roku 2020

1. Zmiany w zasobach materialnych

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie we wrześniu 2020 roku zakończył pierwszy etap prac budowlanych rozbudowy Centrum Konferencyjnego i oddał do użytku nową wielofunkcyjną salę konferencyjną. Sala stanowi jednoprzestrzenny obiekt z możliwością podziału na mniejsze pomieszczenia za pomocą akustycznej ściany przesuwnej. Oprócz sali w obiekcie znajdują się pomieszczenia techniczne (kotłownia, serwerownia), pomocnicze (komunikacja szatnia, pomieszczenia porządkowe, toalety) oraz magazynowe (mag. wyposażenia meblowego).

Ponadto we wrześniu 2020 roku KPODR w Minikowie wypowiedział umowę najmu pomieszczeń zajmowanych przez pracowników Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Golubiu Dobrzyniu. Ośrodek zawarł stosowną umowę z nowym najemcą w innej lokalizacji tj. przy ulicy ul. Sokołowska 11, w Golubiu Dobrzyniu. Zmiana spowodowała zmniejszenie ilości metrów kwadratowych biura. Okres obowiązywania wypowiedzianej umowy kończył się w grudniu 2020 roku, a najemca zadeklarował nieprzedłużenie jej na kolejny okres, w związku z tym Ośrodek zmuszony był poszukać nowej lokalizacji.

Na koniec 2020 roku w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego zmieniła się liczba komputerów z 254 na 244 sztuk.

2. Zmiany w zatrudnieniu

Przyczyną spadku liczby zatrudnionych w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego było nabycie praw emerytalnych przez pracowników oraz rozwiązanie umów o prace przez pracowników.

Tab. A. Zatrudnienie w Kujawsko-Ośrodku Doradztwa Rolniczego

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
		stan na dzień 31.12.2020
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca dyrektora	1
3.	Dyrektorzy Oddziałów	2

4.	Dział Technologii Produkcji Rolniczej	17
5.	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	18
6.	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	10
7.	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	5
8.	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	11
9.	Dział Teleinformatyki	5
10.	Dział Księgowości	13
11.	Dział Kadr i Organizacji Pracy	3
12.	Dział Administracyjno-Gospodarczy w Minikowie	11
13.	Dział Administracyjno-Gospodarczy w Przysieku	5
14.	Dział Administracyjno-Gospodarczy w Zarzeczewie	6
15.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	106
16.	Pozostali pracownicy	2
Razem		216

Tab. B. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin	Liczba pracowników
			stan na dzień 31.12.2020
1.	PZDR w Aleksandrowie Kujawskim	9	6
2.	PZDR w Brodnicy	10	6
3.	PZDR w Bydgoszczy	8	6
4.	PZDR w Chełmnie	7	5
5.	PZDR w Gołubiu Dobrzyniu	6	4
6.	PZDR w Grudziądzu	6	5
7.	PZDR w Inowrocławiu	9	7
8.	PZDR w Lipnie	9	6
9.	PZDR w Mogilnie	4	4
10.	PZDR w Nakle n/Not.	5	6
11.	PZDR w Radziejowie	7	6
12.	PZDR w Rypinie	6	4
13.	PZDR w Sępólnie Krajeńskim	4	4
14.	PZDR w Świeciu	11	7
15.	PZDR w Toruniu	9	6
16.	PZDR w Tucholi	6	5
17.	PZDR w Wąbrzeźnie	4	4
18.	PZDR we Włocławku	13	8
19.	PZDR w Żninie	6	7
Razem		139	106

A. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego

1. Priorytetowe działania w 2020 roku

Tab. C. Priorytety działalności doradczej określone przez MRiRW

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	szkolenie		konferencja		szkolenie wyjazdowe		broszura		materiał informacyjny/artykuł	porada/informacja	konkurs/olimpiada	stoisko inf.promocyjne	targi/ wystawy	pozostałe
		i.form	i.uczestników	i.form	i.uczestników	i.form	i.uczestników	liczba	naktad	liczba	liczba odbiorców	i.form	i.form	i.form	i.form
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	m	n	o	r	s	t
1.	Upowszechnianie informacji na temat ASF , szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się choroby w stadzie	19	309							3	2889				10
2.	Ochrona wód i powietrza, uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC , w tym:														
a	upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, programu azotanowego oraz wymagań ramowej dyrektywy wodnej	22	451								3926				6
b	wsparcie realizacji ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie, w szczególności poprzez upowszechnianie wiedzy nt. pozytywnej roli wapnowania	2	36								299				
c	upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych dotyczących emisji amoniaku do powietrza;	23	470					2	2000	13	4378	1	1		11
3.	Upowszechnianie wiedzy z zakresu gospodarowania wodą w gospodarstwie , w tym:														
a	praktyk rolniczych mających na celu zwiększenie retencji	26	540							1	380				
b	powtórzonego wykorzystania wody w gospodarstwie	13	270							1	380				
4.	Upowszechnianie wiedzy i promocja produkcji zdrowej żywności , w tym w zakresie:														
a	higieny produkcji żywności pochodzenia roślinnego w gospodarstwie									4	120				1
b	rolnictwa ekologicznego	2	293	1	250	1	18	1	2000	16	493	1			11
c	bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt, w szczególności obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią	4	150							2	447	1			3
d	możliwości i sposobów wykorzystywania pasz niemodyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem rodzimych źródeł białka paszowego	4	89	1	140					10	644				21
e	przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt	9	149	1	98			2	wersja elektroniczna	68	1515		1	1	31
f	przeciwdziałania marnowaniu żywności	8	104							30	1180		3		23
5.	Upowszechnianie wiedzy na temat produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji , w tym na temat działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, rolniczego handlu detalicznego i sprzedaży bezpośredniej;	7	92							16	1241		3		21
6.	Promocja oraz wsparcie współpracy i różnych form wspólnego działania (formalnych i nieformalnych) , w szczególności grup producentów rolnych i spółdzielni;	6	61							4	128				1
7.	Wsparcie rolników w podejmowaniu i rozwoju działalności pozarolniczej z wykorzystaniem potencjału naturalnego, kulturowego oraz społecznego obszarów wiejskich , ze szczególnym uwzględnieniem funkcji turystycznych, edukacyjnych i opiekuńczych	3	16							25	1140				8
8.	Wsparcie wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej , w tym w zakresie:														
a	działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w tym nowego działania PROW 2014-2020 „Dobrostan zwierząt”	14	266							21	5941				75
b	systemu wsparcia bezpośredniego gospodarstw rolnych	3	46							7	7185				7
c	informowania i upowszechniania wiedzy odnośnie do założeń WPR po 2020 r.										6850				473

Tab. C. Kierunki priorytetowe rozwoju rolnictwa w ramach Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	szkolenie		konferencja		szkolenie wyjazdowe		brożura		ulotka		materiał informacyjny / artykuł	porada / informacja	konkurs / olimpiada	pokaz / demonstracja	stoisko inf. promocyjne	targi / wystawy	pozostałe
		I.form	I.uczestników	I.form	I.uczestników	I.form	I.uczestników	liczba	nakład	liczba	nakład	liczba	liczba odbiorców	I.form	I.form	I.form	I.form	I.form
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	r	s	t
1.	Inicjowanie działań mających na celu ściślejsze powiązanie producentów surowca z przetwórstwem rolno-spożywczym, zapewniające większą stabilność rynku w obrocie płodami rolnymi, a tym samym opłacalność produkcji rolnej.	27	564	2	117			2	400	1	100	91	26805					1428
2.	Podejmowanie działań mających na celu propagowanie możliwości i korzyści wynikających z nowych regulacji prawnych w zakresie sprzedaży bezpośredniej żywności wytworzonej w ich gospodarstwach rolnych.	7	92			1	26					4	1121			3		12
3.	Współpraca ze związkami pszczelarskimi województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie popularyzacji rozwoju pszczelarstwa oraz podejmowania działań propagujących profilaktykę ochrony pszczół i rodzin pszczelich.	9	149	1	98			2	wersja elektroniczna			68	1515			1	1	31
4.	Podejmowanie działań z zakresu propagowania wśród producentów rolnych biologizacji rolnictwa jako alternatywy dla jego chemizacji, a także w przetwórstwie rolno-spożywczym oraz w gospodarstwach domowych poprzez organizowanie szkoleń, pokazów czy wizyt studyjnych u podmiotów, które w swojej działalności stosują już biologizację.	26	773	2	304	8	242	1	2000	1	600	30	5399	4	1			73
5.	Podejmowanie działań mających na celu upowszechnianie i popularyzację wśród rolników wyników badań z zakresu porejestrowego doświadczaństwa odmianowego poprzez organizowanie szkoleń, wizyt doradców rolnych KPODR w gospodarstwach oraz wizyt studyjnych rolników w gospodarstwach rolnych, celem wymiany doświadczeń.	86	1792	10	1041	13	381	4	250	2	9599	226	7498	1	9	3	4	335
6.	Propagowanie wśród rolników konieczności odbudowy, renowacji i modernizacji małych zbiorników wodnych i urządzeń służących retencjonowaniu wody.	13	270									1	380					

1. Powiązanie zrealizowanych zadań z priorytetami na 2020 rok

I. Priorytety działalności doradczej określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rok 2020:

1. Upowszechnianie informacji na temat ASF, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się choroby w stadzie.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich Z.1.B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 25.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej Z.2.B.6. informacje, artykuł w miesięczniku odr, materiał na stronę internetową, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 38.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.B.6. porady - opisane na stronie 59.

2. Ochrona wód i powietrza, uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, w tym:

a) upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, programu azotanowego oraz wymagań ramowej dyrektywy wodnej

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich Z.1.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 32.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej Z.2.O.1. informacje, inne działania - opisane na stronie 48.

Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Z.10.O.1. porady - opisane na stronie 66.

b) wsparcie realizacji ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie, w szczególności poprzez upowszechnianie wiedzy nt. pozytywnej roli wapnowania w procesie produkcji rolniczej

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich Z.1.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 29.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej Z.2.K. informacje - opisane na stronie 44.

c) upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych dotyczących ograniczenia emisji amoniaku do powietrza

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich Z.1.L.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa - szkolenie stacjonarne - opisane na stronie 30.

Z.1.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 32.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Z.2.L.8. informacje, broszury, materiały na stronę internetową, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 46.

Z.2.O.1. informacje, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 48.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.L.8. porady, konkurs - opisane na stronie 60.

Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Z.10.O.1. porady opisane na stronie 66.....

3. Upowszechnianie wiedzy z zakresu gospodarowania wodą w gospodarstwie, w tym

a) praktyk rolniczych mających na celu zwiększenie retencji

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.L.3 Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 30.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Z.2.L.3. informacje, artykuł w miesięczniku odr - opisane na stronie 45.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.L.3. porady - opisane na stronie 60.

b) powtórnego wykorzystania wody w gospodarstwie

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.L.3 Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 30.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Z.2.L.3. informacje, artykuł w miesięczniku odr - opisane na stronie 45.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.L.3. porady - opisane na stronie 60.

4. Upowszechnianie wiedzy i promocja produkcji zdrowej żywności, w tym w zakresie

a) higieny produkcji żywności pochodzenia roślinnego w gospodarstwie

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Z.2.H.3. informacje, artykuły w miesięczniku odr - opisane na stronie 43.

Z.2.H.4 informacje, materiał na stronę internetową, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 43.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.H.3 porady - opisane na stronie 59, Z.7.H.4. porady - opisane na stronie 59.

b) rolnictwa ekologicznego

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.D.1. Produkcja metodami ekologicznymi - szkolenia stacjonarne, szkolenie wyjazdowe, konferencja - opisane na stronie 26.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Z.2.D.1. informacje, artykuły w miesięczniku odr, broszura - opisane na stronie 39.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.D.1. porady, konkurs - opisane na stronie 59.

c) bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt, w szczególności obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.L.7. Ustawa o ochronie zwierząt - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 30.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Z.2.H.4 informacje, materiał na stronę internetową, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 43, Z.2.L.7. informacje, artykuły w miesięczniku odr i innych wydawnictwach- opisane na stronie 46.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.H.4. porady - opisane na stronie 59, Z.7.L.7. porady, konkurs - opisane na stronie 60.

d) możliwości i sposobów wykorzystywania pasz niemodyfikowanych genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem rodzimych źródeł białka paszowego

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.A.2. Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej - szkolenia stacjonarne, konferencja - opisane na stronie 22.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Z.2.A.2. informacje, materiały na stronę internetową, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna, artykuły w innych wydawnictwach, audycja tv i RTV - opisane na stronie 36.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.A.2. porady - opisane na stronie 57.

e) przeciwdziałania antybiotykooporność i u ludzi i zwierząt

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Z.1.B.2. Technologia produkcji zwierzęcej - szkolenia stacjonarne, konferencja - opisane na stronie 23.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Z.2.B.2. informacje, materiały na stronę internetową, broszury, artykuły w miesięczniku odr, stoisko informacyjno-promocyjne, pozostała działalność informacyjna, artykuły w innych wydawnictwach, audycje RTV, audycja tv, spotkanie - opisane na stronie 37.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.B.2. porady, targi, doradztwo grupowe - opisane na stronie 58.

f) przeciwdziałania marnowaniu żywności

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń stacjonarnych z zakresu

Z.1.F.1. Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie - szkolenie stacjonarne - opisane na stronie 27.

Z.1.J.3. Rolniczy handel detaliczny - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 29.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Z.2.F.1. informacje, informacja na stronie internetowej, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 40.

Z.2.H.2. informacje, materiał na stronę internetową, stoiska informacyjno-promocyjne, pozostała działalność informacyjna, audycja RTV, audycje tv - opisane na stronie 42.

Z.2.J.2. informacje, pozostała działalność informacyjna, audycje tv - opisane na stronie 44.

Z.2.J.3. informacje, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna, audycje RTV - opisane na stronie 44.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.H.2. porady - opisane na stronie 59.

Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego.

Z.8.F.1. porady - opisane na stronie 62.

Z.8.J.2. porady - opisane na stronie 62.

Z.8.J.3. porady - opisane na stronie 62.

5. Upowszechnianie wiedzy na temat produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji, w tym na temat działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, rolniczego handlu detalicznego i sprzedaży bezpośredniej

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.J.3. Rolniczy handel detaliczny - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 29.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Zaplanowano udzielanie informacji materiał na stronę, artykuł w miesięczniku KPODR, inne działania

Z.2.A.3. informacje - opisane na stronie 37.

Z.2.H.2. informacje, materiał na stronę internetową, stoiska informacyjno-promocyjne, pozostała działalność informacyjna, audycja RTV, audycje tv - opisane na stronie 42.

Z.2.H.4. informacje, materiał na stronę internetową, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 43.

Z.2.J.2. informacje, materiały na stronę internetową, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna, audycje tv - opisane na stronie 44.

Z.2.J.3. informacje, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna, audycje RTV - opisane na stronie 44.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Z.7.A.3. porady - opisane na stronie 57.

Z.7.H.2. porady - opisane na stronie 59.
Z.7.H.4. porady - opisane na stronie 59.

Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego
Z.8.J.2. porady - opisane na stronie 62.
Z.8.J.3. porady - opisane na stronie 62.

6. Promocja oraz wsparcie współpracy i różnych form wspólnego działania (formalnych i nieformalnych), w szczególności grup producentów rolnych i spółdzielni

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.H.1. Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 28.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Z.2.H.1. informacje, materiały na stronę, artykuły w miesięczniku odr - opisane na stronie 42.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.H.1. porady - opisane na stronie 59.

7. Wsparcie rolników w podejmowaniu i rozwoju działalności pozarolniczej z wykorzystaniem potencjału naturalnego, kulturowego oraz społecznego obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji turystycznych, edukacyjnych i opiekuńczych

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.N.3. Gospodarstwa opiekuńcze - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 31.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej
Z.2.E.1. informacje, materiały na stronę internetową, artykuły w miesięczniku odr - opisane na stronie 40.

Z.2.N.1. informacje, materiały na stronę internetową, audycja tv, pozostała działalność informacyjna, audycja tv - opisane na stronie 47.

Z.2.N.3. informacje, materiały na stronę, artykuł w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna, artykuły w innych wydawnictwach, audycja tv - opisane na stronie 48.

Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Z.9.E.1. porady - opisane na stronie 64.

Z.9.N.1. porady - opisane na stronie 65.

Z.9.N.2. porady - opisane na stronie 65.

Z.9.N.3. porady - opisane na stronie 65.

8. Wsparcie wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej, w tym w zakresie

a) działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w tym nowego działania PROW 2014-2020 „Dobrostan zwierząt”

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.G.2. PROW - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 27.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej Z.2.G.2. informacje, materiały na stronę internetową, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 41.

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.

Z.4.I.2. porady - opisane na stronie 54.

b) systemu wsparcia bezpośredniego gospodarstw rolnych

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich Z.1.G.1. Płatności bezpośrednie - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 27.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej Z.2.G.1. informacje, materiały na stronę internetową, pozostała działalność informacyjna, artykuł w innym wydawnictwie - opisane na stronie 41.

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.

Z.4.I.1. porady - opisane na stronie 54.

c) informowania i upowszechniania wiedzy odnośnie do założeń WPR po 2020 rok.

Zadanie 4. porady, dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy - opis na stronie 54.

Priorytety przekrojowe

(A) Ponadto priorytetem przekrojowym, który powinien być uwzględniony w realizacji zadań ośrodków doradztwa rolniczego jest poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą. Działania ODR powinny odpowiadać na potrzeby rolników

(B) i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych oraz sieciowanie partnerów AKIS.

Współpraca polegała na wymianie doświadczeń i przekazywaniu pozyskanej wiedzy rolnikom i odbiorcom działającym wokół rolnictwa. W ramach wymiany doświadczeń zorganizowano konferencje z udziałem wykładowców z uczelni wyższych. Pozyskana wiedza została przekazywana odbiorcom podczas szkoleń stacjonarnych oraz wyjazdowych, pokazów, konkursów, realizowanych projektów, imprez wystawienniczo-targowych, na których prezentowane były rozwiązania dla rolnictwa.

(B) W programie działalności każdego ODR uwzględnione powinny być działania w formie doradztwa grupowego.

W ramach doradztwa grupowego odbyły się spotkania w poniższej tematyce: warzywnictwo, bydło mięsne, bydło mleczne, wieprzowina bez GMO.

II. Kierunki priorytetowe rozwoju rolnictwa w ramach Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego:

1. Inicjowanie działań mających na celu ściślejsze powiązanie producentów surowca z przetwórstwem rolno-spożywczym, zapewniające większą stabilność rynku w obrocie płodami rolnymi, a tym samym opłacalność produkcji rolnej.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Z.1.C.1. Rachunkowość rolna - szkolenia stacjonarne - opis na stronie 25.

Z.1.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych - szkolenia stacjonarne - opis na stronie 27.

Z.1.I.1. Zarządzanie, organizacji i planowania pracy w gospodarstwie rolnym - konferencje - opis na stronie 28.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.C.1. informacje, materiały na stronę internetową, artykuły w miesięczniku odr - opisane na stronie 38.

Z.2.G. informacje, materiały na stronę internetową, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 41.

Z.2.I.1. informacje, materiały na stronę internetową, broszura, artykuły w miesięczniku odr - opisane na stronie 43.

Z.2.I.2. informacje, materiały na stronę internetową, broszura, ulotka, artykuły w miesięczniku odr - opisane na stronie 43.

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.

Z.4.I. porady- opisane na stronie 54.

Z.4.II. dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy - opisane na stronie 55.

Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

Z.5.I. monitoring - opisane na stronie 56.

Z.5.II. analiza - opisane na stronie 56, Z.5.III. porady – 56.

Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.

Z.11.C. porady, pozostałe formy w obszarze analiz - opisane na stronie 68.

Z.11.I. porady, pozostałe formy w obszarze analiz - opisane na stronie 68.

2. Podejmowanie działań mających na celu propagowanie możliwości i korzyści wynikających z nowych regulacji prawnych w zakresie sprzedaży bezpośredniej żywności wytworzonej w ich gospodarstwach rolnych.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Z.1.J.1. Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych - szkolenie wyjazdowe - opisane na stronie 29.

Z.1.J.3. Rolniczy handel detaliczny - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 29.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Z.2.A.3. informacje - opisane na stronie 37.

Z.2.H.2. informacje, materiał na stronę internetową, stoiska informacyjno-promocyjne, pozostała działalność informacyjna, audycja RTV, audycje tv - opisane na stronie 42.

Z.2.J.1. informacje - opisane na stronie 44.

Z.2.J.3. informacje, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna, audycje RTV - opisane na stronie 44.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.A.3. porady - opisane na stronie 57, Z.7.H. porady - opisane na stronie 59.

Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego Z.8.J.1. porady - opisane na stronie 62, Z.8.J.3. porady - opisane na stronie 62.

3.Współpraca ze związkami pszczelarskimi województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie popularyzacji rozwoju pszczelarstwa oraz podejmowania działań propagujących profilaktykę ochrony pszczół i rodzin pszczelich.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń stacjonarnych dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Z.1.B.2. Technologia produkcji roślinnej - szkolenia stacjonarne, konferencja - opisane na stronie 23.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej Z.2.B.2. informacje, materiały na stronę internetową, broszury, artykuły w miesięczniku odr, stoisko informacyjno-promocyjne, pozostała działalność informacyjna, artykuły w innych wydawnictwach, audycje RTV, audycja tv - opisane na stronie 37.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Z.7.B.2. porady, targi, doradztwo grupowe - opisane na stronie 58.

4.Podejmowanie działań z zakresu propagowania wśród producentów rolnych biologizacji rolnictwa jako alternatywy dla jego chemizacji, a także w przetwórstwie rolno-spożywczym oraz w gospodarstwach domowych poprzez organizowanie szkoleń, pokazów czy wizyt studyjnych u podmiotów, które w swojej działalności stosują już biologizację.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Z.1.B.4. Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych - szkolenia stacjonarne, szkolenie wyjazdowe, konferencja - opisane na stronie 24.

Z.1.D.1. Produkcja metodami ekologicznymi - szkolenia stacjonarne, szkolenie wyjazdowe, konferencja - opisane na stronie 26.

Z.1.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 32.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.B.4. informacje, materiały na stronę internetową, ulotka, artykuły w miesięczniku odr, stoisko informacyjno-promocyjne, pozostała działalność informacyjna, artykuły w innych wydawnictwach, audycje RTV - opisane na stronie 38.

Z.2.D.1. informacje, materiały na stronę internetową, broszura, artykuły w miesięczniku, pozostała działalność informacyjna, artykuły w innych wydawnictwach, audycje tv - opisane na stronie 39, Z.2.O.1. informacje, pozostała działalność - opisane na stronie 48.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Z.7.B.4. porady, olimpiada, konkursy, pokaz pozostała działalność upowszechnieniowa - opisane na stronie 58.

Z.7.D.1. porady, konkurs - opisane na stronie 59.

Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Z.10.O.1. porady - opisane na stronie 66.

5. Podejmowanie działań mających na celu upowszechnianie i popularyzację wśród rolników wyników badań z zakresu porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego poprzez organizowanie szkoleń, wizyt doradców rolnych KPODR w gospodarstwach oraz wizyt studyjnych rolników w gospodarstwach rolnych, celem wymiany doświadczeń.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich
Z.1.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego - szkolenia stacjonarne i wyjazdowe, konferencje - opisane na stronie 21.

Z.1.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych - szkolenia stacjonarne i wyjazdowe, konferencje - opisane na stronie 23.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.A. informacje, materiały na stronę internetową, broszury, artykuły w miesięczniku odr, pozostała działalność informacyjna - opisane na stronie 36.

Z.2.B. informacje, materiały na stronę internetową, broszury, ulotki, artykuły w miesięczniku odr, stoiska informacyjno-promocyjne, pozostała działalność informacyjna, artykuły w innych wydawnictwach, audycje RTV i tv - opisane na stronie 37.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Z.7.A. porady, targi, demonstracje, konkurs - opisane na stronie 57.

Z.7.B. porady, pokazy, demonstracja, targi, olimpiada, konkursy, doradztwo grupowe, pozostała działalność upowszechnieniowa - opisane na stronie 58.

6. Propagowanie wśród rolników konieczności odbudowy, renowacji i modernizacji małych zbiorników wodnych i urządzeń służących retencjonowaniu wody.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Z.1.L.3. Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa - szkolenia stacjonarne - opisane na stronie 30.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Z.2.L.3. informacje, artykuły w miesięczniku odr - opisane na stronie 45.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Z.7.L.3. porady - opisane na stronie 60.

2. Opis procesu przygotowania sprawozdania z działalności

Etapy przygotowania sprawozdania z rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w 2020 roku

Krok 1

Spotkanie online kierowników Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego oraz kierowników działów merytorycznych – omówienie zadań i obszarów pracy w 2020 roku oraz zasad sprawozdawczości.

Krok 2

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego przygotowują sprawozdanie z realizacji zadań za 2020 rok i przesyłają je do Działu Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw.

Krok 3

Działy merytoryczne otrzymują informacje na temat zadań zrealizowanych przez Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego. Na tej podstawie opracowują sprawozdanie z realizacji zadań, uwzględniając sprawozdane zadania PZDR i realizowane przez specjalistów merytorycznych.

Krok 4

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw dokonuje połączenia poszczególnych elementów Sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności KPODR w 2020 roku. Sprawozdanie zostaje uzupełnione o informacje o zmianach w organizacji ośrodka doradztwa rolniczego w 2020 r. oraz zakres i metodykę procesu sprawozdawczego.

Krok 5

Dyrektor przyjmuje projekt Sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności w 2020 roku i decyduje o jego przedłożeniu do zaopiniowania Radzie Społecznej Doradztwa Rolniczego i zatwierdzenia przez Ministra.

C. Działalność merytoryczna

Wstęp

Rok 2020 dla doradztwa był rokiem wyzwań i zmian w podejściu do świadczenia usług szkoleniowych i doradczych. Pod koniec pierwszego kwartału, tuż przed tzw. „kampanią wnioskową” pandemia koronawirusa dała znać o sobie również w Polsce. Zaczynając od ograniczonego dostępu do biur poszczególnych instytucji rolniczych i obowiązkowej pracy zdalnej, a kończąc na całkowitym lockdown. Nie przeszkodziło to jednak w realizacji większości działań.

Jednym z ważniejszych wydarzeń realizowanych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego były zorganizowane wraz z Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy Krajowe Dni Pola 2020 w Minikowie (KDP). Wydarzenie umożliwiło polskim rolnikom oraz wszystkim zainteresowanym, porównanie w jednym miejscu całego potencjału odmian roślin uprawnych oraz systemów ochrony roślin i nawożenia, a także różnych technologii uprawy, systemów nawadniania, wspomagania decyzji czy też rolnictwa precyzyjnego. Oprócz prezentacji polowych wydarzenie zostało wzbogacone o cykl konferencji online, poświęconych najistotniejszym tematom związanym z produkcją rolniczą. Poruszono między innymi tematykę zagrożeń i wyzwań stojących przed rolnictwem w dobie zmian klimatycznych oraz niedoboru wody, rolnictwa precyzyjnego, gleby jako najważniejszego zasobu gospodarstwa, nawożenia i ochrony roślin oraz bezpieczeństwa białkowego kraju. Konferencje były realizowane w ramach operacji Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR). Z powodu zagrożenia koronawirusem organizatorzy zdecydowali się na innowacyjne rozwiązanie polegające na przeprowadzeniu dwudniowej relacji internetowej na żywo. Dzięki temu wszyscy zainteresowani wydarzeniem, którzy nie mieli możliwości uczestniczyć w Krajowych Dniach Pola osobiście, mogli obserwować całe wydarzenie za pomocą narzędzi informatycznych. Pełna informacja

z Krajowych Dni Pola nadal dostępna jest w internecie, m.in. na stronie Ośrodka www.kpodr.pl oraz <https://dnipola.kpodr.pl/>.

Kolejnym ważnym wydarzeniem było otwarcie Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji im. Leona Janty-Pończyńskiego w Minikowie, gdzie podczas uroczystości połączono wykłady o historii wsi (osad wiejskich tzw. Poniatówek) z wykładami o przyszłości rolnictwa i wyzwaniach związanych z Wspólną Polityką Rolną po 2020 roku (Strategia „Od pola do stołu” oraz perspektywy dla rolnictwa ekologicznego).

W połowie roku KPODR rozpoczął działania w celu tworzenia w dwóch powiatach nakielskim i sępoleńskim Lokalnych Partnerstw Wodnych. Podejmowane działania zakończyły się sukcesem, w obu przypadkach zawiązały się nieformalne lokalne partnerstwa, gdzie wybrano Rady Partnerstw. Dla obu partnerstw opracowano raporty uwzględniające zarówno stan wyjściowy warunków hydrologicznych, jak i potrzeby oraz oczekiwania partnerów w celu poprawy warunków wodnych w powiecie.

Od czerwca Ośrodek dysponował programem do realizacji zdalnych działań edukacyjnych. Umożliwiło to zorganizowanie i realizację 20 konferencji (na zaplanowanych 21), w tym konferencji w ramach Krajowych Dni Pola 2020. Niestety działalność szkoleniowa w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego nie była w pełni możliwa do realizacji, zarówno ze względów technicznych jak i braku przygotowania doradców i klientów do formy online. W związku z tym doradztwo w PZDR-ach było zdominowane poprzez usługi indywidualne, tj. informacje, porady czy pomoc w przygotowaniu dokumentacji. Pomoc w opracowaniu dokumentacji aplikacyjnej i sprawozdawczej w ramach różnego typu operacji, była związana z ogłaszaniem naborów do działań PROW. Szczególnie w obszarze zainteresowań znalazły się takie działania jak: Dobrostan zwierząt, Premie dla młodych rolników, Restrukturyzacja małych gospodarstw, Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej, czy Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Ośrodek kontynuował doradztwo z zakresu wspomaganie podejmowania decyzji przez rolnika. Pomocna w decyzjach jest zakładka AGROMETEO na stronie internetowej Ośrodka, gdzie oprócz informacji meteorologicznej można korzystać z modeli chorobowych dotyczących chorób zbóż oraz programu NegFry do zarazy ziemniaka. Stacje meteorologiczne (38 stacji) znajdują się również w systemie pomiarów suszy prowadzonym przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach.

Dużym wyzwaniem był obszar rachunkowości podatkowej, gdzie jest istotna terminowość i kontakt z klientem. Można powiedzieć, że KPODR prowadzi jedno z największych biur rachunkowych dla rolników. Dodatkowo prowadzona jest również ewidencja przychodów i rozchodów dla odbiorców „usług doradczych”.

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego jako regionalne ogniwo ogólnopolskiej Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich zrealizował szereg zadań w ramach wsparcia innowacyjności i innowacji, w tym aktywne wsparcie grup operacyjnych na rzecz innowacji. W 2020 roku założono konsorcja i przygotowywano dokumentację aplikacyjną do działania „Współpraca” dla 7 takich inicjatyw. Wszystkie są w trakcie rozpatrywania. W trakcie realizacji z poprzednich naborów były 4 grupy operacyjne. Natomiast podpisano umowę na realizację operacji z drugiego naboru pt. „Innowacyjny system monitoringu i prognozowania agrometeorologicznego oraz operacyjnego planowania nawodnień w gospodarstwach rolnych na Kujawach”.

KPODR realizował w 2020 roku 20 projektów, w tym 5 grup operacyjnych w ramach działania „Współpraca”.

Działania na rzecz rozwoju rolnictwa ekologicznego Ośrodek łączy z działaniami promującymi produkty ekologiczne i wspiera współpracę rolników z przetwórcami.

Poprzez realizację kampanii informacyjno-promocyjnych w ramach projektów pn. „Bioróżnorodność w służbie człowiekowi”, „Bioświadomi, bioodpowiedzialni”, „Bioróżnorodność kluczem do zrównoważonego rozwoju”, czy „Ekologia i bioróżnorodność sprzymierzeńcem człowieka” KPODR kształtował postawy i zachowanie proekologiczne w zakresie ochrony przyrody i środowiska naturalnego na poziomie całego gospodarstwa.

Ośrodek współpracował z Lokalnymi Grupami Działania i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi w zakresie podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, czy tworzeniu nowych miejsc pracy.

Dodatkowo KPODR świadczył doradztwo w zakresie reorientacji zawodowej rolników i domowników dla gospodarstw szukających dodatkowych źródeł dochodu. Szczególnie w tych gospodarstwach, które nie były w stanie utrzymać się z produkcji rolniczej oraz gdzie siła robocza oraz inne zasoby nie są już wykorzystywane w rolnictwie. Przykładem reorientacji rolników i jednocześnie innowacji społecznych na obszarach wiejskich był realizowany projekt „Opieka w zagrodzie - gospodarstwa opiekuńcze w województwie kujawsko-pomorskim”, który umożliwił pilotażowe działania tego typu w kolejnych powiatach województwa oraz „Samodzielnie (nie samemu) - wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”.

KPODR jako instytucja otoczenia biznesu (IOB) służył doradztwem istniejącym i potencjalnym przedsiębiorcom w zakresie zakładania działalności gospodarczej, nabywania lub podnoszenia kwalifikacji pracowników, tworzenia nowych miejsc pracy, racjonalizacji kosztów itp.

Działalność KPODR wpisała się w realizację priorytetów określonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak również kierunków priorytetowych rozwoju rolnictwa w ramach Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego i priorytetów działalności doradczej Ośrodka.

C.1. Zadania nieodpłatne

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w 2020 roku udzielał wszechstronnej pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w celu zwiększenia dochodów z gospodarstwa i działalności pozarolniczej, jak również w celu poprawy warunków życia rodzin wiejskich.

Praca doradcza skoncentrowana była na upowszechnianiu informacji technologicznych w produkcji rolniczej i osiągnięć nauk rolniczych.

Działalność doradcza, informacyjna i upowszechnieniowa zaplanowana w poszczególnych zadaniach realizowana była poprzez organizowanie i prowadzenie konferencji, szkoleń, pokazów, demonstracji, poprzez udzielanie informacji, porad, pomocy w opracowaniu dokumentacji zgodnie z zapotrzebowaniem ze strony rolników i mieszkańców wsi, jak również upowszechnianie treści doradczych poprzez wydawnictwa (ulotki, broszury, prasa) czy audycje RTV oraz podczas imprez wystawienniczo-targowych i okolicznościowych organizowanych zarówno przez Ośrodek, jak i inne instytucje. Wszystkie powyższe działania odnoszą się do zapotrzebowania ze strony rolników, mieszkańców wsi, władz samorządowych wojewódzkich i gminnych, związków rolników, szkół i uczelni rolniczych oraz innych instytucji działających na rzecz rolnictwa i rozwoju wsi.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizował zadania uwzględniając priorytety działalności doradczej określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak również określone w ramach Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz wypracowane przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Zadanie zrealizowano w formie konferencji, szkoleń stacjonarnych, szkoleń wyjazdowych (w tym formy online).

Z.1.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część szkoleń stacjonarnych, wyjazdowych i konferencji (w tym formy online). W zamian zrealizowano więcej informacji www oraz pozostałych działań informacyjnych np. audycje radiowe i telewizyjne, wywiady do prasy lokalnej.

Z.1.A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej

Zrealizowano konferencję „Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego - technologie integrowane w ochronie roślin sadowniczych”. Tematem wiodącym był Rok Zdrowia Roślin, który przypadł na 2020 rok. O realizacji zadań związanych z obchodami mówił zastępca Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy. Na konferencji poruszono problem dotyczący przechowywania owoców w sezonie 2019/2020 oraz prezentowano wymagania prawne związane z wprowadzeniem nowelizacji ustawy o odpadach.

„Forum nasienne – nowości odmianowe”, podczas konferencji pracownicy Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian COBORU z Chrzęstowa omówili najnowsze wyniki badań porejestrowych zbóż jarych i ozimych oraz roślin bobowatych. Dodatkowym tematem na tegorocznym spotkaniu był kwalifikowany materiał siewny i zalety jego wykorzystywania w gospodarstwach rolnych.

W ramach cyklu konferencji Krajowych Dni Pola Minikowo 2020 zorganizowano konferencję online, pt. „Klimat, woda, gleba”. Konferencję rozpoczęła debata dotycząca zagrożeń i wyzwań stojących przed rolnictwem w dobie zmian klimatycznych oraz niedoboru wody. Tematyka obejmowała teledetekcję satelitarną w ocenie występowania niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, konsekwencje zmian klimatu dla polskiego rolnictwa, gospodarowanie wodą na poziomie gospodarstwa rolnego, działalność Polskiego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, Lokalne Partnerstwa na rzecz Wody, monitorowanie i przeciwdziałanie skutkom suszy oraz potrzeby, efekty i perspektywy nawadniania roślin w Polsce. W ramach konferencji zorganizowano panele tematyczne: I - Precyzyjnie zakręćni – rolnictwo okiem młodych rolników – perspektywy Rolnictwa 4.0, II - Gleba, jako najważniejszy zasób gospodarstwa, III - Nawożenie i ochrona roślin. W panelu I przedstawiono wykłady dotyczące jak zatrzymać młodych rolników na wsi – młodzi rolnicy w nowej perspektywie Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 roku, systemów wspomagania decyzji w rolnictwie (Platforma Sygnalizacji Agrofagów), aplikacji wspomagających zarządzanie gospodarstwem i pracę rolnika (365FarmNet, Xarvio, Climate FieldView). W panelu II zaprezentowano wykłady nt. oceny stanu i struktury gleby, jako punktu wyjściowego do poprawy kondycji pól, metod zatrzymania wody, uproszczeń w uprawie, jako elementu ochrony i konserwacji gleb, na co zwracać uwagę rozpoczynając uprawę bezorkową, zatrzymania materii organicznej w glebie – inicjatywa 4 promile. Tematyka panelu III dotyczyła metod pozyskiwania danych do tworzenia map aplikacji nawozów azotowych, strategii nawozowej w dobie programu azotanowego oraz w obliczu ryzyka suszy, nowemu rozwiązaniu (Bacara Trio) w zwalczaniu miotły zbożowej uodpornionej na herbicydy z grupy ALS, wyzwaniom dla ochrony roślin w dobie wycofywania substancji aktywnych, skutecznej ochronie roślin w warunkach ekstremów pogodowych.

Konferencję „Aspekty technologiczne upraw sadowniczych - Nawadnianie upraw sadowniczych” zorganizowano w formie online. Tematem wiodącym konferencji było racjonalne wykorzystanie wody w produkcji sadowniczej. Z uwagi na ograniczoną dostępność wody w wielu rejonach kraju działania związane z wykorzystaniem wody powinny koncentrować się na zwiększeniu efektywności nawadniania sadów. Wynikiem tych działań

powinno być uzyskanie jak największej zwyżki plonu w sadach nawadnianych przy zastosowaniu jak najmniejszych dawek wody. Konferencja umożliwiła zapoznanie się słuchaczy z nowoczesną techniką i technologią w tym obszarze.

„Innowacyjne rozwiązania w zakresie postępu biologicznego i ochrony przed patogenami w agrotechnice ziemniaka. Monitorowanie agrofagów ziemniaka - ocena zdrowotna odmian”, to tematy dwóch działań - szkolenia, które odbyło się w Grubnie oraz konferencji zorganizowanej w Minikowie. Działania te cieszyły się dużym uznaniem wśród producentów ziemniaków ponieważ połączone były z praktyczną polową oceną odmian ziemniaków na kolekcjach Dni Pola. Celem realizacji tych działań było szczegółowe przedstawienie producentom ziemniaka „Program dla Polskiego Ziemniaka”, który ma na celu gruntowną restrukturyzację branży, poprzez wyeliminowanie nieprawidłowości rynkowych i fitosanitarnych, jak również wsparcie producentów poprzez promocję polskich produktów żywnościowych w ramach akcji Polska smakuje i Produkt Polski, od pola do stołu.

Z powodu zagrożenia epidemicznego nie zorganizowano konferencji „Rzepak – nowe rozwiązania w uprawie” oraz „Innowacyjne rozwiązania w zakresie technologii uprawy i ochrony zbóż przed patogenami”. Treści, które miały być prezentowane podczas tych konferencji zaprezentowano w ramach Krajowych Dni Pola.

W ramach zadania zrealizowano także szkolenia stacjonarne, które obejmowały tematy: „Nowe odmiany zbóż i rzepaku zalecane dla województwa kujawsko-pomorskiego”, „Wpływ postępu biologicznego oraz nawożenia na plonowanie kukurydzy”, „Wykorzystanie postępu biologicznego w uprawie zbóż - nowości odmianowe, odmiany zalecane”. Wskazany wcześniej temat był realizowany także podczas szkoleń wyjazdowych razem z tematem „Dzień Pola - przegląd reakcji odmian na różne warunki siedliskowe i czynniki agrotechniczne”.

Z.1.A.2. Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej

Zorganizowano zarówno konferencję online jak i szkolenia stacjonarne. Ich tematyka dotyczyła wprowadzania innowacyjnych rozwiązań w gospodarstwach specjalizujących się w różnych kierunkach produkcji zwierzęcej.

Zrealizowana w ramach zadania konferencja pt. „Bezpieczeństwo białkowe kraju” wchodziła w cykl konferencji Krajowych Dni Pola Minikowo 2020 i została przeprowadzona w formie online. Tytuł konferencji był jednocześnie tematem debaty, która obejmowała rolę roślin bobowatych w strukturze upraw, polski program białkowy, alternatywne źródła białka wobec białka genetycznie zmodyfikowanego, organizację rynku wysokobiałkowych surowców paszowych. W dalszej części konferencji odbyły się wykłady prezentowane w ramach paneli tematycznych: I - Krajowe źródła białka w żywieniu zwierząt, II - Soja w uprawie i żywieniu zwierząt i III - Efektywne gospodarowanie użytkami zielonymi. Panel I obejmował tematykę dotyczącą odmian roślin strączkowych wnoszących postęp biologiczny, nasion roślin bobowatych, ich wartości pokarmowej i czynników antyżywnościowych, perspektywy stopniowej substytucji pasz pochodzących z roślin genetycznie modyfikowanych, pasz krajowych wysokobiałkowych stosowanych w zastępstwie roślin modyfikowanych genetycznie. Podczas panelu II przedstawiono wykłady o polskiej soi – sukcesach i wyzwaniach, postępie odmianowym w uprawie soi i rekomendacjach w tym zakresie, agrotechnice roślin białkowych, w tym soi, skutecznej ochronie, zagrożeniach chorobowych w uprawie, rezultatach projektu Grupy Operacyjnej EPI Konsorcjum „Moja Soja”, wieprzownie bez GMO – doświadczeniach kujawsko-pomorskich rolników i Grupy Operacyjnej EPI Konsorcjum „Moja Soja”. Tematyka panelu III obejmowała wykorzystanie traw i motylkowatych w produkcji pasz w warunkach suszy oraz innowacje w technologii produkcji lucerny. Z uwagi na sytuację epidemiczną oraz w nawiązaniu do ustaleń ze współorganizatorami nie zrealizowano konferencji „Nowoczesne technologie w produkcji bydła mlecznego”, „Nowoczesne technologie w produkcji bydła mięsnego” oraz „Nowoczesne rozwiązania w produkcji drobiu grzebiącego”.

Szkolenia stacjonarne zrealizowane w ramach zadania obejmowały tematy: „Wykorzystanie krajowych źródeł białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów pochodzenia zwierzęcego” oraz „Wymogi środowiskowe i innowacyjne rozwiązania w produkcji mleka, a dochodowość gospodarstw mlecznych”.

Z.1.A.3 Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej, ograniczonej (MLO)

Z uwagi na panującą pandemię COVID-19 nie zrealizowano zaplanowanego szkolenia z powyższej tematyki. W zamian skupiono się na doradztwie indywidualnym.

Z.1.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część konferencji (w tym online), szkoleń stacjonarnych i wyjazdowych. W zamian zrealizowano znacznie więcej porad indywidualnych, informacji (w tym informacje www) i artykułów.

Z.1.B.1. Technologie produkcji roślinnej

Celem szkoleń stacjonarnych w zakresie technologii produkcji roślinnej było rozwiązywanie aktualnych zagadnień technologicznych poprzez wykorzystanie dokonań nauki w dziedzinie postępu biologicznego oraz najlepszych agrotechnicznych rozwiązań w sferze nawożenia i uprawy oraz ochrony roślin.

Zorganizowano konferencję „DZIEŃ KUKURYDZY I SOI”, której pierwsza część odbyła się w Centrum Konferencyjnym w Minikowie podczas, której przedstawione zostały aktualne problemy i ważne zagadnienia dotyczące uprawy kukurydzy i soi. Drugą część konferencji przeprowadzono na poletkach doświadczalnych w ramach Krajowych Dni Pola. Nie zrealizowano konferencji „Uprawa konopi - możliwości oraz ograniczenia”. Powodem było zaostrzenie w listopadzie sytuacji epidemicznej w Polsce. Zakres uprawy konopi omawiany był podczas Krajowych Dni Pola.

Zrealizowano szkolenia stacjonarne: „Choroby ograniczające plony w produkcji zbóż i rzepaku”, „Technologia produkcji roślin wysokobiałkowych”, „Uprawa kukurydzy na kiszonkę i ziarno”, „Rekultywacja łąk i pastwisk”, „Technologia uprawy rzepaku”, „Technologia produkcji roślin zbożowych”, „Rośliny bobowate w uprawie głównej, poplonach i międzyplonach”, „Cebula perfekcyjnie chroniona”, „Kalafior i brokuła da się chronić”, „Odmiany, nawożenie i ochrona pomidorów dla przetwórstwa”.

Z.1.B.2 Technologia produkcji zwierzęcej

Zorganizowano konferencję online oraz szkolenia stacjonarne. Konferencja w formie online pn. „Kształtowanie patriotyzmu konsumenckiego a hodowla trzody chlewnej” została zorganizowana przy współpracy z Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”, Instytutem Zootechniki - Państwowym Instytutem Badawczym, Kujawsko-Pomorskim Wojewódzkim Inspektoratem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Ogólnopolskim Stowarzyszeniem „Wieprz Polski”. Wykłady dotyczyły m.in. aktualnej sytuacji hodowli trzody chlewnej w województwie kujawsko-pomorskim, zalet hodowli świń ras rodzimych i znaku RASY RODZIME, zasad znakowania produktów znakiem Produkt Polski i wyprodukowano bez stosowania GMO. Ogólnopolskie Stowarzyszenie „Wieprz Polski” zaprezentowało przykład współpracy producentów.

Z uwagi na sytuację epidemiczną oraz w nawiązaniu do ustaleń ze współorganizatorami nie zrealizowano konferencji „Aktualne tendencje w hodowli i chowie drobiu wodnego”, „Aktualna sytuacja w chowie owiec i kóz” oraz „Kujawsko-Pomorskie Seminarium dla hodowców szynszyli” dodatkowym powodem niezorganizowania ostatniej wymienionej konferencji była trudna sytuacja hodowców zwierząt futerkowych.

Zorganizowano również szkolenie dla hodowców i producentów bydła mięsnego przy współpracy Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego. Podczas szkolenia zostały omówione zagadnienia dotyczące procedur weterynaryjno-zootechnicznych w hodowli bydła mięsnego, a także zasady praktycznego wykonania u bydła sondowania, trokarowania, dekornizacji oraz odkażania pępka, zaprezentowano zalecenia odnośnie monitoringu zwierząt i prawidłowych wycieleń. Kolejnym punktem programu było omówienie środków pomocowych dla hodowców i producentów bydła mięsnego: działanie „Dobrostan zwierząt”, „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” oraz „Modernizacja gospodarstw rolnych” obszar D. Na koniec poruszono temat aktualnej sytuacji na rynku wołowiny w Polsce.

Zrealizowano szkolenia stacjonarne z zakresu pszczelarstwa pn. „Całoroczna gospodarka pasieczna”, „Wymiana matek pszczelich jako sposób na zwiększenie wydajności miodowej” oraz „Wpływ zapylaczy na poprawę plonowania roślin owadopylnych”.

Ponadto zorganizowano szkolenia pn. „Technologia chowu bydła mlecznego z uwzględnieniem prawidłowego żywienia”, „Odchów cieląt i jałówek ras mlecznych”, „Efektywne żywienie bydła mięsnego - podstawa do uzyskania zysku” oraz „Opłacalność produkcji bydła mięsnego”.

Z.1.B.3. Normy i wymagania wzajemnej zgodności (w tym dobrostan zwierząt)

Zrealizowano szkolenia stacjonarne, w ramach których poza omówieniem zakresu wymogów wzajemnej zgodności w poszczególnych obszarach przekazywana była wiedza jak dostosować gospodarstwa w tym zakresie. Dodatkowo zorganizowano szkolenia dotyczące wymogów dobrostanu zwierząt gospodarskich. Tematy zrealizowanych szkoleń to: „Normy i wymagania wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym” oraz „Wymogi dobrostanu zwierząt gospodarskich”. Ze względu na sytuację epidemiczną w kraju, nie zrealizowano wszystkich zaplanowanych szkoleń z powyższych tematów.

Z.1.B.4. Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach

Zrealizowano konferencję „Probiotecnologia jako element zrównoważonego rolnictwa oraz zdrowia człowieka”. Organizatorem konferencji był Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie i Klub Dobrego Rolnika w Strzelnie. Jest to cykliczna konferencja, na której poruszone są zagadnienia dotyczące biologizacji rolnictwa, wykorzystania pożytecznych mikroorganizmów dla poprawy jakości plonów i żyzności gleby, sposobów poprawy zasobności i aktywności biologicznej gleb.

W Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji im. Leona Janty-Pończyńskiego Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego odbyło się 20 września 2020 r. uroczyste seminarium podsumowujące konkurs AgroLiga 2020. Na konferencji przedstawione zostały gospodarstwa finalistów konkursu z województwa kujawsko-pomorskiego jak i mistrzów z województw: podlaskiego, mazowieckiego, zachodnio-pomorskiego oraz warmińsko-mazurskiego. Dużym zainteresowaniem cieszył się wykład pt. „Zarządzanie finansami w sektorze rolnym – szanse i zagrożenia PROW 2014-2020”. Na gali zostały wręczone nagrody i trofea finalistom konkursu AgroLiga 2020 z województwa kujawsko-pomorskiego.

Szkolenia stacjonarne zrealizowane w ramach tematyki dotyczyły biologizacji rolnictwa jako alternatywy dla chemizacji. Realizowano także dla rolników szkolenia wyjazdowe mające na celu zapoznanie ich z trendami w produkcji roślinnej, zwierzęcej i mechanizacji rolnictwa. Szkolenia wyjazdowe obejmowały m.in. udział w targach POLAGRA-PREMIERY oraz MAZURSKIE AGRO SHOW Ostróda.

Z.1.B.5. BHP

Zagadnienia przedstawiane na szkoleniach pt.: „Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym” obejmowały podstawowe wymogi prawa w zakresie prowadzenia gospodarstwa. Podkreślano wpływ identyfikacji, analiz czynników szkodliwych, uciążliwych

i niebezpiecznych w ocenie zagrożeń dla zdrowia. Przeanalizowano wypadki przy pracy w rolnictwie, występowanie chorób zawodowych oraz związaną z nimi profilaktykę. Z uwagi na sytuację epidemiczną nie zrealizowano szkolenia „Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin w produkcji roślinnej”.

Z.1.B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym

Temat bioasekuracji w gospodarstwie rolnym jest szczególnie istotny dla producentów trzody chlewnej w dobie walki z ASF oraz dla producentów drobiu w związku z zagrożeniem wystąpienia wirusa wysoko zjadliwej grypy ptaków. W związku z powyższym zrealizowano szkolenia „Zasady bioasekuracji gospodarstw przed wirusem ptasiej grypy” oraz „Zasady bioasekuracji, kwarantanny i ochrony stad trzody chlewnej przed wirusem ASF”.

Z.1.C. Rachunkowość w gospodarstwie rolnym

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono część szkoleń stacjonarnych (w tym w formie online). W zamian zrealizowano więcej informacji (w tym informacje www) i artykułów.

Z.1.C.1. Rachunkowość rolna

Podczas szkoleń, w ramach rachunkowości rolnej, przedstawiono zagadnienia: rola rachunkowości w zarządzaniu gospodarstwem, zasady prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie, analiza bilansu majątkowego, wyniku finansowego oraz przepływów pieniężnych, definicja przepływów pieniężnych. Ocena płynności finansowej w ujęciu statystycznym i dynamicznym, analiza sezonowości oraz zarządzanie przepływami pieniężnymi. Przeprowadzono szkolenia pt. „Prowadzenie rachunkowości w gospodarstwie rolnym” oraz „Rachunek wyników – czyli rezultaty ekonomiczne działalności rolniczej”.

Natomiast tematykę szkoleń „Co to jest i jakie korzyści daje sporządzanie bilansu majątkowego?” i „Przepływy pieniężne – najważniejsze jest utrzymanie płynności finansowej”, które się nie odbyły ze względu na stan pandemii, poruszono na powyższych zrealizowanych szkoleniach.

Z.1.C.2. Rachunkowości podatkowa

W ramach rachunkowości podatkowej zrealizowano szkolenia na których omawiano zagadnienia, m.in.: nowe zasady rejestracji i zwrotu podatku VAT, nowe zasady rozliczeń kwartalnych, wykreślenie z rejestru podatników VAT, deklaracje i informacje podsumowujące, rozszerzenie zakresu stosowania odwrotnego obciążenia na kolejne towary oraz usługi budowlane, dodatkowe sankcje w podatku VAT, nieprawidłowości w rozliczaniu VAT, pojęcie podatku, akty prawne, status rolnika ryczałtowego, procedurę przejścia na rozliczanie podatku VAT na zasadach ogólnych, podatek naliczony i należny, obowiązujące stawki VAT, dostawa towarów używanych, nieściągalne wierzytelności, kasa fiskalna, zasady odliczania podatku z samochodu.

Z.1.C.3. Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe

Na szkoleniu „Jak legalnie zatrudnić pracownika w rolnictwie?” została przybliżona rolnikom tematyka związana z legalnością pracy. Podczas wykładu przedstawiono, jak powinien wyglądać proces legalnego zatrudnienia pracownika. Omówiono rodzaje umów, możliwość ich rozwiązywania uwzględniając różne okoliczności, wskazano kilka cennych uwag, które dotyczyły przestrzegania dobrych praktyk w pracy, aby uniknąć zdarzeń wypadkowych.

Z.1.D. Rolnictwo ekologiczne

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część szkoleń stacjonarnych, konferencję oraz ponadplanowo szkolenie wyjazdowe. W zamian skupiono się na innych formach działań, tj. udzielono więcej porad indywidualnych, informacji www, artykułów, pozostałych działań informacyjnych np. audycje telewizyjne. Ponadplanowo wydano broszurę i ulotkę.

Z.1.D.1. Produkcja metodami ekologicznymi

Zrealizowano szkolenia „Zioła dobre na wszystko - zastosowanie ziół w rolnictwie ekologicznym, kuchni i domowej apteczce” skierowane do rolników województwa kujawsko-pomorskiego, promujące zioła, jako alternatywę i nowy kierunek dla gospodarstw ekologicznych. Szkolenie dotyczyło praktycznej uprawy ziół. Podczas szkolenia zostały przekazane istotne informacje dotyczące przygotowania stanowiska do uprawy wybranych gatunków ziół, pielęgnacji upraw zielarskich (nawożenie, nawadnianie, ochrona, odchwaszczanie). Przedstawiono optymalne metody i terminy zbioru wybranych gatunków ziół. Pokazano sposoby suszenia, przechowywania i pakowania surowca zielarskiego.

Mając na uwadze wiele wyzwań, przed którymi stoi rolnictwo ekologiczne, w trybie online zorganizowano konferencję wojewódzką pn. „Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie ekologicznym - aktualne trendy i perspektywy”. Wśród problematyki pojawiły się odpowiedzi na pytania stawiane przez wielu konsumentów, rolników i przetwórców ekologicznych m.in. czy żywność ekologiczna może mieć wpływ na zdrowie człowieka i dlaczego?, jaki będzie wpływ nowego rozporządzenia na produkcję ekologiczną w Polsce i co będą gwarantować nowe przepisy? oraz jakie są aktualne trendy i preferencje konsumentów na rynku żywności ekologicznej?. Odpowiedzi na powyższe pytania poszukiwano podczas następujących wykładów: Jakość żywności ekologicznej i jej wpływ na zdrowie, Jak zmieniają się konsumenci żywności ekologicznej, Nowe rozporządzenie i nowe wyzwania dla rolnictwa ekologicznego. Prelegentami tegorocznej konferencji byli pracownicy Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz przedstawiciel jednostki certyfikującej. Konferencja współfinansowana była ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w ramach projektu „Ekologia i bioróżnorodność sprzymierzeńcem człowieka” - kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Głównym odbiorcą szkoleń i konferencji byli rolnicy ekologiczni z certyfikatem, w okresie konwersji, jak i konwencjonalni planujący przestawienie gospodarstwa na system rolnictwa ekologicznego, instytucje działające na rzecz rolnictwa, przedstawiciele uczelni wyższych oraz instytutów. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną COVID-19, zaplanowane szkolenia pn. „Metody uprawy roślin, nawożenia i ochrony roślin w rolnictwie ekologicznym” oraz „Wymogi formalno-prawne rolnictwa ekologicznego” nie odbyły się.

Z.1.D.3. Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2014-2020

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną COVID-19, zaplanowane szkolenia pn. „Zasady realizacji działania "Rolnictwo ekologiczne" w ramach PROW 2014-2020” nie odbyły się.

Z.1.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część zaplanowanych szkoleń stacjonarnych. W zamian opublikowano więcej informacji na stronie www oraz uczestniczono w spotkaniach online z lokalnymi podmiotami.

Z.1.E.2. Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

Na rok 2020 zaplanowano szkolenie „Tworzenie i funkcjonowanie organizacji i podmiotów ekonomii społecznej”, przy czym ze względu na sytuację pandemiczną w kraju, nie doszło do jego realizacji.

Z.1.E.3. Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi

Ze względu na sytuację pandemiczną w kraju, pomimo wcześniejszego planowania szkolenia „Rejestracja i funkcjonowanie kół gospodyń wiejskich w oparciu o ustawę z dnia 09.11.2018 r.” się nie odbyły.

Z.1.E.4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

W bieżącym roku zrealizowano szkolenie stacjonarne pn. „Wspólne działanie szansą aktywizacji i integracji lokalnego społeczeństwa”. Zakres tematyczny szkolenia dotyczył aktywizacji lokalnych kół gospodyń wiejskich (KGW) oraz instytucji kultury i samorządu. Ze względu na sytuację pandemiczną w kraju pozostałe zaplanowane z tego tematu szkolenia nie odbyły się.

Z.1.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część szkoleń stacjonarnych.

Z.1.F.1 Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie

Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie nt. „Zmieniające się tendencje żywieniowe i ich wpływ na zdrowie człowieka”. Poruszane zagadnienia dotyczyły aktualnych kierunków w żywieniu proponowanych przez dietetyków i lekarzy. Zachęcono do zastąpienia mąki pszennej białej, mąką razową, orkiszową, bądź owsianą, z uwagi na to, że są one bogate w błonnik, stanowią źródło witamin z grupy B, żelaza, cynku, seleniu. Zwrócono uwagę na ograniczenie używania soli proponując przygotowywanie potraw bardziej pikantnych, przyprawionych np. papryczkami chili, imbirem. Takie pokarmy korzystnie wpłyną na metabolizm, zmniejszą ryzyko wystąpienia chorób układu krążenia, nowotworów, cukrzycy.

Pozostałych zaplanowanych szkoleń: „Zioła w ogrodzie przydomowym” oraz „Znaczenie i wykorzystanie warzyw i ziół w żywieniu człowieka” nie zrealizowano z powodu wprowadzenia ograniczeń i środków ostrożności związanych z pandemią. W zamian opublikowano więcej artykułów w miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska”.

Z.1.F.2 Estetyzacja wiejskiej zagrody

Przeprowadzono szkolenia pt. „Ogród przydomowy, jako element estetyki zagrody”. Omówiono planowanie i zakładanie ogrodu oraz zakres prac pielęgnacyjnych. Zwrócono uwagę na sposób wkomponowania ogrodu w układ i wygląd całej zagrody, tak by poprawić bądź wyeksponować jej estetykę. Zaproponowano także dobór roślin do ogrodu uwzględniając jego lokalizację, preferencje i potrzeby domowników.

Z.1.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część szkoleń stacjonarnych (w tym formy online). W zamian zrealizowano znacznie więcej innych form, tj.: porad indywidualnych, informacji (w tym informacje www), artykułów oraz pozostałych działań informacyjnych.

Z.1.G.1. Płatności bezpośrednie

Przeprowadzono szkolenia pt.: „Zmiany w przepisach dotyczących płatności bezpośrednich oraz płatności ONW w 2020 roku”. Na szkoleniach zostały omawiane zasady przyznawania płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz zmiany w tym zakresie. Ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju, nie wszystkie szkolenia z powyższej tematyki zostały zrealizowane.

Z.1.G.2. PROW

W obszarze dotyczącym PROW zrealizowano szkolenia w okresie od 7 lutego do 11 marca 2020 roku. Po 13 marca wstrzymano przeprowadzanie szkoleń ze względu na panującą pandemię, zamiennie udzielano więcej porad telefonicznych i mailowych. „Szkolenia, które się odbyły dotyczyły głównie uruchomionego w tym roku działania PROW „Dobrostan zwierząt”. Wynikało to z ogromnego zainteresowania rolników tą formą pomocy dla producentów bydła i trzody chlewnej. Zorganizowane szkolenia, ogrom pytań, które pojawiły się na nich, były

dowodem na realną potrzebę informowania rolników o wymogach dotyczących tego działania. Organizowano również szkolenia dotyczące innych działań PROW. Jak zwykle największym zainteresowaniem cieszyły się te, które dotyczyły działań „Modernizacja gospodarstw rolnych” oraz „Restrukturyzacja małych gospodarstw”, ale zorganizowano również szkolenie na temat środków pomocowych PROW wspierających inwestycje w zakresie przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych. Starając się odpowiedzieć na zainteresowanie rolników i przestrzegać zasad bezpieczeństwa zorganizowano szkolenie online nt. premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej.

Z.1.G.5. Inne programy

W zakresie innych programów pomocowych nie wykonano zaplanowanych szkoleń, dotyczących zasad uzyskiwania dopłat do wapnowania i materiału siewnego, ze względu na stan pandemii. W zamian udzielono znacznie więcej informacji.

Z.1.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część szkoleń stacjonarnych.

Z.1.H.1. Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji

Zrealizowano szkolenia pt.: „Zasady organizowania i funkcjonowania grup producentów rolnych”. Tematyka szkoleń dotyczyła zasad i możliwości organizowania grup producentów rolnych, zasad funkcjonowania tych grup, możliwości pozyskania i wykorzystania środków pomocowych przeznaczonych dla grup producentów w ramach PROW 2014-2020 oraz wdrażanie nowego prawodawstwa dla Grup Producentów Rolnych. W związku z brakiem możliwości realizacji wszystkich zaplanowanych szkoleń skupiono się na działalności informacyjnej.

Z.1.H.2. Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego

Zaplanowanego szkolenia stacjonarnego pn. „Tworzenie i funkcjonowanie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego” nie zrealizowano z uwagi na panującą pandemię COVID-19. W zamian udzielano informacji o nowej platformie e-bazarek łączącej wytwórców i konsumentów.

Z.1.H.4. Systemy bezpieczeństwa żywności – dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP

Z uwagi na panującą pandemię COVID-19 nie zrealizowano zaplanowanych szkoleń z tematyki „Warunki sanitarne i higieniczne w przetwórstwie na poziomie gospodarstwa”. W zamian skupiono się na działalności informacyjnej.

Z.1.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono szkolenie stacjonarne. Natomiast zrealizowano więcej konferencji niż zaplanowano, informacji www i artykułów.

Z.1.I.1. Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym

W tematyce zarządzania gospodarstwem rolnym zorganizowano konferencje pt. „Co powinien wiedzieć rolnik podejmujący inwestycje?” oraz „XX Konferencję Rolniczą – aktualne wyzwania rolnictwa w powiecie tucholskim”, na których przedstawiono znaczenie rolnictwa rodzinnego we współczesnym świecie, czynniki warunkujące efektywność inwestycji gospodarstw rolniczych w województwie kujawsko-pomorskim oraz rolę funduszy obcych w finansowaniu gospodarstw rolniczych w województwie kujawsko-pomorskim.

Z uwagi na panującą pandemię COVID-19 nie zrealizowano szkoleń „Wykorzystanie raportów Polskiego FADN w zarządzaniu gospodarstwem rolnym”.

Z.1.I.2. Wyliczenie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej

W zakresie powyższej tematyki nie wykonano konferencji „Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim” ze względu na stan pandemii.

Z.1.I.4. Informacja rynkowa

Z zakresu powyższej tematyki zorganizowano konferencje pt. „Platforma Żywnościowa – nowe możliwości obrotu produktami rolno-spożywczymi” i szkolenie pt. „Zasady funkcjonowania Giełdowego Rynku Rolnego - Platforma Żywnościowa”. W ramach konferencji i szkolenia omówiono podstawę działania Platformy Żywnościowej jako zorganizowanego rynku giełdowego dedykowanego do prowadzenia obrotu wybranymi towarami rolno-spożywczymi i w zakresie której Izba Rozliczeniowa będzie odpowiadała za bezpieczeństwo rozliczeń finansowych. Przedstawiono możliwości zainteresowanym uczestnikom zawierania transakcji w formule rynku kasowego (SPOT) z fizyczną dostawą towaru. Omówiono zasady funkcjonowania dwóch alternatywnych systemów jak system kursu jednolitego oraz system aukcji. Podczas szkoleń zaprezentowano zasady funkcjonowania Magazynów Autoryzowanych oraz wymagania związane ze spełnieniem parametrów jakościowych dla towarów wprowadzonych na Giełdę. Ponadto, przedstawiono rolę nadzoru nad Platformą jakie będzie pełniła Komisja Nadzoru Finansowego.

Z.1.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono część szkoleń stacjonarnych i wyjazdowych. W zamian opublikowano więcej materiałów na stronie www oraz artykułów w miesięczniku KPODR.

Z.1.J.1. Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych

Zrealizowano szkolenie stacjonarne związane z farmerską produkcją sera w kontekście sprzedaży i promocji żywności lokalnej. Obowiązujące zasady bezpieczeństwa, w związku z panującą pandemią COVID-19, uniemożliwiły realizację pozostałych szkoleń, dotyczących m.in. legalnej sprzedaży produktów tradycyjnych i inkubatorów przetwórczych, promocji i sprzedaży produktów lokalnych i regionalnych.

Z.1.J.2. Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona

Z uwagi na panującą pandemię COVID-19 nie zrealizowano zaplanowanych szkoleń stacjonarnych z tematyki krótkich łańcuchów dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaży bezpośredniej, dostawy bezpośredniej, działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

Z.1.J.3. Rolniczy handel detaliczny

Na szkoleniach „Rolniczy Handel Detaliczny - nowa ścieżka rozwoju dla wytwórcy” poza ogólnymi zasadami rejestracji i prowadzenia tej formy sprzedaży i produkcji, zwracano szczególną uwagę na zmiany w przepisach, które miały wejść w życie z 1 kwietnia 2020 r., dotyczące m.in. zmiany definicji „produktu rolnego”. Omawiano konsekwencje, jakie za sobą niesie ta zmiana w kontekście prawa podatkowego. Na szkolenia zapraszano przedstawicieli Powiatowej Inspekcji Sanitarnej oraz Powiatowej Inspekcji Weterynaryjnej. Omawiano zagadnienia związane z bezpieczeństwem i znakowaniem żywności oraz nowym rozporządzeniem dotyczącym „Małych rzeźni rolniczych”. Ważnym tematem było: jak dostosować produkcję i sprzedaż żywności do wymogów sanitarno-epidemiologicznych. Z uwagi na panującą pandemię COVID-19, nie wszystkie zaplanowane szkolenia zrealizowano.

Z.1.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o których mowa w art. 103 ust.1 ustawy Prawo wodne

Zorganizowano i przeprowadzono szkolenia stacjonarne pt. „Rola pH gleby w produkcji rolniczej, zasady prawidłowego wapnowania gleb”. Z uwagi na pandemię COVID-19 nie

zrealizowano większości zaplanowanych szkoleń z powyższego tematu. Tematykę realizowano poprzez udzielanie informacji.

Z.1.L. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część szkoleń stacjonarnych (w tym formy online). W zamian skupiono się na doradztwie indywidualnym, informacjach, informacjach www., artykułach, broszurach, ulotkach oraz pozostałych działaniach informacyjnych np. wywiadach telewizyjnych i prasowych.

Z.1.L.2. Zasady integrowanej ochrony roślin

Zrealizowano szkolenia pt.: „Integrowana ochrona roślin”. Przedstawione zagadnienia obejmowały wymogi prawa w zakresie stosowania środków ochrony roślin. Podkreślano wpływ stosowanych zabiegów niechemicznych na zdrowotność plonów, różnorodność biologiczną w obrębie upraw jak również stan środowiska naturalnego.

Z.1.L.3 Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa

W 2020 r. KPODR w Minikowie rozpoczął działania związane z gospodarką wodną w województwie kujawsko-pomorskim. W ramach tej tematyki zrealizowano szkolenie pt.: „Połowa pojemność wodna gleb i możliwość jej poprawy w warunkach gospodarstwa”. Zakres szkolenia obejmował metody pozwalające na zwiększenie polowej pojemności wodnej gleb, a tym samym na zmniejszenie skutków suszy.

Z.1.L.4. Energetyka prosumencka

Ze względu na sytuację epidemiczną w kraju, zaplanowane szkolenie „Wytwarzanie energii elektrycznej na użytek własny” nie odbyło się.

Z.1.L.5. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

Zorganizowano szkolenia pt.: „Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym” oraz „Kolektory słoneczne, fotowoltaika jako samowystarczalne źródło energii w gospodarstwie”. Zakres szkoleń obejmował zagadnienia związane z wykorzystaniem energii słonecznej w celu obniżenia kosztów prowadzenia działalności rolniczej. Nie odbyło się Forum Energii Odnawialnej.

Z.1.L.6. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami

Wśród zrealizowanych szkoleń dominowała tematyka: „Postępowanie z odpadami w gospodarstwie rolnym” oraz „Segregacja odpadów komunalnych w świetle obowiązujących przepisów”. Podczas szkoleń omówiono przepisy prawne związane z selektywną zbiórką odpadów komunalnych, wprowadzeniem kompostownika jako metody na utylizację odpadów bio oraz recyklingiem odpadów. Wiodącym tematem poruszonym w ramach powyższych szkoleń był system BDO (Baza Danych Odpadowych) tj. elektroniczny rejestr Bazy Danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami. Szkolenie zorganizowano przy współpracy z przedstawicielem Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu. Pozostałe zaplanowane szkolenia jak: „Gospodarka wodno-ściekowa na poziomie gospodarstwa”, „Postępowanie z odpadami w gospodarstwie rolnym” oraz konferencja „Zarządzanie gospodarką odpadami” nie odbyły się.

Z.1.L.7. Ustawa o ochronie zwierząt

W zakresie upowszechniania przepisów ustawy o ochronie zwierząt zostały zorganizowane szkolenia pn. „Ochrona zwierząt w gospodarstwie rolnym, prawa i obowiązki rolników” oraz „Zasady przeprowadzania uboju z konieczności oraz pozyskiwania mięsa na użytek własny” przy współpracy z Wojewódzkim Inspektoratem Weterynarii w Bydgoszczy.

Z.1.L.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa

Zorganizowano szkolenie pn. „Kompleksowa ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym”. Podczas szkolenia zostały omówione zagadnienia związane z gospodarowaniem

zasobami wodnymi, postępowaniem z nawozami naturalnymi i sztucznymi, ochroną powietrza i gleby przed zanieczyszczeniami. Zwrócono uwagę na ochronę przed hałasem i prawidłowym stosowaniem środków ochrony roślin. Celem szkolenia było podejmowanie takich działań przez rolników, aby ograniczyć wpływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego do środowiska. Pozostałe szkolenia w temacie „Kompleksowa ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym” nie odbyły się.

Z.1.M. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część szkoleń stacjonarnych i wyjazdowych. Rekompensując ograniczenia i środki ostrożności uniemożliwiające stacjonarną działalność edukacyjną, opublikowano więcej artykułów w miesięczniku KPODR i informacji na stronie www.

Z.1.M.1. Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi.

Przeprowadzono szkolenia pt. „Magiczno-praktyczne właściwości ziół”, podczas których przedstawiono znaczenie ziół w ludowym ziołolecznictwie ze szczególnym uwzględnieniem popularnie występujących: pokrzywy, babki lancetowatej, gwiazdnicy pospolitej, mniszka lekarskiego, tasznika pospolitego, żóltlicy drobnokwiatowej, bzu czarnego, szczawiu kędzierzawego (kobyłaka). Wspomniano również o roli, jaką odgrywały zioła w ludowych zwyczajach i obrzędach np. cykoria podróżnik, tatarak, dąb, wierzba. Ponadto, omówiono zasady zbierania ziół oraz obecne zastosowanie roślin zielarskich. Na szkoleniu wyjazdowym „Dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze różnych rejonów kraju” zapoznano się z tradycjami Wielkopolski

Z.1.M.2. Twórczość ludowa, tradycyjne zawody, rękodzieło

Zorganizowano szkolenia pt.: „Odkrywanie umiejętności rękodzielniczych”. Przedstawiono na nich tradycyjne techniki wykonywania dekoracji z wykorzystaniem łatwo dostępnych materiałów, jak suszone kwiaty, mech, kora, szyszki. Przedstawiono również, zgodnie z obowiązującym prawem, zasady pozyskiwania mchu, kory, szyszek. Zastosowane sposoby wykonywania dekoracji były dostosowane do umiejętności uczestniczek, ale stanowiły również wyzwanie, co miało zachęcić panie do doskonalenia i rozwoju poznanych technik.

Z przyczyn spowodowanych wprowadzeniem ograniczeń i środków ostrożności dotyczących pandemii nie zrealizowano wielu zaplanowanych szkoleń poświęconych rękodziełu oraz ozdobom i dekoracjom związanym z tradycjami świątecznymi.

Z.1.M.3. Tradycje kulinarne

Tematem zrealizowanych szkoleń były „Polskie tradycje kulinarne”, podczas których omówiono wykonanie dań kuchni regionalnej w wersji tradycyjnej oraz nieco zmodyfikowanej poprzez wprowadzenie pewnych elementów stosowanych we współczesnym żywieniu. Na jednym ze szkoleń skupiono się na tradycyjnych potrawach przygotowywanych z ziemniaków. Głównym produktem, który omawiano na drugim szkoleniu był karp i przyrządzane z niego tradycyjne potrawy. W ten sposób zachęcono uczestniczki do kultywowania tradycji kulinarnych regionu. Jako jeden z elementów atrakcyjności omawianych dań wskazano na unikalne, charakterystyczne dla regionu sposoby ich przygotowywania.

Ograniczenia i środki ostrożności wprowadzone na czas pandemii uniemożliwiły realizację pozostałych szkoleń – na temat dekorowania potraw i wykorzystania tradycyjnych dań na przyjęciach.

Z.1.N. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

W tym obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono szkolenia stacjonarne.

Z.1.N.1. Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń stacjonarnych oraz wyjazdowych dla osób zainteresowanych specjalizacją oferty turystycznej prowadzonych obiektów oraz budową marki lokalnej, jednak z uwagi na sytuację epidemiologiczną niemożliwym stała się prezentacja dobrych praktyk podczas szkoleń wyjazdowych. Zamiast organizacji szkoleń stacjonarnych doradcy nastawili się na bieżące udzielanie porad i informacji z zakresu możliwości skorzystania z wsparcia dla przedsiębiorców oraz zakwalifikowania obiektu na listę obiektów akceptujących bony turystyczne.

Z.1.N.2. Zagrody edukacyjne

Zaplanowano przeprowadzenie szkolenia stacjonarnego oraz wyjazdowego dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności edukacyjnej, w oparciu o zasoby gospodarstwa rolnego, jednak z uwagi na sytuację epidemiologiczną niemożliwym stała się prezentacja dobrych praktyk podczas szkolenia wyjazdowego. Z tego samego powodu spadło również zainteresowanie rozwojem tego typu działalności wśród gospodarzy, więc nie było chętnych na udział w szkoleniu stacjonarnym. Właściciele obiektów w dużej części nastawili się na przetrwanie okresu pandemii, a nie na rozwoju działalności. Zamiast organizacji szkoleń doradcy zwiększyli ilość udzielanych porad i informacji.

Z.1.N.3. Gospodarstwa opiekuńcze

Zrealizowane szkolenia „Idea funkcjonowania gospodarstw opiekuńczych – dobre praktyki” były skierowane do osób realizujących opiekę na bazie gospodarstwa rolnego. Służyły pogłębieniu wiedzy w zakresie działań pielęgnacyjnych, właściwego odżywiania i usprawniania seniorów, m.in. poprzez proste ćwiczenia fizyczne. Poruszono również temat komunikacji z osobami starszymi, radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi i rozpoznawania symptomów chorób otępiennych. Uczestnicy mieli możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji.

W ramach tematyki była planowana konferencja podsumowująca projekt „Opieka w zagrodzie - gospodarstwa opiekuńcze w województwie kujawsko-pomorskim”, która nie odbyła się ze względu na zagrożenie epidemiczne. Z tego samego względu nie odbyło się szkolenie wyjazdowe, które miało prezentować dobre praktyki. Potencjalnych uczestników zachęcono do korzystania z informacji zamieszczonych na stronie internetowej dedykowanej gospodarstwom opiekuńczym.

Z.1.O. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

W obszarze tematycznym zorganizowano i przeprowadzono, z uwagi na sytuację epidemiczną, część szkoleń oraz konferencję w formie online. W zamian zrealizowano więcej porad indywidualnych, artykułów. Ponadplanowo wydano broszury.

Z.1.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna

Aby przekazać rolnikom i mieszkańcom wsi obowiązujące na obszarze całego kraju przepisy „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” przeprowadzono szkolenia pt.: „Wdrażanie programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych”. W związku z sytuacją epidemiologiczną COVID-19 w kraju, część szkoleń, w powyższym temacie, nie zrealizowano.

Z.1.O.2. Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

Działalność kształceniowa realizowana była poprzez szkolenia stacjonarne pt.: „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW 2014-2020 - zmiany na rok 2020”. Ze względu na ograniczenia związane ze stanem epidemiologicznym w kraju, nie zrealizowano większości

zaplanowanych szkoleń. W związku ze stałym zainteresowaniem rolników realizacją działań rolno-środowiskowo-klimatycznymi, ważne jest aby przekazywać beneficjentom tego programu informacje nt. wszelkich zmian, jakie w nowelizacjach przepisów corocznie się pojawiają. Realizowano to poprzez udzielanie informacji i porad.

Z.1.O.3. Ochrona bioróżnorodności, w tym Natura 2000

W formie online zorganizowano konferencję pn. „Rolnictwo sprzymierzeńcem bioróżnorodności”, współfinansowaną ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu. Wydarzenie zrealizowano przy współpracy Centrum Rozwoju Rolnictwa i Ogrodnictwa w Krakowie oraz Uniwersytetu w Oksfordzie. Konferencja została skierowana m.in. do przedstawicieli instytucji działających na rzecz ochrony środowiska i rolnictwa, pracowników parków krajobrazowych, nadleśnictw, doradców rolnych, przyrodników oraz rolników. Tematyka wykładów miała na celu pokazać społeczeństwu, jak ważna jest ochrona bioróżnorodności i jak wielką rolę w tym procesie pełnią rolnicy. W ramach wykładów określone zostało znaczenie i uprawa roślin wysokobiałkowych, których uprawa ma ogromne znaczenie dla ochrony środowiska. Przedstawiony został system agroleśny, który polega na uprawie roślin w sposób naśladujący piętra lasu. Jest zrównoważonym systemem gospodarowania na gruntach rolnych, który wspiera bioróżnorodność. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną COVID-19, nie zrealizowano szkoleń w temacie „Bioróżnorodność w domu i ogrodzie”.

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4	5	6
1	Szkolenie	634	14 971	223	5 306
2	Szkolenie wyjazdowe	59		16	452
3	Konferencja	21		20	2 293
4	Razem	714	14 971	259	8 051

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	52	18	14	6	9	7	75	31	1 975	1 210
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	30	14	13	6	6	6	49	26	1 325	981
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	21	4	1		3	1	25	5	630	229
Z.1.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	1						1		20	
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	154	68	22	7	6	3	182	78	3 914	2 004
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	38	26			1	1	39	27	815	799
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	22	9			4	1	26	10	690	247

Z.1.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	18	8					18	8	365	139
Z.1.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	8	2	22	7	1	1	31	10	719	307
Z.1.B.5.	BHP	5	4					5	4	100	203
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	63	19					63	19	1 225	309
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	64	31					64	31	1 407	822
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	16	10					16	10	380	252
Z.1.C.2.	Rachunkowość podatkowa	45	20					45	20	982	555
Z.1.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	3	1					3	1	45	15
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	16	2		1	1	1	17	4	330	561
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	10	2		1	1	1	11	4	230	561
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW, 2014-2020	6						6		100	
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	8	1					8	1	155	40
Z.1.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	1						1		25	
Z.1.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	4						4		70	
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	3	1					3	1	60	40
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	9	3					9	3	155	28
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	7	1					7	1	125	12
Z.1.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	2	2					2	2	30	16
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	78	17					78	17	1 480	312
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	33	3					33	3	720	46
Z.1.G.2.	PROW	41	14					41	14	680	266
Z.1.G.5.	Inne programy	4						4		80	
Z.1.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolnospożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	15	6					15	6	190	61
Z.1.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	12	6					12	6	140	61
Z.1.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	1						1		15	
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	2						2		35	
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	2	1			1	8	3	9	90	813
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	2						2	2	40	117
Z.1.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej					1		1		50	
Z.1.I.4.	Informacja rynkowa		1						6	7	696
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	42	7	14	1			56	8	1 060	118
Z.1.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	5		14	1			19	1	375	26
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	2						2		35	
Z.1.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	35	7					35	7	650	92
Z.1.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	15	2					15	2	295	36

Z.1.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	15	2					15	2	295	36
Z.1.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	74	32			2		76	32	1 655	1 128
Z.1.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	3	7					3	7	65	225
Z.1.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	18	13					18	13	370	270
Z.1.L.4.	Energetyka prosumencka	1						1		15	
Z.1.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	1	2			1		2	2	65	41
Z.1.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	18	5			1		19	5	390	423
Z.1.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	20	4					20	4	510	150
Z.1.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	13	1					13	1	240	19
Z.1.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnia gospodarstwa rolnego	30	9	4	1			34	10	575	238
Z.1.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	10	3	4	1			14	4	265	95
Z.1.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	14	3					14	3	210	34
Z.1.M.3.	Tradycje kulinarne	6	3					6	3	100	109
Z.1.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	3	3	4		1		8	3	210	16
Z.1.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	2		2				4		80	
Z.1.N.2.	Zagrody edukacyjne	1		1				2		50	
Z.1.N.3.	Gospodarstwa opiekuńcze		3	1		1		2	3	80	16
Z.1.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	72	23	1		1	1	74	24	1 480	664
Z.1.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	59	22	1				60	22	1 180	451
Z.1.O.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	11	1					11	1	210	14
Z.1.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	2				1	1	3	1	90	199
RAZEM		634	223	59	16	21	20	714	259	14 971	8 051

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Zadanie zrealizowano poprzez: udzielanie informacji (w tym telefoniczne, pocztą elektroniczną), zamieszczenie informacji na stronie internetowej Ośrodka, napisanie artykułów do miesięcznika KPODR „Wieś Kujawsko-Pomorska” oraz wydawnictwa internetowego „Aktualności”, wydanie broszur i ulotek (w tym wersje elektroniczne), organizację stoisk informacyjno-promocyjnych. Ponadto zrealizowano pozostałe działania (np. audycje radiowe i telewizyjne, wywiady prasowe, komisje klęskowe i konkursowe, posiedzenia, spotkania).

Jednocześnie KPODR w Minikowie informuje, że nie prowadzi statystyk udzielanych drogą elektroniczną, telefoniczną informacji oraz porad indywidualnych w ramach poszczególnych zadań i obszarów tematycznych. Ośrodek dysponuje wyłącznie danymi odnośnie sposobu udzielania informacji i porad dla całego KPODR.

Z.2.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

W tym obszarze udzielano informacji, wydano broszury, na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono informacje na stronie internetowej Ośrodka, napisano artykuły, przygotowano stoisko informacyjno-promocyjne oraz brano udział w pozostałych działaniach informacyjnych.

Z.2.A.1 Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej

Działalność informacyjna obejmowała upowszechnianie nowych odmian, nowych nawozów i środków ochrony roślin, nowych rozwiązań technicznych i technologicznych w uprawie, nawożeniu i integrowanej ochronie podstawowych roślin uprawnych głównie zbóż, rzepaku, kukurydzy, ziemniaków, jak również roślin sadowniczych, ogrodniczych i warzywnych.

Zamieszczano materiały informacyjne na stronie www Ośrodka oraz Krajowych Dni Pola (KDP), w wydawnictwie internetowym „Aktualności” oraz w wydawnictwie KPODR. Opracowano także broszurę „XI Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego” oraz Informator - Kujawsko-Pomorskie Dni Pola - Grubno 2020. W ramach innych wydawnictw wydano Plan Krajowych Dni Pola 2020. Zorganizowano również stoisko informacyjno-promocyjne na Dniach Pola w Grubnie.

Informacje przekazywane były także poprzez prasę lokalną, drogą radiową i poprzez TV, wydawnictwa własne i obce. Uczestniczono w nagraniach dla Radia PiK oraz TVP3. Tymi drogami przekazywane były także informacje o konferencjach i szkoleniach dotyczących nowych rozwiązań w produkcji roślinnej jak również informacje o Krajowych Dniach Pola. Zorganizowano także stoisko informacyjno-promocyjne dotyczące postępu biologicznego odmian roślin uprawnych podczas Dni Pola w Grubnie. Na potrzeby Krajowych Dni Pola stworzono stronę internetową <https://dnipola.kpodr.pl/>. Wszelkie informacje o KDP znajdują się na <https://dnipola.kpodr.pl/>, a także na kanale youtube i Facebooku Ośrodka.

Z.2.A.2 Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej

Informacje obejmowały upowszechnianie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych w produkcji bydła mlecznego, mięsnego, trzody chlewnej, drobiu, zwierząt futerkowych, owiec, kóz oraz pszczoł. Tematyka informacji i artykułów obejmowała nowoczesne rozwiązania w budynkach inwentarskich, poprawę warunków środowiskowych i dobrostanu zwierząt, nowe metody żywienia, nowe metody konserwacji pasz. Informacje przekazywane pszczelarzom najczęściej dotyczyły prowadzenia gospodarki pasiecznej. Zamieszczano także informacje na stronie www Ośrodka, opracowano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” i „Aktualności” oraz do innych wydawnictw rolniczych o zasięgu regionalnym i krajowym.

Z.2.A.3. Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)

Udzielone informacje dotyczyły przede wszystkim zasad prowadzenia przetwórstwa produktów pochodzenia zwierzęcego w gospodarstwie rolnym, wymogów higienicznych i sanitarnych przy produkcji serów. Na terenie województwa wzrasta ilość rolników, którzy ze względu na wielkość produkcji zastanawiają się nad podjęciem działalności MLO. Jednak zainteresowanie tym tematem jest znacznie mniejsze niż innymi formami sprzedaży (jak RHD lub dostawy bezpośrednie) dlatego zrezygnowano z przygotowania artykułu i informacji na stronę www.

Z.2.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

W tym obszarze udzielano informacji, wydano broszury i ulotki, na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono informacje www, napisano artykuły, przygotowano stoiska informacyjno-promocyjne oraz brano udział w pozostałych działaniach informacyjnych.

Z.2.B.1. Technologia produkcji roślinnej

Informacje dotyczyły rozwiązywania problemów technologicznych wynikających z aktualnej sytuacji gospodarstw regionu kujawsko-pomorskiego oraz warunków pogodowo-klimatycznych w jakich te gospodarstwa funkcjonowały. Obejmowały prawidłowe stosowanie środków produkcji, dobór odmian dostępnych na rynku, stosowanie nawozów i środków ochrony roślin oraz dawek i terminów, odpowiednich dla gospodarstw rozwiązań technicznych i technologicznych w uprawie, nawożeniu i integrowanej ochronie podstawowych roślin uprawnych. Zamieszczono materiały informacyjne na stronie www. oraz opracowywano artykuły do wydawnictwa internetowego „Aktualności” i do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”. Informacje o bieżącej sytuacji na polach przekazywane były również poprzez prasę lokalną, drogą radiową i poprzez TV. Uczestniczo w komisji kłękowej oraz spotkaniach dotyczących spraw bieżących związanych z powyższym zakresem tematycznych.

Z.2.B.2. Technologia produkcji zwierzęcej

Informacje dotyczyły hodowli różnych gatunków zwierząt, problemów zdrowotnych, możliwości zakupu zwierząt hodowlanych, przepisów weterynaryjnych czy identyfikacji zwierząt, żywienia i pielęgnacji cieląt, jałowic, żywienia bydła mięsnego, optymalnych warunków mikroklimatu w budynkach inwentarskich, technologii sporządzania kiszzonek, technologii produkcji drobiu, trzody chlewnej i zwierząt futerkowych roślinożernych, pszczoł i produktów pszczelich. Działalność informacyjna obejmowała też aktualną sytuację w chowie i hodowli zwierząt gospodarskich, obowiązującego prawa w obszarze hodowli zwierząt. Opracowano informacje na stronę www. Ośrodka oraz artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” i „Aktualności” oraz do innych wydawnictw rolniczych. Opracowano broszury (forma online) pt.: „Konsumencie - przekonaj się do wieprzowiny!” oraz „Produkcja kiszzonek – cz. I. Podstawy kiszzenia, zakiszanie traw, roślin bobowatych drobnonasiennych, GPS”. Zorganizowano również stoisko informacyjno-promocyjne podczas Jesiennej Wystawy Ogrodniczej i promocji karpia nakielskiego.

Z.2.B.3. Normy i wymagania wzajemnej zgodności (w tym dobrostan zwierząt)

informacje dotyczyły między innymi warunków utrzymywania zwierząt wynikających z zasady wzajemnej zgodności, zasad dobrostanu bydła, trzody chlewnej, wymogów związanych z podwyższonym dobrostanem, zasad przechowywania środków ochrony roślin, oleju napędowego w gospodarstwie rolnym. W tym zakresie wydano ulotkę Działanie „Dobrostan zwierząt” (forma online), opracowywano informację na stronę www, przygotowano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” oraz wzięto udział w audycjach telewizyjnych.

Z.2.B.4. Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych

Informacje dotyczyły poprawy stanu technicznego w gospodarstwach rolnych, nowości dotyczących maszyn rolniczych, agregatów uprawowych, siewnych oraz opryskiwaczy i rozwiązań organizacyjnych. Opracowywano także informacje na stronę www i artykuły do miesięcznika wydawanego przez KPODR. W ramach tematyki uczestniczono również w spotkaniach dotyczących spraw bieżących związanych z powyższym zakresem tematycznych. Wydano ulotkę informacyjną promującą „Krajowe Dni Pola” w Minikowie oraz przygotowano stoisko informacyjno-promocyjne.

Z.2.B.5. BHP

W ramach ww. tematyki informacje dotyczyły zagadnień BHP w gospodarstwie rolnym m.in. przy obsłudze zwierząt gospodarskich i maszyn, stosowania odzieży ochronnej i sprzętu ochrony osobistej. Pracownicy Ośrodka brali udział w komisji konkursowej „Bezpiecznie na wsi” oraz w spotkaniu organizowanym przez KRUS. W tym obszarze opracowywano informacje na stronę www oraz przygotowano artykuły do miesięcznika „Wies Kujawsko-Pomorska”.

Z.2.B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym

Informacje dotyczyły zagrożeń związanych z ASF (afrykańskim pomorem świń), gripą ptaków oraz zasad bioasekuracji w gospodarstwach rolnych i na fermach. Na spotkaniach z hodowcami przedstawiano i omawiano jak prawidłowo zabezpieczyć budynki (chlewnie, paszarnie, płyty obornikowe, zbiorniki na odchody płynne itp.), informowano o prowadzeniu ewidencji pojazdów i osób wchodzących na teren gospodarstwa, a także o stosowaniu odzieży ochronnej, mat dezynfekcyjnych i kwarantanny przy zakupie nowych zwierząt wprowadzanych do stada. Na stronie internetowej Ośrodka zamieszczano komunikatory wojewódzkiego lekarza weterynarii, informacje i artykuły w wydawnictwie KPODR oraz innych wydawnictwach dotyczyły również zagadnień bioasekuracji.

Z.2.C. Rachunkowość w gospodarstwie rolnym

W ramach obszaru tematycznego udzielano informacji, przygotowano broszurę (wersja elektroniczna) oraz ulotkę, na stronie internetowej zamieszczono informacje, napisano artykuły.

Z.2.C.1. Rachunkowość rolna

Udzielone informacje dotyczyły zasad prowadzenia rachunkowości rolnej w gospodarstwie rolnym, korzystania z produktów Polskiego FADN, zasad przystąpienia do Systemu Polski FADN, możliwości otrzymania raportów, wyników standardowych gospodarstwach rolnych prowadzących Polski FADN. Informacje www i artykuły dotyczyły analizy sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych.

Z.2.C.2 Rachunkowość podatkowa

Udzielone informacje dotyczyły zmian w zasadach rozliczania podatku VAT w rolnictwie od 01.01.2020 r., zasad składania zeznania podatkowego PIT – 36/37”, prawidłowego wystawiania faktury VAT, funkcjonowania „białej listy” oraz konieczności składania formularza aktualizacyjnego NIP-7. Informacje zamieszczone na stronie www oraz artykuły dotyczyły bieżących zasad rozliczania się z Urzędem Skarbowym. Wydano ulotkę „Podatki w rolnictwie” oraz broszurę o tym samym tytule, dostępną w formie elektronicznej.

Z.2.C.3. Ubezpieczenia społeczne i majątkowe

Udzielone informacje dotyczyły ubezpieczeń w rolnictwie, możliwości otrzymania dotacji do ubezpieczeń upraw rolniczych, zasad ubezpieczenia w KRUS. Tematyka artykułów to obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenia upraw dofinansowane z budżetu państwa. Z zakresu powyższej tematyki zamieszczone były również informacje www.

Z.2.D. Rolnictwo ekologiczne

W tym obszarze tematycznym udzielano informacji, wydano broszurę i ulotkę, zamieszczono informacje na stronie www, napisano artykuły do wydawnictwa KPODR, wydano ulotkę. Z pozostałych działań w powyższym obszarze zrealizowano audycje telewizyjne.

Z.2.D.1 Produkcja metodami ekologicznymi

Tematyka udzielonych informacji dotyczyła przede wszystkim zasad przedstawiania gospodarstwa na ekologiczny system produkcji, dostępności środków ochrony roślin, walki z chwastami, zmianowania, zakupu nasion oraz jednoczesnej uprawy ekologicznej i konwencjonalnej w obszarze 1 gospodarstwa rolnego. Natomiast tematyka informacji zamieszczonych na stronie internetowej Ośrodka dotyczyła planowanych przedsięwzięć, jak: wyjazdy studyjne, konferencje, szkolenia, konkursy oraz relacje z ich realizacji.

W ramach tematyki ponadplanowo opracowano broszurę pn. „Rolnictwo ekologiczne w partnerstwie z naturą”. Wydawnictwo powstało z myślą o założeniach Zielonego Ładu.

Tematy artykułów napisanych do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” była następująca: „Zachwaszczenie – zbrodnia rolnictwa ekologicznego”, „Za nami kolejne targi BioFach”, „Rolnicy ekologiczni na Podlasiu”, „Sprawiedliwy handel-Fairtrade”, „Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne”. Artykuły zawierały spektrum wiedzy merytorycznej i praktycznej obejmujące zagadnienia dotyczące: sposobu radzenia sobie w z zachwaszczeniem w obrębie gospodarstwa ekologicznego. Wśród artykułów uwzględniono temat sprawiedliwy handel, informacje na temat rozpoznawania produktu ekologicznego, jak również relację z wyjazdu studyjnego na targi BioFach 2020.

W ramach pozostałych działań, za pośrednictwem Telewizji Polskiej Oddział Regionalny w Bydgoszczy, propagowano rolnictwo ekologiczne udzielając wywiadu do audycji pn.: „EKOOPCJE”, „Magazyn rolniczy” TVP Warszawa oraz „Wiadomości rolnicze” TVP 3 Bydgoszcz. Wszystkie audycje poświęcone były tematyce rolnictwa ekologicznego. Ponadto uczestniczono w komisjach konkursowych „Na najlepsze gospodarstwo ekologiczne”- etap wojewódzki oraz „Najlepszy doradca ekologiczny - etap wojewódzki województwa pomorskiego”.

Z.2.D.2 Sprzedaż produktów ekologicznych

Tematyka udzielanych informacji oraz informacji na stronie internetowej Ośrodka dotyczyła możliwości sprzedaży i zakupu produktów ekologicznych wyprodukowanych w certyfikowanych gospodarstwach.

Opracowano artykuły do wydawnictwa „Wieś Kujawsko-Pomorska” pn.: „Produkt prawdziwy czy zafałszowany” oraz „Wspierajmy polskie produkty”. Opracowano ulotkę pn. „Konserwanty w żywności - co powinniśmy wiedzieć” to forma promocji bezpiecznej żywności z grupy eko-produktów, pozbawionych dodatków chemicznych. Ulotka przeznaczona dla konsumentów, którzy odpowiedzialni są za stan środowiska, nawet w sytuacji wyboru produktów żywnościowych. Zadaniem publikacji było uświadomienie społeczeństwu, że wybierając produkty ekologiczne, pozbawione wszelkich dodatków chemicznych do żywności, dbamy również o środowisko naturalne: glebę, wodę, powietrze oraz całe życie biologiczne. Udzielono również wywiadu w zakresie sprzedaży produktów ekologicznych do programu telewizyjnego EKOOPCJE.

Z.2.D.3 Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2014-2020

Udzielono informacji w zakresie możliwości realizacji działania rolnictwo ekologicznego. Informacje wynikały z potrzeb rolników, zainteresowanych wdrażaniem działania Rolnictwo ekologiczne w gospodarstwie. Udzielono wywiadu telewizyjnego do programu EKOOPCJE.

Z.2.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

W ramach obszaru udzielano informacji, zamieszczono informacje na stronie internetowej Ośrodka, napisano artykuły do miesięcznika KPODR, brano udział w pozostałych działaniach informacyjnych.

Z.2.E.1. Prowadzenie działalności pozarolniczej

Zainteresowanie doradztwem ukierunkowane było na indywidualne, specyficzne przypadki związane z kryzysem gospodarczym.

Zamieszczono informacje na stronie www, m.in.: „Działalność nierejestrowa – szansa dla małych biznesów”, „Szkolenie dla beneficjentów działania „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”, „Wyniki XX edycji konkursu „Sposób na sukces”.

Przygotowano artykuły do miesięcznika KPODR pt. „Trwa nabór wniosków z poddziałania 4.2 "Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”, „Sprzedaż produktów spożywczych w Internecie”.

Z.2.E.2. Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej

Udzielane informacje dotyczyły: funkcjonowania różnych podmiotów ekonomii społecznej (PES) oraz przedsiębiorstw społecznych, różnic wynikających z prowadzenia różnego rodzaju podmiotów. Przedstawiano możliwości wsparcia PES, ich zróżnicowanie pod kątem prawnym. Wskazywano możliwość kontaktu z lokalnymi Ośrodkami Wsparcia Ekonomii Społecznej. Opracowano również materiały na stronę www oraz uczestniczono w posiedzeniach i spotkaniach.

Z.2.E.3. Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi

Udzielano informacji, które dotyczyły działań pomiędzy lokalnymi organizacjami społecznymi, LGD-ami oraz indywidualnymi rolnikami prowadzącymi dodatkową działalność gospodarczą. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zagadnienia związane z rejestrowaniem kół gospodyń wiejskich (KGW) w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, pozyskiwania dotacji na działalność statutową oraz możliwościami uzyskiwania dodatkowego źródła dochodu poprzez prowadzenie gospodarstw edukacyjnych, jak i opiekuńczych. Opracowano materiały na stronę www i napisano artykuły dotyczące m.in. współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi. W ramach pozostałych działań uczestniczono w spotkaniach, zebraniach z lokalnymi organizacjami, sprawozdawczo-wyborczym walnym zebraniu członków Stowarzyszenia „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk” oraz spotkaniu kół gospodyń wiejskich – Ekomuzeum, imprezach okolicznościowych.

Z.2.E.4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich

Informacje dotyczyły możliwości pozyskiwania środków finansowych na aktywizację zawodową, podnoszenia kwalifikacji członkiń lokalnych kół gospodyń wiejskich (KGW), zakładania i rejestracji organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, możliwości uczestniczenia w różnego typu szkoleniach. W ramach pozostałych działań brano udział m.in. w zebraniach i spotkaniach organizacyjnych KGW dotyczących np. dofinansowania działalności z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Napisano artykuły do miesięcznika KPODR.

Z.2.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

Realizując zadania z tej tematyki udzielano informacji i publikowano artykuły w miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska” oraz na stronie internetowej KPODR.

Z.2.F.1. Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie

Informacje dotyczyły roli warzyw i owoców w codziennej diecie, spożywania nisko przetworzonych produktów, roli błonnika w trawieniu. Informowano o właściwościach leczniczych i kulinarnych ziół, sposobie pozyskiwania surowca zielarskiego zarówno ze stanu

dzikiego, jak i z ogrodów. Informowano również o zasadach świadomego kupowania produktów tzn. zwracania uwagi na oznakowania podawane na opakowaniach, daty przydatności do spożycia, sposoby utylizacji opakowań.

Do miesięcznika KPODR napisano artykuły pt.: „Zdrowo zacząć nowy rok”, „Mąka - ta pospolita i nieco egzotyczna”, „Dieta - klucz do zdrowia”, „Buraki czerwone - właściwości odżywcze”, „Czas na czosnek niedźwiedzi”, „Zdrowie z ogródka”, „Sekrety pokrzywy majowej”, „Ocet - historia i stosowanie”, „Ocet w naszej kuchni”, „Truskawka”, „Lekkie przekąski na upalne dni”, „Grillowanie - ostatnie podrygi plenerowych biesiad”, „Czas na dynię”, „Sok z buraków, na co pomaga?”, „Grudzień pachnący pomarańczą”, „Owoce o tajemniczych nazwach”. Artykuł o zastosowaniu octu i truskawkach zamieszczono również na stronie internetowej Ośrodka.

Doradcy byli zaangażowani w pracach komisji konkursowych oceniające najpiękniejsze ogrody na szczeblu gminnym i powiatowym. Uczestniczyli również w podsumowaniu konkursu i rozdaniu nagród zorganizowanym w siedzibie starosty.

Z.2.F.2. Estetyzacja wiejskiej zagrody

Udzielano informacji dotyczących doboru roślin do ogrodu i ogródka oraz adresów szkółek hodujących drzewa i krzewy, zasad doboru małej architektury ogrodowej oraz prac pielęgnacyjno-uprawowych.

Do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” napisano artykuły, pt.: „Trawy w zimowym ogrodzie”, „Rośliny doniczkowe”, „Jeż w ogrodzie”, „Trawa pampasowa”, „Krzewy o niezwykłych owocach”, „Czas zaplanować warzywnik na przyszły rok”, „Przygotowanie ogrodu do zimy”.

Z.2.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych

W tym obszarze udzielano informacji, na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono materiały informacyjne, napisano artykuły oraz brano udział w innych działaniach informacyjnych.

Z.2.G.1. Płatności bezpośrednie

Informacje dotyczyły zmian w systemie płatności bezpośrednich na rok 2020, terminu składania wniosków obszarowych, stawek płatności i terminów wypłaty świadczenia, wymogu zazielenienia i sposobu realizacji tego zobowiązania, możliwości ubiegania się o dopłatę do krów, bydła owiec i kóz, płatności do buraków cukrowych oraz możliwości uzyskania nowej płatności dobrostanowej. Tematykę informacji zdominowały procedury składania wniosku w formie elektronicznej a w szczególności niezbędnych danych do rejestracji i logowania. W ramach powyższej tematyki zamieszczono informacje na stronie internetowej Ośrodka, napisano artykuł do innego wydawnictwa, brano udział w posiedzeniach komisji rolnictwa rady gminy dotyczących zasad przyznawania płatności bezpośrednich na 2020 r.

Z.2.G.2. PROW

Unijne fundusze pomocowe, jak co roku, są obszarem szczególnego zainteresowania wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Na temat PROW udzielono więc wielu informacji. W miesięczniku Wieś Kujawsko-Pomorska oraz na stronie internetowej KPODR ukazały się artykuły na temat funduszy unijnych i aktualnych naborów. Informacje i artykuły dotyczyły terminów ogłoszenia naborów w ramach działań PROW 2014-2020, zasad udzielania pomocy w poszczególnych działaniach, wyliczania wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (SO), jak również wydłużenia i zawieszenia biegu terminów przewidzianych przepisami prawa krajowego w związku z epidemią koronawirusa, dotyczących postępowań prowadzonych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ważnym

zagadnieniem poruszonym na płaszczyźnie doradztwa było działanie „Dobrostan zwierząt”. Brokerzy ds. innowacji uczestniczyli w wielu spotkaniach dotyczących działania „Współpraca”.

Z.2.G.3. Programy Regionalne

W tej tematyce, z powodu braku zainteresowania ze strony beneficjentów, udzielono nieco mniej informacji niż zaplanowano. W większości dotyczyły one wsparcia dla przedsiębiorców z Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego. Wskazywano na możliwość pozyskania preferencyjnych pożyczek o niskim oprocentowaniu, z przeznaczeniem na założenie własnej firmy lub rozwój już istniejącego przedsiębiorstwa.

Z.2.G.4. Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing

W tej tematyce informacje dotyczyły zasad udzielania kredytów preferencyjnych, aktualnych linii kredytowych. Materiały informacyjne na stronie www i artykuł dotyczyły zasad kredytowania gospodarstw rolnych.

Z.2.G.5. Inne programy

Udzielane informacje dotyczyły dopłat do materiału siewnego, faktur za zakup materiału siewnego, wykazu minimalnych dawek wysiewu. Opublikowano również materiały informacyjne w miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska” i na stronie internetowej Ośrodka. Dotyczyły one dopłat do paliwa rolniczego (zwrotu akcyzy paliwowej), pomocy krajowej w formie dopłat do zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego, dopłat do wapnowania gleb, programu dotacji „Moja Woda”. Udzielano również informacji na temat wsparcia rynku produktów pszczelich udzielanego przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Ponadto opublikowano artykuł informujący o lokalnych targowiskach, powstałych dzięki dofinansowaniu PROW oraz działaniom samorządów. Funkcjonuje ich w naszym województwie 13, są to centra lokalnego handlu i umożliwiają mieszkańcom regionu zakup świeżych i zdrowych produktów, a lokalnym wytwórcom pomagają znaleźć nabywców. Na stronie internetowej KPODR odniesiono się również do działań zapobiegawczych Rządu RP w sprawie epidemii Covid-19 – ukazały się artykuły dotyczące tarczy antykryzysowej i wprowadzonych ulg na składki KRUS, ZUS, w podatkach oraz o specjalnym wsparciu dla rolników i MŚP (mikro, małych i średnich przedsiębiorstw) szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z epidemią.

Z.2.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

W tym obszarze udzielono informacji, na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono materiały informacyjne, napisano artykuły, przygotowano stoiska informacyjno-promocyjne oraz brano udział w pozostałych działaniach informacyjnych.

Z.2.H.1. Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji

Informacje dotyczyły zasad organizowania i funkcjonowania grup producentów rolnych w ramach PROW 2014-2020 oraz organizowanych szkoleń. Brano udział w spotkaniu organizowanym przez grupę producencką „HOD-ROL”. Z powyższego zakresu tematycznego zamieszczono informacje na stronie internetowej Ośrodka oraz napisano artykuły do miesięcznika KPODR.

Z.2.H.2. Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego

Udzielono informacji na temat działania „Współpraca”, na przykładzie Grupy Operacyjnej „Wiejska e-skrzynka” powstałej w ramach projektu „Innowacyjny model współpracy w ramach krótkich łańcuchów dostaw”. Rolnicy zadawali pytania o możliwość przystąpienia do istniejącej Grupy Operacyjnej. Udzielono wywiadu do radia PiK na temat działalności Kujawsko-Pomorskiego e-bazarku i działalności Wiejskiej e-skrzynki. W regionalnym programie „Agroregion” udzielono wywiadów do cyklu felietonów zrealizowanych w ramach projektu „Innowacje w krótkich łańcuchach dostaw w województwie kujawsko-pomorskim”,

w którym zaprezentowane były dobre praktyki z zakresu wprowadzania na rynek żywności przez rolników i małe przedsiębiorstwa ze szczególnym uwzględnieniem współpracy w tym zakresie. Pracownicy KPODR brali udział w spotkaniach online, które odbyły się w ramach projektu pod nazwą: „The Future of Farm to Fork (acronym:3F)” realizowanego w partnerstwie z Toruńską Agencją Rozwoju Regionalnego. Celem projektu było wspieranie inicjatyw funkcjonujących w ramach krótkich łańcuchów dostaw żywności i załagodzenie konsekwencji pandemii COVID-19 w sektorze rolno-spożywczym poprzez: m.in. zorganizowanie Hackathonu online, którego rezultatem były cyfrowe rozwiązania dedykowane lokalnym krótkim łańcuchom dostaw żywności. Dodatkowo zorganizowano stoiska promujące spożycie mięsa wieprzowego m.in. podczas Krajowych Dni Pola.

Z.2.H.3. Systemy jakości żywności

Udzielano informacji związanych z systemami jakości żywności, głównie z możliwością uzyskania przez produkty spożywcze oznaczeń gwarantujących wysoką jakość produktu. Informacje dotyczyły krajowych systemów jakości żywności, zasad i korzyści wynikających z faktu przystąpienia do nich. Napisano artykuły dotyczące polskich produktów tradycyjnych z unijnym znakiem jakości, artykuł o jakości żółtego sera dostępnego na rynku oraz artykuł dotyczący polskich znaków systemów jakości żywności.

Z.2.H.4. Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP

Udzielone w zakresie niniejszej tematyki informacje dotyczyły wymagań higienicznych i sanitarnych przy produkcji żywności w warunkach domowych, wdrażania dobrych praktyk higienicznych (GHP) i produkcyjnych (GMP). W ramach prowadzonej działalności doradczej przekazane były informacje dotyczące uboju zwierząt w gospodarstwie w celu produkcji mięsa na użytek własny, a także uboju z konieczności oraz wymagania weterynaryjne obowiązujące przy prowadzeniu takich ubojów. Rolnicy zainteresowani byli również nowym rozporządzeniem o rzeźniach rolniczych, pod kątem spełniania wymagań weterynaryjnych.

Specjaliści uczestniczyli w spotkaniu dotyczącym pozyskania dofinansowania na organizację szkoleń dla rolników, nt. produkcji żywności w gospodarstwach.

Z.2.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym

W tym obszarze tematycznym udzielano informacji, wydano broszury i ulotkę, na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono informacje, napisano artykuły.

Z.2.I.1. Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym

W tej tematyce informacje dotyczyły zasad składania wniosków o zwrot akcyzy paliwowej, obrotu ziemią rolniczą, możliwości uzyskania opinii do założeń do prowadzenia działalności rolniczej, systemu monitorowania drogowego przewozu towarów, zakupu paliwa w gospodarstwie rolnym. Informacje www i artykuły dotyczyły bieżącego funkcjonowania gospodarstw rolnych między innymi zasad obrotu ziemią rolną, podatku akcyzowego. Ponadplanowo wydano broszurę „Co powinien wiedzieć rolnik podejmujący inwestycję”.

Z.2.I.2 Wyliczenie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej

W tej tematyce informacje dotyczyły kalkulacji rolniczych oraz opłacalności produkcji wybranych działalności rolniczych. Informacje www i artykuły dotyczyły kalkulacji opłacalności produkcji działalności roślinnych i zwierzęcych. W ramach działalności upowszechnieniowej wydano broszurę „Kalkulacje Rolnicze”, dostępną również w formie elektronicznej oraz ulotkę „Notowania cen rolnych”.

Z.2.I.3. Badanie koniunktury w rolnictwie

W tej tematyce udzielone informacje dotyczyły cen zakupu warchlaków z krajów Unii Europejskiej.

Z.2.I.4. Informacja rynkowa

Z zakresu powyższej tematyki informacje, w tym informacje www oraz napisane artykuły dotyczyły aktualnych cen płodów rolnych, cen środków do produkcji oraz średnich cen ziemi wg GUS oraz zasad funkcjonowania „Platformy Żywnościowej”. W ramach pozostałych działań informacyjnych udzielono wywiadu do Polskiego Radia PIK nt. notowań cen rolnych.

Z.2.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych

W obszarze tematycznym udzielano informacji, zamieszczono informacje na stronie www, napisano artykuły do wydawnictwa KPODR oraz wzięto udział w pozostałych innych działaniach informacyjnych.

Z.2.J.1. Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych

Informacje dotyczyły sprzedaży okazjonalnej, zasad etykietowania oraz pakowania produktów spożywczych. W związku z panującą epidemią rolnicy byli zainteresowani możliwością i warunkami prowadzenia sprzedaży zgodnie z zasadami bezpieczeństwa.

Z.2.J.2. Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona

Informacje dotyczyły różnych możliwości i form sprzedaży w zależności od specyficznych uwarunkowań i możliwości gospodarstw rolnych. Udzielano informacji na temat produktów wytwarzanych w gospodarstwie, które można sprzedawać w ramach sprzedaży bezpośredniej, limitów produkcyjnych, możliwości udziału w warsztatach serowarskich organizowanych przez Ośrodek. Producenci byli zainteresowani możliwością zamieszczania ogłoszeń na nowym serwisie Kujawsko-Pomorski e-bazarek, na którym rolnicy oraz małe przedsiębiorstwa mogą zamieszczać bezpłatnie oferty sprzedaży. Omawiano zasady rejestracji i korzystania z serwisu. Ponadto z tytułu powstania kujawsko-pomorskiego e-bazarku na stronie www zamieszczono informacje o funkcjonowaniu serwisu. Udzielano na ten temat wywiadów do TVP Bydgoszcz. Napisane artykuły dotyczyły Kujawsko-Pomorskiego e-bazarku, Platformy Żywnościowej – pionierskiego projektu MRiRW polegającego na tworzeniu zorganizowanej giełdy produktów rolno-spożywczych oraz kodeksu etyki żywnościowej. Napisano artykuł dotyczący krótkich łańcuchów dostaw (od pola do stołu). Odbyły się również spotkania założycielskie „Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenia Wiejska e-skrzynka”, które skupia lokalnych producentów żywności. Celem stowarzyszenia jest promocja idei krótkich łańcuchów dostaw i wspólna sprzedaż.

Z.2.J.3. Rolniczy handel detaliczny

Nadal nie słabnie zainteresowanie produkcją żywności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego (RHD). Udzielano informacji na temat możliwości rejestracji i warunków prowadzenia tej działalności. Informacje dotyczyły także zmian w ustawie o podatku od towarów i usług, której część dotycząca nowej definicji produktu rolnego weszła w życie od 1 kwietnia 2020 r. i uściśla kwestie związane z wystawianiem faktur RR i zwolnienia z kas rejestrujących przez rolników prowadzących Rolniczy Handel Detaliczny. Rolnicy nadal mają wiele wątpliwości dotyczących rejestracji oraz zagadnień podatkowych. Napisano artykuły dotyczący pszczelarstwa w RHD oraz zagadnień związanych z etykietowaniem produktów. Udzielono także wywiadów radiowych o legalnych możliwościach wytwarzania i sprzedaży żywności przez rolników.

Z.2.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o których mowa w art. 103 ust.1 ustawy Prawo wodne

Udzielono informacji dotyczących zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne, okresów kiedy rolnicze wykorzystanie nawozów jest niewłaściwe, warunków rolniczego wykorzystania nawozów w pobliżu cieków naturalnych, zbiorników wodnych, kanałów i rowów, pojemności konstrukcji

miejsce do przechowywania odchodów zwierzęcych oraz procedur rolniczego wykorzystania dawek i równomierności rozprowadzania nawozów.

Z.2.L. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W tym obszarze udzielano informacji, wydano broszury i ulotkę, napisano artykuły, przygotowano stoisko informacyjno-promocyjne oraz wzięto udział w pozostałych działaniach informacyjnych.

Z.2.L.1. Zasady integrowanej produkcji

W ramach tematyki przekazywane informacje dotyczyły procedur wdrażania systemu w gospodarstwach oraz wyboru jednostki certyfikującej. Przekazywano informacje dotyczące obowiązku odbycia szkolenia w tym zakresie i prowadzenia dokumentacji systemowej.

Z.2.L.2. Zasady integrowanej ochrony roślin

Udzielane informacje dotyczyły przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin w gospodarstwach, podejmowania decyzji o wykonaniu zabiegów ochrony roślin, wykonywania prawidłowej lustracji plantacji, oceny nasilenia wystąpienia agrofagów i porównywania z istniejącymi progami szkodliwości, obowiązku podania przyczyny stosowania środków ochrony roślin w rejestrze wykonywanych zabiegów, rozwiązań w zastosowaniu metod niechemicznych w zwalczaniu agrofagów.

Z zakresu niniejszej tematyki zamieszczono również informacje www.

Z.2.L.3. Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa

Udzielone informacje dotyczyły zmian klimatu i ich wpływu na gospodarstwo rolne, zagadnień związanych z przeciwdziałaniem i adaptacją do możliwości wystąpienia zjawiska suszy, zasad retencjonowania wody w gospodarstwach rolnych, wymogów prawnych związanych z instalacjami wodnymi jak i możliwościami pozyskiwania środków finansowych na wykonanie nawodnień. Poruszane były również zagadnienia związane z działalnością Lokalnych Partnerstw Wodnych (zakresem, obszarem i formą działania). W ramach tematyki napisano artykuł do miesięcznika KPODR.

Z.2.L.4. Energetyka prosumencka

Udzielane informacje dotyczyły m.in. dywersyfikacji źródeł pozyskiwania energii elektrycznej i obniżenia jej kosztu w obrębie gospodarstwa rolnego jak również zagadnień produkcji energii na potrzeby własne gospodarstwa i jej sprzedaży.

Z.2.L.5. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym

Informacje dotyczyły różnego typu źródeł odnawialnych wykorzystywanych na cele energetyczne, głównie energii słonecznej oraz instalacji fotoogniw i paneli słonecznych. Z zakresu powyższej tematyki napisano artykuły do miesięcznika KPODR.

Z.2.L.6. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami

Tematyka informacji dotyczyła przede wszystkim zasad postępowania z odpadami w gospodarstwie rolnym oraz sprawozdawczości wynikającej z pozwoleń zintegrowanych oraz rejestracji w systemie BDO (Baza Danych Odpadowych) - tj. elektronicznym rejestrze Bazy Danych o produktach i opakowaniach, budowy, dofinansowania i eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków.

Z uwagi obostrzenia w związku z COVID-19 nie zrealizowano Forum Ochrony Środowiska i planowanej w ramach forum broszury „Zarządzanie gospodarką odpadami”. Opracowano natomiast ulotkę pn. „Gospodarka odpadami w gospodarstwie rolnym - obowiązki wobec BDO”, która została dofinansowana ze środków WFOŚiGW w Toruniu. W powyższej tematyce przygotowano informacje na stronie internetowej Ośrodka, które dotyczyły przede wszystkim tematyki elektronicznego rejestru Bazy Danych o produktach i opakowaniach.

Napisano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”, które obejmowały tematykę systemu BDO, przydomowych oczyszczalni ścieków, nowych zasad segregacji odpadów oraz programu oczyszczania kraju z Azbestu.

Udzielono wywiadów telewizyjnych i do gazety, których wiodącym tematem był problem zagospodarowania foli rolniczych oraz systemu BDO. W ramach tematyki zrealizowano programy telewizyjne „EKOOPCJE” oraz „Spotkania z Ekologią”, których tematyka poświęcona była zagadnieniom ochrony środowiska, w tym środowiska naturalnego. Programy telewizyjne zrealizowane zostały w ramach projektów pn. „Bioświadomi, bioodpowiedzialni” - kampania informacyjno-edukacyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego”, „Bioróżnorodność kluczem do zrównoważonego rozwoju” - kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego”, „Bioróżnorodność w służbie człowiekowi” - kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, „Ekologia i bioróżnorodność sprzymierzeńcem człowieka” - kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego współfinansowanych ze środków WFOŚiGW w Toruniu.

Z.2.L.7. Ustawa o ochronie zwierząt

Informacje dotyczyły praw i obowiązków rolników związanych zarówno ze zwierzętami gospodarskimi jak i towarzyszącymi w gospodarstwie, pozyskania mięsa na użytek własny, uboju z konieczności czy warunków utrzymania. Z zakresu powyższej tematyki napisano artykuły do miesięcznika KPODR oraz innych wydawnictw.

Z.2.L.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa

udzielane informacje związane były z problematyką dotyczącą kompleksowej ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa, aplikacją wniosków do WFOŚiGW o dofinansowanie działań związanych z realizacją programu „Czyste powietrze”.

Napisane artykuły do miesięcznika KPODR dotyczyły niebezpiecznego spalania odpadów w okresie zimowym, zasad kompostowania bioodpadów, czystego powietrza, zadrzewień śródpolnych oraz podkładów kolejowych, uznanych jako odpad niebezpieczny, mimo to nadal będący na rynku w obrocie, stosowany często w ramach infrastruktury ogrodowej.

Ponadplanowo opracowano i wydano broszury pt.: „Wypalaniu traw mówimy NIE”, podejmującą tematykę szkodliwego działania wypalania traw na organizmy żywe i środowisko oraz broszurę pn. „Dobre sąsiedztwo roślin - praktyczne porady”, uwzględniającą współrzedną uprawę w ogrodzie przydomowym. Brano udział w targach „Jesienna Wystawa Ogrodnicza i promocja karpia nakielskiego” podczas, których zorganizowano stoisko promocyjne dotyczące ochrony środowiska oraz uczestniczono w komisji konkursowej „Człowiek i środowisko”.

Z.2.M. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnictwa gospodarstwa rolnego

W obszarze tym udzielano informacji, zamieszczono informacje na stronie www Ośrodka, napisano artykuły, wydano plakat oraz uczestniczono w pozostałych działaniach informacyjnych.

Z.2.M.1. Dziedzictwo kultury materialnej wsi

Udzielano informacji dotyczących zdobnictwa i rękodzieła ludowego, użytkowej sztuki ludowej, sposobów wykonywania tradycyjnych ozdób i dekoracji, zasad udziału w szkoleniach organizowanych przez KPODR.

Artykuły opublikowane w miesięczniku KPODR dotyczyły ludowych tradycji związanych z Wielkanocą oraz zwyczaju skubania pierza zwanego „pierzokiem”, „Dożynki w Nowej Wsi

Królewskiej”, „Dożynki 2020”, „Święto plonów w gminie Jeżewo”. Artykuł o tradycji skubania pierza zamieszczono również na stronie internetowej Ośrodka.

W ramach pozostałych działań udzielono wywiadu do audycji telewizyjnej dotyczącego kultywowania tradycji ludowych w wielu dziedzinach współczesnego życia, uczestniczono w spotkaniach jubileuszowych kół gospodyń wiejskich podsumowujących dorobek pokoleń kobiet zaangażowanych w życie społeczne wsi.

Z.2.M.2. Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło

Udzielone informacje dotyczyły wybranych elementów działalności artystycznej ludności wiejskiej związanych z obrzędowością ludową, aktualnych imprez odbywających się na terenie województwa, podczas których prezentują się osoby wykonujące tradycyjne zawody, zasad udziału w organizowanych przez Ośrodek szkoleniach.

W miesięczniku KPODR opublikowano artykuł o Jarmarku Adwentowym, Wojewódzkim Konkursie Szopek Bożonarodzeniowych. Doradcy uczestniczyli w spotkaniach lokalnych organizacji służących promocji twórczości ludowej, obradach komisji oceniającej wieńce dożynkowe w powiecie chełmińskim.

Z.2.M.3. Tradycje kulinarne

Udzielano informacji dotyczących sezonowości tradycyjnych potraw, sposobów przygotowywania oraz wykorzystania tradycyjnych receptur bądź czerpania z nich inspiracji w komponowaniu dań, organizowanych przez KPODR szkoleniach. Udzielono mniej informacji, niż zaplanowano, ponieważ w obliczu pandemii zmalało zainteresowanie tą tematyką – odwołano wiele konkursów kulinarnych i imprez gdzie produkty tradycyjne mogą być promowane.

Opublikowano artykuły w miesięczniku KPODR dotyczące: karnawałowych przysmaków, relacji z konkursu „Festiwal Smaku – Dzień Faworka” w Wielgiem, tradycyjnych potraw przygotowywanych na święta wielkanocne, sezonowych potraw, tradycyjnych potraw z lamusa, regionalnego napoju - podpiwka kujawskiego, tradycji spożywania ryb na wigilijnej wieczerzy. Niektóre z artykułów opublikowano również na stronie internetowej Ośrodka. Doradcy byli zaangażowani w organizację Festiwalu smaku „Dzień Faworka” w Wielgiem, byli członkami komisji konkursowej i przygotowali relację, którą opublikowano w lokalnej prasie. Ponadto, uczestniczono w spotkaniach kół gospodyń wiejskich poświęconych promowaniu lokalnych tradycji kulinarnych. Wydano plakat „Jesień w Ogrodzie” promujący wrześnieją imprezę w Minikowie.

Z.2.N. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

W tym obszarze udzielano informacji, zamieszczono informacje na stronie internetowej, napisano artykuły do wydawnictwa KPODR, z pozostałych działań zrealizowano artykuły w wydawnictwach obcych (w tym wywiady prasowe).

Z.2.N.1. Promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy

Działalność informacyjna dotyczyła głównie przepisów założenia działalności agroturystycznej, a także wytycznych związanych z funkcjonowaniem działalności agroturystycznej w czasie epidemii Covid-19 w Polsce oraz możliwości korzystania z bonu turystycznego. Pozostałe informacje dotyczyły tematu promowania własnego gospodarstwa, jak i wytwarzanych w nim produktów, sposobu pozyskiwania nowych klientów, uatrakcyjnienia gospodarstwa rolnego pod kątem turystycznym, określenia mocnych stron gospodarstwa, które należy promować.

W miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska” opublikowano artykuły, pt.: „Marketing gospodarstw agroturystycznych w Internecie”, „Moda na agroturystykę kwalifikowaną”,

„Projektowanie ogrodu w gospodarstwach agroturystycznych”, „Realizacja Polskiego Bonu Turystycznego w gospodarstwie agroturystycznym”, „Turystyka w czasie pandemii”.

Na stronie internetowej Ośrodka zamieszczono materiały informacyjne „Wytyczne dla funkcjonowania turystyki wiejskiej, w tym agroturystyki w trakcie epidemii COVID-19”.

Z.2.N.2. Zagrody edukacyjne

Udzielono informacji na temat idei funkcjonowania zagród edukacyjnych. Dużym zainteresowaniem cieszyło się zagadnienie wstąpienia do sieci Zagród Edukacyjnych. Osoby zainteresowane zostały również poinformowane jaki jest cel działania, zasady oraz jakie korzyści mogą osiągnąć zakładając Zagrodę Edukacyjną.

Napisano artykuł do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” przedstawiający m.in. dobre praktyki w gospodarstwach edukacyjnych z terenu woj. dolnośląskiego, pt. „Oblicza przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Dolnego Śląska i Małopolski”.

Z.2.N.3. Gospodarstwa opiekuńcze

Możliwości rozwoju gospodarstw opiekuńczych są dość ograniczone, ze względu na brak przepisów prawnych dotyczących wyłącznie tej działalności. Żeby promować tę inicjatywę udzielono wywiadów do „Witryny Wiejskiej” oraz publikacji nt. wyzwań dla polityki społecznej i pracy socjalnej. Przygotowano także artykuł do „Wsi Kujawsko-Pomorskiej” poświęcony terapii ogrodniczej w gospodarstwie rolnym, a na stronie internetowej zaprezentowano przykłady gospodarstw opiekuńczych z naszego województwa.

Udzielane informacje dotyczyły głównie zakładania działalności opiekuńczej, wymagań prawnych i uzyskania na ten cel wsparcia finansowego. Zainteresowanie było mniejsze od zakładanego - niewątpliwie wynikało to z zagrożenia epidemicznego. Podjęcie takiej działalności w obecnej sytuacji jest obciążone znacznym ryzykiem, zwłaszcza że wiele osób doświadczyło lub obawia się utraty stabilności finansowej. Wprowadzone zasady bezpieczeństwa okresowo uniemożliwiły funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego, w tym w projekcie „Opieka w zagrodzie – gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim”.

Z.2.O. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

W tym obszarze udzielano informacji, wydano broszury, na stronie internetowej zamieszczono informacje, napisano artykuły do miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”, wydano broszury oraz brano udział w pozostałych działaniach informacyjnych.

Z.2.O.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych związkami azotu pochodzenia rolniczego, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna

Udzielane informacje dotyczyły wymogów Programu Azotanowego oraz Ustawy Prawo wodne oraz dokumentacji wymaganej rozporządzeniem w sprawie Programu Azotanowego, w tym planów nawożenia. W ramach pozostałych działań uczestniczono w posiedzeniach komisji rolnictwa rady gminy dotyczących wymogów w zakresie ochrony wód.

Z.2.O.2. Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

Informacje dotyczyły możliwości realizacji w gospodarstwach programu rolno-środowiskowo-klimatycznego, zasad realizacji pakietów, warunków przystąpienia do programów rolno-środowiskowo-klimatycznych, konieczności prowadzenia w gospodarstwie rejestru zabiegów agrotechnicznych, dokumentów niezbędnych do opracowania planu rolnośrodowiskowego oraz zmianowania, w tym badań gleby, ekspertyz przyrodniczych i czy badań materiału siewnego.

Z.2.O.3. Ochrona bioróżnorodności, w tym Natura 2000

Tematyka informacji dotyczyła przede wszystkim: ochrony zasobów przyrodniczych łąk położonych na obszarze objętym europejską siecią Natura 2000, prawidłowej agrotechniki łąk cennych przyrodniczo, Barszczu Sosnowskiego, wykorzystania ziół dzikorosnących jak

i uprawowych, działań związanych z ochroną owadów zapylających, systemów agroleśnych, metod ochrony roślin pozytywnie wpływających na bioróżnorodność środowiska oraz szkoleń i konferencji dotyczących bioróżnorodności organizowanych przez Ośrodek.

Napisano artykuły dotyczące ziół pochodzących z naturalnych siedlisk, które mogą być wykorzystane w życiu codziennym człowieka jako lekarstwo, przyprawa i środek ochrony roślin oraz artykuł pn. „Zadrzewienia - sprzymierzeńcem rolników, krajobrazu i zwierząt”.

Przygotowano również informacje na stronę internetową Ośrodka, które dotyczyły organizowanych konferencji, szkoleń i warsztatów online.

Udzielono wywiadu radiowego do audycji „Zioła dla zdrowia i urody” oraz wywiadu do TVP 3 „EKOOPCJE”.

Opracowano broszury pt. „W trosce o środowisko”, „Zadrzewienia w krajobrazie rolniczym”. Pierwsza, ma za zadanie przypominać społeczeństwu o tym, że natura jest naszym wspólnym dobrem, o które wszyscy powinniśmy dbać. Przedstawiono w niej proste sposoby, które każdy z nas może wprowadzić do swojej codzienności, a które stosowane na większą skalę dadzą wymierne efekty w postaci poprawy stanu środowiska. Publikacja promuje ideę zrównoważonego rozwoju. Broszury wydane zostały ponadplanowo, dofinansowane ze środków z WFOŚiGW w Toruniu.

Wśród wydawnictw opracowano album przyrodniczy „Natura w obiektywie” promocja walorów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego”, którego założeniem jest promocja walorów środowiska przyrodniczego Kujaw i Pomorza oraz kształtowanie i rozwijanie postaw proekologicznych.

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Informacja		24 998		27 194
2.	Wydawnictwa	Liczba form	Nakład	Liczba form	Nakład
2.1.	Broszura	10	5 180	13	11 800
2.2.	Ulotka	3	3 000	6	6 300
2.3.	Info na www.	126		360	
2.4.	Art. w miesięczniku odr	250		299	
2.5.	Inne wydawnictwa	10	4 400	2	1 050
3.	Pozostałe	Liczba form		Liczba form	
3.1.	Audycje radiowe (w tym wywiady radiowe)	9		30	
3.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	13		52	
3.3.	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)	24		56	
3.4.	Stoisko informacyjno-promocyjne	13		7	
3.5.	Pozostała działalność informacyjna	391	391	427	427

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna	
				Broshura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr.		Inne wydawnictwa					
				P	W	P	W	P	W	P	W	P	W				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1 348	1 086	3	2			19	46	31	22	1	1		1	53	133
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	747	664	3	2			12	44	18	14	1	1		1	31	112
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	494	327					6	2	12	8					22	21
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	107	95					1		1							
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	5 167	6 412	4	2	1	2	32	57	93	97	4		13	2	211	179
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	1 089	1 229					16	11	40	47			7		121	81
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	702	789	4	2			11	34	40	34			1	1	13	31
Z.2.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	734	1 370				1		1	2	3						6
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	306	739			1	1	3	5	9	9	4		5	1	62	49
Z.2.B.5.	BHP	390	406					2	4	1	3					9	2
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	1 946	1 879						2	1	1					6	10
Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	3 015	3 692	1	1	1	1	27	35	30	36						
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	1 297	1 362					5	7	7	9						
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	1 517	2 125	1	1	1	1	18	22	19	21						
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	201	205					4	6	4	6						
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	412	337		1		1	4	12	4	7					8	13
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	176	207		1			2	11	3	5					6	11
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	68	70				1		1		2					1	1
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2014-2020	168	60					2		1						1	1
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	678	503					4	9	9	9					58	70
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	283	198					2	3	1	3					2	
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	100	39					1	3								5
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	138	117					1	3	5	4					42	59
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	157	149							3	2					14	6

Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	341	315						1	15	20					20	4	
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	144	127						1	6	13						3	
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	197	188							9	7					20	1	
Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	5 499	7 001					8	22	8	12					12	82	
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	3 483	3 781					1	7	1						10	7	
Z.2.G.2.	PROW	1 805	2 714					6	11	6	10						75	
Z.2.G.3.	Programy Regionalne	11	6															
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	185	116					1	2	1	1							
Z.2.G.5.	Inne programy	15	384						2		1					2		
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolnospożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	247	188					4	3	4	6					3	3	9
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	75	73					2	2	2	2					1	1	
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	58	41					2	1	2					3	2	7	
Z.2.H.3.	Systemy jakości żywności	30	22								4							
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	84	52														1	
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	775	698	1	2	1	1	16	137	18	25						5	
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	134	346				1		4	7	6	10						
Z.2.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	103	47	1		1	1	1	12	12	12	12						
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	6	7															
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	532	298						118		3						5	
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	825	806					2	8	1	7						13	
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	141	189						2									
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	178	204						8		4						10	
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	506	413							1	3						3	
Z.2.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust.	488	299															

	1 ustawy Prawo wodne																	
Z.2.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	488	299															
Z.2.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	2 116	2 076	1	2	1	4	14	10	20					1	8	11	
Z.2.L.1.	Zasady integrowanej produkcji	85	96															
Z.2.L.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	447	540				1	2		2								
Z.2.L.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	303	290							1								
Z.2.L.4.	Energetyka prosumencka	49	51															
Z.2.L.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	114	128						2	2								
Z.2.L.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	540	422	1		1	3	7	4	5						2	4	
Z.2.L.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	312	233							2	2						2	2
Z.2.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	266	316		2			5	2	8					1	4	5	
Z.2.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego	392	318				2	4	11	17	4	1				52	30	
Z.2.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	96	93				1	2	2	4						24	11	
Z.2.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	154	100							1	2					4	4	
Z.2.M.3.	Tradycje kulinarne	142	125				1	2	9	12	2	1				24	15	
Z.2.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	501	489				2	9	10	11	1					2	8	
Z.2.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	221	317					3	7	9	1					2	2	
Z.2.N.2.	Zagrody edukacyjne	74	66						1	1								
Z.2.N.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	206	106				2	6	2	1							6	
Z.2.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz program działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	3 194	2 974		3		2	3	6	10						10	8	
Z.2.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	2 270	2 242				1		2							6	6	

Z.2.O.2.	Działanie rolno- środowiskowo- klimatyczne	807	609					1		1						2	
Z.2.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	117	123			3			3	3	10					2	2
Razem		24998	27194	10	13	3	6	126	360	250	299	10	2	13	7	437	565

Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W ramach zadania udzielano informacji i porad indywidualnych. Przeważająca część udzielonych informacji dotyczyła szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków z wyłączeniem sprzętu montowanego w kolejnictwie, inne natomiast terminów i organizacji kursów kombajnisty, a także innych szkoleń umożliwiających zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych.

Powtarzającą się i ważną informacją dla rolników był komunikat o zawieszeniu organizacji szkoleń podstawowych i uzupełniających w zakresie środków ochrony roślin w związku z ogłoszeniem stanu epidemii oraz wprowadzeniem ograniczeń w skupiskach ludzi. Następnie rolnicy byli informowani o zapisach we wprowadzonej ustawie z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. (Dz. U. z 2020 poz. 695). Zostały zawieszony wymagania dotyczące ukończenia szkoleń podstawowych i uzupełniających w zakresie środków ochrony roślin w okresie 30 dni po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2..

Rolnicy zainteresowani reorientacją to osoby, które mają określone preferencje co do tematyki kursów. Zazwyczaj problemem jest ich sfinansowanie, więc byli zainteresowani bezpłatnymi kursami i szkoleniami.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form

L.p.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Informacja	1 037	1 034
2.	Porada indywidualna	21	7

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Informacja		Porada indywidualna		Łączna liczba odbiorców	
		P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	9	10
Z.3.1.	Reorientacja zawodowa	16	13	21		22	15
Z.3.1.1.	Reorientacja zawodowa	16	13		2	22	15
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	1 006	1 017			1 021	1 022
Z.3.2.1.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	1 006	1 017		5	1 021	1 022
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	15	4			15	4
Z.3.3.1.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	15	4			15	4
Razem		1 037	1 034	21	7	1 058	1 041

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

W 2020 roku udzielano porad indywidualnych głównie z obszaru płatności bezpośrednich, działań PROW 2014-2020, kredytów preferencyjnych. Nieodpłatnie sporządzono również dokumentację niezbędną do uzyskania pomocy.

Z.4.I. Działalność doradcza

Porady w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich wykonano znacznie ponad zaplanowany ich poziom. Związane to było z dużym, jak co roku, zainteresowaniem rolników i mieszkańców obszarów wiejskich tematyką pozyskiwania środków finansowych z funduszy unijnych. Ze względu na stan pandemii zawieszono działalność szkoleniową, więc doradztwo prowadzone było głównie poprzez porady telefoniczne i mailowe. Lustracji wykonano mniej ze względu na stan pandemii i odwołanie wyjazdów do gospodarstw rolnych. Doradztwo indywidualne z zakresu płatności bezpośrednich dotyczyło przede wszystkim zmian w płatnościach obszarowych, płatności dobrostanowej, wymogów spełnienia warunków przyznawania poszczególnych płatności, realizacji zobowiązań w zakresie zazieleniania, wypełniania i korzystania z aplikacji eWnioskiPlus oraz wypełniania niezbędnych załączników. Zdalnie udzielono w tym zakresie porad oraz pomocy w postaci opracowania wniosku o płatność. Porady dotyczyły także zazielenienia, dopłat do krów, bydła, buraków cukrowych.

W doradztwie z zakresu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich porady indywidualne polegały na szczegółowym omówieniu zasad udzielania pomocy w ramach działań PROW 2014-2020 oraz ocenie możliwości realizacji inwestycji w gospodarstwach rolnych z udziałem środków finansowych PROW 2014-2020. Omawiano zasady udzielania pomocy w ramach działań: Modernizacja gospodarstw rolnych, Restrukturyzacja małych gospodarstw, Premie dla młodych rolników, Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej, Tworzenie grup producentów i organizacji producentów, Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000, Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, Przetwórstwo i marketing produktów rolnych, Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych. Porady dotyczyły również wyliczenia wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego (SO), analizy Planu Rozwoju Gospodarstwa (PRG), wyliczenia liczby możliwych do uzyskania punktów rankingowych, rodzajów działalności pozarolniczej objętej wsparciem, harmonogramu realizacji danego przedsięwzięcia.

Doradzano również w zakresie zasad udzielania kredytów preferencyjnych na zakup gruntów rolnych oraz oceny możliwości finansowych zaciągnięcia kredytów na zakup gruntów lub zakup maszyn.

Tematyka porad dotyczyła też zasad ubiegania się o dopłaty do materiału siewnego, możliwości rozwoju pasiek dzięki wsparciu rynku produktów pszczelich udzielanego przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz wsparcia w ramach ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie, jak również programu dotacyjnego „Moja Woda”. Istotną była też pomoc w formie porad dotycząca działań zapobiegawczych Rządu RP w sprawie epidemii Covid-19. Dzięki wprowadzonej tarczy antykryzysowej możliwe było wprowadzenie różnego rodzaju ulg, o czym informowano społeczność rolniczą. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa uruchomiła też nabory wniosków dotyczących specjalnego wsparcia dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z epidemią. Pomagano rolnikom w ich wypełnianiu.

Z.4.II. Wypełnianie dokumentacji do wniosków w zakresie PROW

Opracowywano ankiety monitorujące przebieg realizacji planów oraz sprawozdań dotyczących działań: Modernizacja gospodarstw rolnych, Restrukturyzacja małych gospodarstw, Premie dla młodych rolników. Od 16 marca zadanie to jest zawarte w Cenniku usług KPODR jako usługa odpłatna. Wypełniono wnioski o wpis do ewidencji producentów. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyła się pomoc udzielana w ramach PROW gospodarstwom szczególnie dotkniętym skutkami pandemii COVID-19.

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		3 696		6 850
2.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)		28		473

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Liczba odbiorców	
		P	W	P	W
1	2	3	4	9	10
		P	W	P	W
Z.4.I.	Działalność doradcza	3696	6850	3696	6850
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	2 044	3 227	2 044	3 227
Z.4.I.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	1 435	3 404	1435	3 404
Z.4.I.3.	Programy regionalne		1		1
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	154	111	154	111
Z.4.I.5.	Pozostała działalność doradcza	63	107	63	107
Z.4.II.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)	28	473	28	473
Z.4.II.2.	Wypełnianie dokumentacji do wniosków w zakresie PROW	19	473	19	473
Z.4.II.5.	Inna dokumentacja	9		9	
	Razem	3724	7323	3724	7323

Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

Z.5.I. Monitoring

W roku 2020 zebrano notowania cen nawozów mineralnych na potrzeby Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Zgromadzono również notowania cen płodów rolnych, środków do produkcji, usług rolniczych cen żywca wieprzowego i wołowego, które zbierane były w każdym powiecie i wprowadzane do internetowej bazy danych „Kujawsko-Pomorskie Notowania Cen Rolniczych” oraz udostępniane na stronie internetowej Ośrodka www.notowania.kpodr.pl. (liczba odsłon 215 tys.). Ponadto, informacje o notowaniach targowiskowych produktów rolniczych (tj. pszenica, jęczmień, żyto, pszenżyto, owies, cebula, ziemniaki, prosięta) przesyłane były co tydzień do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi za pomocą Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej.

Z.5.2. Analiza

Opracowano analizy kształtowania się cen nawozów mineralnych i analizy cen płodów rolnych, które pozwoliły na określenie tendencji na lokalnym rynku dla podstawowych produktów rolniczych. Określenie prawidłowości zachodzących zmian cen służyło rolnikom do podejmowania decyzji bieżących i długookresowych. Analizy cen płodów rolnych prezentowane były co miesiąc w biuletynie internetowym KPODR pt. „Aktualności”. Odbiorcami rolniczej informacji rynkowej poza instytucjami rządowymi są lokalne media, organizacje samorządowe i rolnicze, koła łowieckie oraz firmy ubezpieczeniowe.

Z.5.III.

W ramach zadania ponadplanowo udzielono porad indywidualnych.

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form

L.p.	Forma	Liczba form	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Monitoring	1 280	2 678
2.	Analiza	12	12
3.	Porada indywidualna		40

Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	3
Z.5.I.	Monitoring	1 280	2 678
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	240	193
Z.5.I.2.	Monitoring cen środków produkcji		60
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	1 040	1 376
Z.5.I.4.	Monitoring przebiegu prac w rolnictwie		184
Z.5.I.5.	Inne monitoringi		865
Z.5.II.	Analiza	12	12
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	8	8
Z.5.II.3.	Analiza cen płodów rolnych	4	4
Z.5.III.	Porada		40
Z.5.III.1.	Porada indywidualna		40
Razem		1 292	2 730

Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

Zadanie nie jest realizowane w jednostce.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

W ramach omawianego zadania udzielano porad indywidualnych, doradztwa grupowego, zorganizowano i przeprowadzono pokazy, konkursy, olimpiadę wiedzy rolniczej, imprezy wystawienniczo-targowe (275 wystawców i 13,2 tys. zwiedzających), założono demonstracje upowszechnieniowe oraz wykonano pozostałe usługi.

Z.7.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

Doradztwo dotyczyło w szczególności: agrotechniki, ochrony i nawożenia roślin uprawnych, możliwości ograniczania uprawy gleby poprzez zastosowanie siewu bezpośredniego, zasad i techniki siewu pasowego - Strip-till. Porad udzielano również podczas spotkań indywidualnych w gospodarstwach, głównie pod kierunkiem wprowadzania do gospodarstw rolnych nowych rozwiązań technologicznych ułatwiających pracę w gospodarstwie, a przede wszystkim poprawiających warunki uprawy roślin na polu. Aby świadczyć kompleksowe doradztwo w zakresie wdrażania i upowszechniania nowych odmian roślin uprawnych zorganizowano XXIV Kujawsko-Pomorskie Dni Pola w Grubnie oraz pierwsze w historii Krajowe Dni Pola Minikowo 2020. Wspólnie z Urzędem Miasta i Starostwem Powiatowym w Rypinie, Ośrodek był również współorganizatorem imprezy XVIII Dzień Kukurydzy.

Na kolekcji w Grubnie zaprezentowano ponad 210 a na kolekcji w Minikowie ponad 500 odmian roślin uprawnych. Prezentowano również systemy nawożenia, ochrony roślin, nawadniania i uproszczonej uprawy. Imprezą towarzyszącą podczas Krajowych Dni Pola była Wystawa Rolnicza, w ramach której wystawcom umożliwiono zorganizowanie stoiska wystawowego. Dodatkowo w ramach zadania zrealizowano demonstracje polowe pn.: „Porównanie odmian żyta w warunkach gospodarstwa rolnego”, „Wielogatunkowa mieszanka poplonowa”, „Porównanie odmian pszenic w warunkach gospodarstwa rolnego” oraz „Kolekcja Dni Pola Grubno 2020”. Zorganizowano konkurs dla hodowców ziemniaka mający na celu prezentację najlepszych odmian kulinarnych i postępu hodowlanego w ziemniaku oraz innowacji jakie zaszły przez szereg lat w badaniach nad ziemniakiem.

Doradztwo w zakresie nowych rozwiązań w produkcji zwierzęcej obejmowało zagadnienia związane z systemami utrzymania bydła mlecznego, prezentacją cech ras bydła, żywienia cieląt, dokarmiania prosiąt, przygotowywania pasz dla bydła, dodatków paszowych, stosowania białka pochodzenia krajowego i możliwości zastąpienia soi w żywieniu bydła mlecznego i trzody chlewnej.

Porady w obrębie prowadzenia przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO) dotyczyły przetwarzania produktów pochodzenia zwierzęcego oraz rozbioru mięsa, jako dodatkowego źródła dochodu. Z uwagi na niskie limity produkcyjne w rolniczym handlu detalicznym, wiele gospodarstw prowadzących przetwórstwo produktów pochodzenia zwierzęcego (serowarnie) rozważa możliwość podjęcia działalności marginalnej, lokalnej ograniczonej. Udzielając porad zwracano zatem uwagę na różnice pomiędzy rolniczym handlem detalicznym, a działalnością marginalną, lokalną i ograniczoną w kontekście spełniania wymagań higieniczno-sanitarnych, obszaru sprzedaży i limitów produkcyjnych.

Z.7.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

Doradztwo w ramach technologii produkcji roślinnej realizowane było poprzez udzielane porady dotyczące aktualnych problemów występujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz sposobów ich rozwiązywania. Tematyka obejmowała analizę sytuacji pogodowej pod kątem oceny stanu upraw oraz występowania agrofagów, w tym możliwości ich zwalczania. Porady dotyczyły także technologii produkcji warzyw gruntowych i pod osłonami. Prowadzone działania doradcze obejmowały agrotechnikę ze szczególnym uwzględnieniem doboru odmian, nawożenia i ochrony zbóż, rzepaku, kukurydzy, ziemniaków, buraka cukrowego. Doradztwo dotyczyło często zwalczania chwastów, szkodników czy też zabezpieczenia roślin przed chorobami. Wiele porad dotyczyło stosowania środków ochrony roślin zgodnie z etykietą. Realizowano także doradztwo grupowe dla producentów warzyw, które obejmowało głównie zagadnienia ochrony upraw przed chorobami i szkodnikami. Zrealizowano demonstrację pt.: „Siew soi w 2 terminach agrotechnicznych”.

Przeprowadzono także „Pokaz kolekcji mieszańców kukurydzy” podczas którego poszczególne firmy hodowlane i nasienne przedstawiły odmiany kukurydzy – ich zalety agrotechniczne, możliwości plonowania i wartość paszową.

W ramach technologii produkcji zwierzęcej najczęściej omawiane tematy porad dotyczyły takich zagadnień jak: żywienie i pielęgnacja, problemy zdrowotne, profilaktyka, optymalne warunki mikroklimatu w budynkach gospodarskich, technologia sporządzania kiszonek. Ponadto porady dotyczyły technologii produkcji bydła, drobiu, trzody chlewnej i zwierząt futerkowych, owiec, kóz i jeleniowatych, spraw związanych z rozpoczęciem hodowli, pozyskania odpowiedniego materiału hodowlanego. Doradztwo grupowe skierowane było do producentów bydła mięsnego, bydła mlecznego oraz wieprzowiny. Obejmowało zagadnienia technologii produkcji. Doradztwo prowadzone dla producentów wieprzowiny skutkowało złożeniem wniosku w ramach Działania „Współpraca” oraz powołaniem Stowarzyszenia „Wieprz Polski”.

W ramach obszaru, w Przysieku zorganizowano XXVIII Forum Pszczelarzy.

Świadczone doradztwo dotyczyło norm i wymagań wzajemnej zgodności w kontekście dobrostanu zwierząt, warunków środowiskowych w budynkach inwentarskich, powierzchni na jakich powinny być utrzymywane zwierzęta oraz odpowiedniej obsady zwierząt. Doradztwo obejmowało warunki podwyższonego dobrostanu. Porady dotyczyły także zasad przechowywania środków ochrony roślin, nawozów i paliw.

W ramach poprawy stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych porady, dotyczyły głównie zasad prawidłowej eksploatacji sprzętu rolniczego, techniki ochrony roślin, a w szczególności kalibracji opryskiwacza i zasad doboru rozpylaczy. Udzielano również porad w zakresie istniejących na rynku maszyn rolniczych oraz ich charakterystyki. W obrębie tematyki przeprowadzono konkursy „Agroliga”, „Rolnik Pomorza i Kujaw”.

Zorganizowano jubileuszową XXX Wojewódzką Olimpiadę Wiedzy Rolniczej (eliminacje powiatowe i finał wojewódzki). Z pokazów, w ramach tematyki, zrealizowano pokaz zbioru pomidorów kombajnem.

Udzielano porad dotyczących poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwach rolnych. Wskazywano rolnikom m.in. nieprawidłowości w stanie technicznym budynków inwentarskich i gospodarczych, stanie technicznym maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w gospodarstwie rolnym, warunków obsługi i bytowania zwierząt gospodarskich, wyposażenia w ubrania robocze i środki ochrony osobistej, przechowywania środków ochrony roślin i innych substancji niebezpiecznych.

W ramach ww. tematu Ośrodek włącza się corocznie w organizację konkursów związanych z tematyką bezpieczeństwa pracy w gospodarstwie rolny. Konkursy organizowane są wspólnie z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Bydgoszczy, Okręgowym Inspektoratem

Pracy w Bydgoszczy oraz Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą w Przysieku. W tym roku przeprowadzono konkurs dla dzieci pt. „Bezpiecznie na wsi mamy”.

Świadczone doradztwo w ramach bioasekuracji w gospodarstwie rolnym jest ważnym działaniem Ośrodka. Udzielane porady dotyczyły zagrożeń związanych z ASF (afrykańskim pomorem świń) i grypą ptaków oraz zasad bioasekuracji w gospodarstwach i na fermach. W ramach obszaru ściśle współpracowano z rolnikami, hodowcami, Państwowym Instytutem Weterynaryjnym PIB w Puławach, Wojewódzkim Inspektoratem Weterynarii w Bydgoszczy oraz powiatowymi lekarzami weterynarii.

W ramach pozostałych usług udzielano pomocy w wypełnieniu wniosku o udzielenie pomocy finansowej rolnikom, którzy ponieśli straty w gospodarstwach rolnych spowodowane klęskami żywiołowymi, przygotowaniu informacji o wykorzystaniu materiału siewnego odmian chronionych prawem (AGNAS 1, AGNAS 2).

W obszarze rolnictwa ekologicznego udzielono rolnikom porad, które dotyczyły płodozmianu, ochrony roślin, walki z zachwaszczeniem, przestawiania gospodarstwa na ekologiczny system produkcji. Z porad najczęściej korzystali rolnicy w okresie konwersji i zainteresowani przestawieniem gospodarstwa na ekologiczne. Szczególnie dużo porad dotyczyło przygotowania prawidłowego płodozmianu, tak by zachować glebę w dobrej kulturze rolnej, zapobiec zachwaszczeniu, chorobom i szkodnikom. Znaczna część porad dotyczyła możliwości przystąpienia do działania „Rolnictwo ekologiczne”. W ramach porad dokonywano analizy gospodarstwa w zakresie płodozmianu i przypisania pakietów do upraw w gospodarstwie rolnym. Weryfikowano również inne aspekty ważne z punktu widzenia dostępności wymogów działania jak: posiadanie zwierząt, obsada zwierząt, obsada drzew owocowych, przeznaczenie plonu itd.

W ramach tematyki zorganizowano wojewódzki etap konkursu „Na Najlepsze Gospodarstwo ekologiczne”, który ma na celu prezentację dobrych praktyk i rozwiązań stosowanych w gospodarstwach ekologicznych. Służy promocji rolnictwa ekologicznego, które ma ogromne znaczenie nie tylko dla konsumentów, którzy coraz częściej sięgają po produkty ekologiczne, ale również dla ochrony środowiska, gdyż rolnictwo ekologiczne jest najbardziej przyjaznym systemem produkcji rolnej dla środowiska. Konkurs zrealizowano ponadplanowo, z uwagi na potrzebę popularyzowania rolnictwa ekologicznego jako systemu najbardziej przyjaznego środowisku oraz jakość produktów ekologicznych. Środki finansowe na organizację powyższego przedsięwzięcia pozyskano z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Z.7.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

Udzielane doradztwo, głównie w formie porad dotyczyło możliwości i zasad organizowania grup producentów rolnych, zasad funkcjonowania tych grup, możliwości wykorzystania środków pomocowych przeznaczonych dla grup producentów oraz stosowania nowego prawodawstwa w ramach PROW 2014-2020.

Doradzano odnośnie funkcjonowania w różnych systemach jakości żywności, identyfikacji zagrożeń i zdefiniowania środków zapobiegawczych przy produkcji żywności. Porady dotyczyły również potwierdzenia działania zgodnie z wymogami, które mogą być powodem przyznania dodatkowych punktów w ubieganiu się o środki na modernizację gospodarstw rolnych. Doradzano o możliwościach jakie daje uczestnictwo w projektach z działania „Współpraca”.

Z.7.L. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W ramach zagadnień integrowanej produkcji prowadzone doradztwo dotyczyło wykorzystania postępu technicznego i biologicznego w uprawie i nawożeniu, możliwości

uczestniczenia w systemie Integrowana Produkcja (IP) jak również zasad certyfikacji i dokumentowania działań.

W zakresie integrowanej ochrony prowadzono lustracje mające na celu ocenę zagrożenia ze strony agrofagów i pomoc przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu środków ochrony roślin. Udzielane porady dotyczyły procesów podejmowania decyzji o wykonaniu zabiegów ochrony roślin, wykonywania lustracji plantacji, oceny nasilenia wystąpienia agrofagów oraz porównywania z istniejącymi progami szkodliwości. Informowano rolników o obowiązku podania przyczyny stosowania środków ochrony roślin w rejestrze wykonywanych zabiegów. Poszukiwano skutecznych rozwiązań w zastosowaniu metod nie chemicznych w zwalczaniu agrofagów.

W obszarze zasad przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa doradztwo dotyczyło głównie sposobów zarządzania wodą na poziomie gospodarstwa, w tym możliwościom przeciwdziałania skutkom suszy. Doradztwo dotyczyło również zagadnień związanych z Lokalnymi Partnerstwami Wodnymi.

W obrębie energetyki prosumenckiej doradzano odnośnie możliwości dywersyfikacji źródeł pozyskiwania energii elektrycznej i obniżenia jej kosztu w obrębie gospodarstwa rolnego poprzez energetykę rozproszoną i możliwość wytwarzania energii w pobliżu miejsca jej odbioru.

W ramach wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym porady dotyczyły zasad wytwarzania energii w mikro instalacjach OZE oraz warunków jej odsprzedaży w przypadku nadprodukcji. Porady dotyczyły też produkcji energii na własne potrzeby, wad i zalet instalacji kolektorów słonecznych i fotowoltaiki, dofinansowania instalacji fotowoltaicznej.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej udzielono porad dotyczących budowy, dofinansowania i eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków, postępowania z odpadami pochodzenia rolniczego, wytworzonymi na terenie gospodarstwa. Wśród porad poruszono dofinansowanie do usuwania azbestu w ramach Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu oraz systemu BDO - zasad rejestracji, przypisywania kodów poszczególnym rodzajom odpadów, zasad wypełniania wniosku do BDO.

W zakresie upowszechniania przepisów ustawy o ochronie zwierząt udzielane były porady oraz przeprowadzano lustracje w gospodarstwach. Doradztwo obejmowało głównie zagadnienia związane z warunkami utrzymania zwierząt gospodarskich. Porady obejmowały także zakres pozyskania mięsa na użytek własny, uboju z konieczności.

W ramach tematyki inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa porady dotyczyły właściwego przechowywania środków ochrony roślin, nawozów sztucznych i naturalnych, zachowania zadrzewień śródpolnych i oczek wodnych oraz wsparcia finansowego w zakresie wymiany kotłów c.o., termomodernizacji budynków w ramach programu „Czyste powietrze”.

Zorganizowano konkurs wiedzy ekologicznej „Człowiek a środowisko”, którego celem było upowszechnienie wiedzy ekologicznej, kształtowanie postaw pro-środowiskowych oraz dostrzeżenie współzależności człowiek-środowisko.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form

Lp.	Forma realizacji	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	3	4
1.	Porada indywidualna		8 947		10 385

2.	Doradztwo grupowe	25	119	7	52
3.	Pokaz	5		2	
4.	Demonstracja	5		7	
5.	Konkurs	11		6	
6.	Olimpiada	1		1	
7.	Targi / wystawy	6		4	
8.	Pozostała działalność upowszechnieniowa	210	210	16	16

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
		3	4	5	6	7	8	9	10
		P	W	P	W	P	W	P	W
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1 259	1 033					1 259	1 033
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	5 995	7 466	25	7	119	52	6 114	7 518
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	368	386					368	386
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	96	110					96	110
Z.7.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	1 229	1 390					1 229	1 390
Razem		8 947	10 385	25	7	119	52	9 066	10 437

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów - plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Liczba form											
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs		Olimpiada		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa	
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze			4	6	3	1			2	3		
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej			4	6	3	1			2	3		
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	5	2	1	1	6	3	1	1	4	1	210	16
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	1	1	1	1							210	6
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej									2	1		
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	4	1				3	2	1	1	2		10

Z.7.B.5.	BHP					3	1						
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne					1	1						
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi					1	1						
Z.7.L.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska					1	1						
Z.7.L.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa					1	1						
Razem		5	2	5	7	11	6	1	1	6	4	210	16

Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego

W ramach zadania udzielano porad, zorganizowano imprezę wystawienniczo-targową oraz wykonano pozostałe usługi.

W obszarze tematycznym **Z.8.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego** udzielano porad, które dotyczyły zastosowania ziół w diecie – doradzano wybieranie ziół uprawianych w przydomowych ogródkach oraz rosnących w stanie dzikim; stosowanie ich odpowiednio do potrzeb i dolegliwości. Doradzano także wykorzystanie produktów pochodzących z własnego gospodarstwa lub wyprodukowanych w bliskim sąsiedztwie. W wyjątkowej sytuacji pandemii radzono spożywać warzywa i owoce, które pobudzają system odpornościowy oraz zachęcano do zażywania ruchu na świeżym powietrzu, ponieważ ruch wpływa dobroczynnie na układ krwionośny, oddechowy, odpornościowy, sferę psychiczną i poprawia samopoczucie.

Porady dotyczyły także zakładania i lokalizacji przydomowych ogródków oraz wprowadzania zmian w istniejących ogródkach, nowych nasadzeń oraz planowania, projektowania i montażu miejsc wypoczynkowych w ogrodzie. Radzono również, jakie prace pielęgnacyjne i uprawowe wykonać w ogrodzie i które zabiegi będą odpowiednie dla poszczególnych roślin.

Ponadto przeprowadzono zaplanowane lustracje w ogrodach i ogródkach, które dotyczyły zmiany lokalizacji ogródka warzywnego, przycinania krzewów, ochrony roślin ozdobnych, wyboru stanowiska dla niektórych roślin, usytuowania miejsc wypoczynku w ogrodzie, planowania oczek wodnych, ograniczenia rozprzestrzeniania się niektórych gatunków, jak np. bluszczu kurdybanka, sumaka octowca.

Z obszaru **Z.8.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych** wielu wytwórców kierowało zapytania pod kątem możliwości wpisania swojego produktu na listę produktów tradycyjnych oraz innych form promocji. Ze względu na zaistniałe zmiany w polskim prawodawstwie dotyczące legalnej sprzedaży produktów pierwotnych i przetworzonych, porady obejmowały również zasady funkcjonowania w ramach rolniczego handlu detalicznego. Ponadto z zakresu promocji i sprzedaży produktów lokalnych i regionalnych przygotowano dokumentację niezbędną do wpisania produktów na Listę produktów tradycyjnych i przeprowadzono wizyty w gospodarstwach dotyczące możliwości prowadzenia przetwórstwa i sprzedaży w ramach rolniczego handlu detalicznego. Poradnictwo dotyczyło również nowego serwisu ogłoszeniowego Kujawsko-Pomorski e-bazarek, na którym lokalni producenci żywności mogą zamieszczać oferty sprzedaży. Omawiano zasady rejestracji i korzystania z serwisu.

Zapotrzebowanie na doradztwo z tematyki **Z.8.M. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego** było mniejsze, niż planowano. Część porad w tym zakresie jest związana z imprezami promującymi dziedzictwo kulturowe. Z powodu pandemii większość spotkań odwołano, co spowodowało spadek zainteresowania. Porady których

udzielono dotyczyły wprowadzenia nasadzeń tradycyjnych roślin, jak np. ruty, bylicy, barwinka, malw, nasturcji, nagietków, w celu nawiązania do tradycyjnego wiejskiego ogródka. Radzono także w jaki sposób wprowadzić zmiany w aranżacji przedogródka, by nawiązywał do tradycji i harmonizował z otoczeniem. Na pytanie, jak postąpić ze starym sprzętem i narzędziami znajdującymi się w gospodarstwie, radzono ich przegląd, ocenę stanu zachowania, selekcję, inwentaryzację, a następnie przekazanie informacji o zbiorach do Muzeum Etnograficznego.

Przeprowadzono wszystkie planowane lustracje, które dotyczyły aranżacji tradycyjnych wiejskich ogródków – obfitości roślin, barw i zapachów.

Z powodu ograniczeń i środków ostrożności, jakie wprowadzono w związku z pandemią nie zrealizowano pokazów wykonywania stroików świątecznych, natomiast na stronie internetowej Ośrodka opublikowano prace laureatów konkursu szopek bożonarodzeniowych z poprzednich lat.

Porady dotyczyły też sposobów oraz technik wykonywania i odtwarzania mniej skomplikowanej ludowej działalności artystycznej, takiej jak bibułkarstwo, czy wycinanie z papieru. Radzono również, jak postępować z posiadanymi tradycyjnymi narzędziami i przedmiotami, aby zachowały swą wartość oraz gromadzenie w postaci pisanej wspomnień, przyspiewek, legend, porzekadeł i tradycyjnych zwrotów. Pandemia zmieniła sposób funkcjonowania ludzi w przestrzeni publicznej sprowadzając lęk i depresję, zmuszając do izolacji, czego wynikiem jest również spadek zainteresowania poruszonymi tematami.

Poszukiwano innych niż tradycyjne potrawy, których spożywanie będzie wspierało odporność. Udzielane porady dotyczyły wyboru formy sprzedaży produktów tradycyjnych, modyfikacji tradycyjnych receptur z uwagi na niedostępność pewnych składników lub zmiany sposobu wykonywania niektórych czynności w procesie przygotowywania potraw. Porady dotyczące tradycji kulinarnych związane były również z organizowanymi szkoleniami, spotkaniami, imprezami. W wyniku odwołania tych działań zmalało zainteresowanie nimi.

W ramach zadania zorganizowano VII Jesienną Wystawę Ogrodniczą „Jesień w Ogrodzie” połączoną z promocją karpia nakielskiego „Karp nie tylko na Święta”. Współorganizatorem tej imprezy było Gospodarstwo Rybackie w Ślesinie. Celem imprezy była promocja ryb i zachęcenie do ich spożywania przez cały rok pod różnymi postaciami. Tradycja hodowli karpia w naszym regionie sięga już ponad stu lat. Karp Nakielski wpisany został na listę produktów tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa. W ramach promocji karpia, poza innymi działaniami, prezentowano również technikę filetowania tej ryby.

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form

Lp.	Forma realizacji	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		882		820
3.	Pokaz	2			
5.	Konkurs	3			
7.	Targi / wystawy	4		1	
8.	Pozostała działalność upowszechnieniowa	2	2	2	2

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Łączna liczba odbiorców	
		3	4	9	10
		P	W	P	W
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	249	244	249	244
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	421	419	421	419
Z.8.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	212	157	212	157
Razem		882	820	882	820

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Liczba form											
		Pokaz		demonstracja		Konkurs		Olimpiada		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego					1							
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody					1							
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych											2	2
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych											2	2
Z.8.M.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	2				2				4	1		
Z.8.M.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	2				1				1			
Z.8.M.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło									1			
Z.8.M.3.	Tradycje kulinarne					1				2	1		
Razem		2				3				4	1	2	2

Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

W ramach zadania udzielano porad. Z tematyki **Z.9.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich** planując porady sugerowano się harmonogramem naborów LGD z programu LEADER na rozwój działalności pozarolniczej i podjęcie działalności pozarolniczej. Niewiele naborów zostało ogłoszonych w 2020 roku zgodnie z planem, przez co nie było oczekiwanego zainteresowania tą tematyką. Przedsiębiorcy skorzystali z doradztwa w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii, np. możliwości wdrożenia nowych sposobów promocji i dystrybucji produktów i usług, skorzystania z rządowej pomocy.

W obszarze ekonomii społecznej udzielano głównie porad osobom zainteresowanym założeniem odrębnego podmiotu. Doradzano w obszarze funkcjonowania i sposobów finansowania pozarządowych organizacji społecznych, funkcjonujących w ramach ekonomii społecznej.

Porady dotyczyły też współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy lokalnymi organizacjami społecznymi, LGD-ami oraz indywidualnymi rolnikami prowadzącymi dodatkową działalność gospodarczą. Wiele porad dotyczyło rejestrowania kół gospodyń wiejskich w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz pozyskiwania dotacji na działalność statutową.

W obszarze aktywizacji udzielane porady dotyczyły przede wszystkim możliwości pozyskiwania środków finansowych na aktywizację zawodową, szkolenia, podnoszenie kwalifikacji członkiń lokalnych Kół Gospodyń Wiejskich. Udzielano również porad dotyczących zakładania i rejestracji organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

Z tematyki **Z.9.N. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku** porady udzielane były zarówno rolnikom, jak i mieszkańcom obszarów wiejskich, którzy mogliby prowadzić działalność pozarolniczą. Rolnicy szukają możliwości na zwiększenie dochodów poprzez podjęcie działalności pozarolniczej, dlatego udzielone porady dotyczyły możliwości pozyskania środków na otworzenie, bądź rozwój turystycznej działalności pozarolniczej, w tym specjalizacji oferty turystycznej obiektów zlokalizowanych na terenach wiejskich, a także dostępnych kanałów promocji wsi jako miejsca wypoczynku. Porady dotyczyły w dużej mierze prowadzenia działalności agroturystycznej, a także poszerzenia jej o założenie zagrody edukacyjnej. Znaczna część porad dotyczyła również możliwości promocji oferty turystycznej obiektów działających na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, w tym jej prezentacji w serwisie agroturystycznym www.agroturystyka.kpodr.pl. Porad udzielano również podczas wizyt w gospodarstwach, które odbyły się w celu wskazania rolnikom drogi do rozpoczęcia działalności pozarolniczej, jak również w celu aktualizacji internetowej bazy agroturystycznej Ośrodka. Doradzano w zakresie możliwości wsparcia finansowego czy skorzystania z ulg podatkowych przy zakładaniu i prowadzeniu działalności agroturystycznej. Wiele porad było związanych z dostępnym wsparciem przedsiębiorców na czas pandemii. Wykonano większą niż planowana ilość lustracji w obiektach turystycznych, co było spowodowane aktualizacją internetowej bazy agroturystycznej KPODR. Zaktualizowano większość obiektów znajdujących się w bazie, poprawiono opisy, wstawiono nowe zdjęcia, uzupełniono dokumentację.

Porady z zakresu zagród edukacyjnych dotyczyły głównie przepisów prawnych obowiązujących przy prowadzeniu tego rodzaju działalności, wprowadzenia ciekawych i bogatych merytorycznie programów edukacyjnych, a także dostosowania oferty obiektu do wymogów Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Wizyty w gospodarstwach w zakresie zagród edukacyjnych dotyczyły wskazania możliwości wykorzystania potencjału gospodarstwa. Wskazywano kierunki w jakich gospodarstwa mogłyby rozwijać się w celu edukowania potencjalnych klientów. Doradzano wstąpienie do Krajowej Sieci Zagród Edukacyjnych, jak również wyjaśniano cel i korzyści z tego płynące.

Gospodarstwa opiekuńcze wpisują się we współczesne podejście do zaspokajania potrzeb społecznych poprzez działania realizowane oddolnie. Osoby zainteresowane tym zagadnieniem oczekiwały porad głównie w zakresie uwarunkowań prawnych i możliwości zapewnienia wyżywienia korzystającym. Ponadto podczas wizyt doradzano, jak na bazie posiadanych zasobów stworzyć przyjazne otoczenie i zapewnić atrakcyjne zajęcia. Do mniejszego zainteresowania zapewne przyczynił się stan zagrożenia epidemicznego; możliwości prowadzenia takiej działalności podlegają ograniczeniom, a główni odbiorcy (seniorzy) są szczególnie narażeni na zachorowanie, co powoduje, że są mniej skłonni korzystać z usług.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form

Lp.	Forma realizacji	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		676		626
2.	Konkurs	1			
3.	Targi / wystawy	1			

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Łączna liczba odbiorców	
		P	W	P	W
1	2	3	4	9	10
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	302	242	302	242
Z.9.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	374	384	374	384
Razem		676	626	676	626

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Liczba form											
		Pokaz		demonstracja		Konkurs		Olimpiada		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z.9.N.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku					1						1	
Z.9.N.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy					1						1	
Z.9.N.3.	Gospodarstwa opiekuńcze												
Razem						1				1			

Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Zadanie zrealizowano poprzez udzielanie porad. Doradztwo dotyczyło zasad realizacji programu, w tym poprawności i kompletności prowadzonej w gospodarstwach dokumentacji wymaganej Dyrektywą Azotanową, rolniczego wykorzystania nawozów na glebach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub przykrytych śniegiem, warunków rolniczego wykorzystania nawozów na terenach o dużym nachyleniu, okresów nawożenia,

dawek i sposobów nawożenia azotem, warunków przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowania z odciekami.

W ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego porady dotyczyły przede wszystkim zagadnień prowadzenia poszczególnych pakietów oraz zasad uczestnictwa w programie, zasad i wymogów prowadzenia niezbędnej dokumentacji. Niezmiennie największym zainteresowaniem cieszą się trzy pakiety: rolnictwo zrównoważone, pakiet ochrona gleb i wód oraz pakiety "łąkowe". W tym też zakresie udzielono najwięcej porad, które niejednokrotnie kończyły się wykonaniem usługi.

W zakresie ochrony bioróżnorodności, w tym Natura 2000 porady dotyczyły m.in. analizy stanu zróżnicowania uprawianych gatunków, odmian roślin oraz hodowanych gatunków i ras zwierząt w gospodarstwie, propozycji wprowadzenia do struktury upraw nowych gatunków roślin oraz rodzimych ras zwierząt. Proponowano wprowadzenie systemu agroleśnego, polegającego na uprawie współrzędnej roślin, która przyczynia się do ochrony środowiska oraz do zwiększania dochodowości gospodarstwa. Analizowano stan zielonej infrastruktury w gospodarstwie rolnym oraz proponowano założenie oczek wodnych, miedz, zadrzewień liniowych, wolnostojących, zakrzewień w celu zwiększenia stanu bioróżnorodności w gospodarstwie rolnym. Największym zainteresowaniem cieszyły się porady dotyczące agroleśnego systemu produkcji rolnej. Pozostałe porady dotyczyły zasad koszenia na obszarach objętych siecią Natura 2000, usuwania Barszczu Sosnowskiego. Od wielu lat Barszcz Sosnowskiego, groźna roślina inwazyjna stanowi istotny problem w środowisku przyrodniczym, ale jest i groźna dla człowieka. Tym samym w okresie wegetacji porady w tym temacie są częste i ta tendencja jest obserwowana również w bieżącym roku. Ponadto porady z tego zakresu dotyczyły sposobów zwiększania bioróżnorodności w obrębie gospodarstwa rolnego w celu uzyskania równowagi biologicznej jako sprzymierzeńca w walce ze szkodnikami i chorobami roślin.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna	2 096	2 631

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Łączna liczba odbiorców	
		P	W	P	W
1	2	3	4	11	12
Z.10.O.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	2 096	2 631	2 096	2 631
Z.10.O.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	1 438	1 684	1 438	1 684
Z.10.O.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	617	916	617	916
Z.10.O.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	41	31	41	31
Razem		2 096	2 631	2 096	2 631

Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

W ramach zadania udzielano porad i wykonywano opracowania.

W zakresie **Z.11.C. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych** udzielone porady dotyczyły analizy wyników produkcyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych między innymi: analizy wyników produkcyjno-ekonomicznych gospodarstwa rolnego na podstawie Raportu Indywidualnego Gospodarstwa Rolnego za rok 2019, analizy wyników produkcyjno-ekonomicznych gospodarstwa rolnego w latach 2015-2019 na podstawie Raportu Dynamicznego Gospodarstwa Rolnego, omówienia wyników Standardowych Polskiego FADN dla Polski, Regionu Wielkopolska i Śląsk oraz wg typów rolniczych, analizy kwartalnych i rocznych przepływów pieniężnych.

W obszarze rachunkowości podatkowej porady dotyczyły zasad rozliczania podatku VAT i podatku dochodowego z działalności pozarolniczej między innymi: zasad rozliczania podatku VAT na zasadach ogólnych, omówienia zasad rezygnacji ze statusu „rolnika ryczałtowego”, sporządzania deklaracji podatkowej PIT-36 dla rolników prowadzących Polski FADN, szczegółowego omówienia zmian w podatku VAT obowiązujących od 01.01.2020 r., zasad rozliczania podatku dochodowego z działalności pozarolniczej. Opracowano również deklaracje wpłat na Fundusze Promocji Produktów Rolno-Spożywczych.

W ramach ubezpieczeń społecznych oraz majątkowych doradzano w zakresie zasad zatrudniania pracowników, zasad podlegania ubezpieczeniu KRUS oraz ubezpieczeń upraw rolniczych między innymi: omówienia zasad zatrudniania pracowników w rolnictwie, omówienia zasad ubezpieczenia społecznego rolników (KRUS), szczegółowego omówienia zasad ubezpieczeń upraw rolniczych z dotacją budżetu państwa.

W obszarze **Z.11.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym**, tematyki badania koniunktury w rolnictwie wykonano ankiety dla potrzeb Szkoły Głównej Handlowej.

W ramach wyliczenia dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej porady dotyczyły opłacalności produkcji działalności rolniczych i zasad sporządzania kalkulacji rolniczych.

W zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym, organizacji i planowaniem pracy w gospodarstwie rolnym doradztwo dotyczyło wykorzystania wyników rachunkowości w zarządzaniu gospodarstwem rolnym i organizacji gospodarstwa rolnego między innymi: szczegółowej analizy raportów z działalności rolniczej – Agrokosztów, omówienia zasad zakupu paliw wykorzystywanych w gospodarstwie rolnym, przedstawienia konsekwencji zakupu paliwa od oszustów, w tym odpowiedzialności karno-skarbowej, omówienia zasad zakupu paliw wykorzystywanych w gospodarstwie w związku z ustawą o monitorowaniu drogowego przewozu towarów. W pozycji pozostałe wykazano opracowanie założeń do prowadzenia działalności rolniczej oraz przygotowanie opinii do założeń do prowadzenia działalności rolniczej dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form

L.p.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna	7 308	7 634
2.	Pozostałe formy w obszarze analiz	770	873

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów – plan (P) i wykonanie (W)

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Pozostałe formy w obszarze analiz	
		5	6	11	12
		P	W	P	W
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	7 093	6 904		23
Z.11.C.1.	Rachunkowość rolna	4 846	4 696		
Z.11.C.2.	Rachunkowość podatkowa	2 141	2 116		23
Z.11.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	106	92		
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	215	730	770	850
Z.11.I.1.	Badanie koniunktury w rolnictwie	80		760	840
Z.11.I.2.	Wyliczanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	26	40		
Z.11.I.3.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	109	690	10	10
Razem		7 308	7 634	770	873

Zadanie 12. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody

W ramach zadania udzielano informacji dotyczących zgłoszenia i szacowania szkód, które powstały przez zwierzyńę łowną w uprawach rolnych. Najczęściej zadawane pytania w 2020 r. to m.in.: gdzie rolnik może się odwołać, w jaki sposób można wyszacować szkodę, czy decydować się na załatwienie sprawy od razu (pierwsza lustracja) czy czekać na szacowanie ostateczne, jaki termin obowiązuje od odwołania, kiedy należy zgłosić szkodę.

Prowadzone były również wizyty przez doradców w gospodarstwach, w których była zgłoszona szkoda łowiecka. Nasi doradcy uczestniczyli w 12 szacunkach szkód łowieckich, które zakończyły się protokołem. W 2020 roku do Ośrodka wpłynęło 1838 zgłoszeń szkód łowieckich, to jest o 307 mniej niż w 2019 r.

Tab. 26. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody wg form - wykonanie

L.p.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Szacowanie szkody łowieckiej (zakończony protokołem)		12
2.	Informacja		33

Zadanie 13. Dokonywanie oceny i akceptacji planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz.U. z 2019 r. poz. 33).

W ramach zadania udzielano porad, informacji oraz wykonano pozostałe formy oceny planów restrukturyzacji.

Porady i informacje z restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne dotyczyły: zasad i warunków przeprowadzenia restrukturyzacji zadłużenia gospodarstw rolnych, informacji jakie są formy udzielenia pomocy zadłużonym gospodarstwom (kredyty restrukturyzacyjne, pożyczki na spłatę zadłużenia i gwarancji spłaty bankowych kredytów), warunków, okresu i terminów spłaty rat, odsetek kredytu i pożyczki na oddłużenie oraz opracowania planu restrukturyzacji gospodarstwa rolnego i procedur postępowania przy ubieganiu się o restrukturyzację zadłużenia gospodarstwa. Oceniono trzy plany restrukturyzacyjne do których wydano pozytywne opinie.

Tab. 27. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji wg form - wykonanie

L.p.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Informacja	-	8
2.	Porada indywidualna	-	25
2.	Pozostałe formy oceny planów restrukturyzacji	-	3

C.2. Zadania odpłatne

W ramach zadań odpłatnych zrealizowano następujące działania:

- prowadzenie rachunkowości, w tym: książki rachunkowości – Polski FADN oraz ewidencja podatkowa dla podatku dochodowego i VAT,
- sporządzanie licznych opracowań takich jak: plany nawozowe lub plany przechowalnictwa nawozów naturalnych, plany działalności rolnośrodowiskowej, ekologicznej oraz dokumentacje przyrodnicze, dokumenty, plany, opracowania wymagane przy organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych, grup producentów owoców i warzyw, wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych,
- prowadzenie działalności szkoleniowej niezwiązanej z realizacją zadań nieodpłatnych. W tym zakresie zorganizowano i przeprowadzono szkolenia dla rolników nadających im uprawnienia do wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin oraz jedno szkolenie dotyczące zakupu środków ochrony roślin zaliczanych do toksycznych i bardzo toksycznych dla ludzi oraz szkolenie z integrowanej produkcji - rośliny sadownicze,
- zorganizowano imprezy o charakterze wystawienniczo-targowych upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich, a także technologie chowu zwierząt futerkowych.

Liczba wszystkich zrealizowanych zadań odpłatnych w 2020 roku wynika z zapotrzebowania beneficjentów na poszczególne działania oraz wystąpienia zagrożenia epidemiologicznego COVID-19 w kraju.

Tab. 28 A. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

L.P	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba	
			Plan	Wykonanie
1	2	3	4	5
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	11104	11526
1.a.	Książki rachunkowości – polski FADN polski	Liczba książek	1420	1419
1.b.	Prowadzenie ewidencji przychodów i rozchodów dla odbiorców „usług doradczych”- kwartalne sprawozdania	Liczba odbiorców	4440	4428
1.c.	Inne (prowadzenie ewidencji podatkowej dla podatku dochodowego i VAT) – deklaracje miesięczne		5244	5679
2.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	1192	1022
3.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	162	442
	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	108	283
	Plany działalności ekologicznej		6	18
	Dokumentacja przyrodnicza		9	52
	Aktualizacje planu działalności rolnośrodowiskowej		33	74
	Aktualizacje planu działalności ekologicznej		6	8
	Rejestr działań rolnośrodowiskowych, rolno-środowiskowo-klimatycznych		-	4
Zmiana/ korekta wniosku rolnośrodowiskowego, rolno-środowiskowo-klimatycznego	-		3	
4.	Sporządzanie dokumentów, planów, opracowań wymaganych przy organizacji i funkcjonowaniu grup producentów rolnych, grup producentów owoców i warzyw	Liczba opracowań	-	2

Tab. 28 C. Działalność szkoleniowa niezwiązana z realizacją zadań nieodpłatnych

Lp.	Tytuł szkoleń/kursów	Plan		Wykonanie	
		liczba form	liczba uczestników	liczba form	liczba uczestników
1	2	3	4	5	6
1.	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	81	1995	75	1994
2.	Szkolenie w zakresie doradzania dotyczącego środków ochrony roślin	-	-	1	18
3.	Integrowana produkcja – rośliny sadownicze	-	-	1	22
	SUMA	81	1995	77	2034

Tab. 28 D. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców	
		plan	wykonanie
1	2	3	4
1.	Płatności bezpośrednie i ONW	6249	7197
2.	Dopłaty do materiału siewnego	411	633
3.	Modernizacja gospodarstw rolnych	78	319
4.	Premie dla młodych rolników	63	223
5.	Restrukturyzacja małych gospodarstw	41	162
6.	Wniosek wapnowanie	31	40
7.	Biznes plan	14	38
8.	Zmiana/korekta wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich i ONW, płatności rolnośrodowiskowych, rolno-środowiskowo-klimatycznych lub ekologicznych	14	11
9.	Postępowanie ofertowe	11	3
10.	Korekta do wniosku/planu do działań PROW na zlecenie rolnika z wyjątkiem korekt technicznych	2	29
11.	Rozwój działalności pozarolniczej	1	6
12.	Przetwórstwo i marketing produktów spożywczych	1	2
13.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich - Rozwój usług rolniczych	1	-
14.	Plan poprawy dobrostanu zwierząt	-	304
15.	Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej	-	82
16.	Inwestycje w gospodarstwach położonych na OSN	-	39
17.	Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	-	39
18.	Rejestr wypasu krów mlecznych	-	22
19.	Inwestycje w gospodarstwach położonych na Natura 2000	-	15
20.	Analiza dokumentacji rolnika celem złożenia Oświadczenia do ARiMR	-	10
21.	Karta dokumentacyjna pola/Rejestr działań agrotechnicznych (OSN)	-	8
22.	Wnioski o kredyty bankowe	-	4
23.	Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej	-	1
Razem		6917	9187

Tab. 28 E. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

L.P	Tytuł przedsięwzięcia	Status realizacji	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
1.	XXVIII Forum Pszczelarzy, Przysiek, 26 września 2020 r.	Zadanie wykonane	Celem forum była wymiana doświadczeń, zapoznanie się z najnowszymi wynikami badań naukowych i regulacjami prawnymi dotyczącymi pszczelarstwa. Forum skupiło naukowców, producentów sprzętu pasiecznego oraz rzeszę właścicieli pasiek, dla których co roku to pierwsza w sezonie okazja wymiany doświadczeń (20 wystawców, ok. 800 zwiedzających). Organizator: KPODR, Regionalny Związek Pszczelarzy w Toruniu.
2.	XXIV Kujawsko-Pomorskie Dni Pola, Grubno, 6-7 czerwca 2020 r.	Zadanie wykonane	Celem Targów było zapoznanie rolników z najnowszymi osiągnięciami w zakresie hodowli roślin uprawnych, innowacji technicznych i technologicznych (21 wystawców, 260 zwiedzających). Organizatorzy: KPODR, O/Przysiek, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie, Agro-Sieć Chełmno i Starostwo Powiatowe w Chełmnie.
3.	Krajowe Dni Pola Minikowo 2020, Minikowo, 20-23 czerwca 2020r.	Zadanie wykonane	Celem wydarzenia była prezentacja pełnego potencjału plonowania odmian roślin uprawnych i oferty firm obsługujących rolnictwo (44 wystawców, 12 tys. zwiedzających). Organizatorzy: KPODR, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy.
4.	Wystawa Rolnicza, Minikowo, 20-23 czerwca 2020r.	Zadanie wykonane poza planem	Impreza o charakterze wystawienniczo-targowym zorganizowana jako impreza towarzysząca Krajowym Dniom Pola Minikowo 2021, której celem była prezentacja oferty handlowej wystawców krajowych z branży rolniczej (182 wystawców). Organizator KPODR.
5.	XVIII Dzień Kukurydzy, Okalewo, 27 sierpnia 2020 r.	Zadanie wykonane	Celem imprezy była prezentacja, na poletku demonstracyjnym Państwa Wioletty i Krzysztofa Kosobudzkich, kolekcji mieszkańców kukurydzy (HR SMOLICE, RAGT, PIONEER, KWS, EURALIS, SATEN-UNION, FARMSAAT), charakterystyki odmian, elementy agrotechniki oraz prezentacja firm obsługujących rolnictwo (8 wystawców, 47 zwiedzających). Organizatorzy: KPODR, PZDR w Rypinie, AMPOL-MEROL Spółka z o.o. i CALDENA sp. z o.o.
6.	VII Jesienna Wystawa Ogrodnicza „Jesień w Ogrodzie” połączona z promocją karpia nakielskiego „Karp nie tylko na Święta”, Minikowo, 20 września 2020 r.	Zadanie wykonane	Celem imprezy była promocja konsumpcji karpia i produktów przetworzonych na jego bazie przez cały rok. W szczególności promocja spożywania produktów wysokiej jakości pochodzących od lokalnych wytwórców (180 wystawców, 12 tys. zwiedzających). Organizatorzy: KPODR i CGFP Ryby Sp. z o.o. (Gospodarstwo Rybackie w Ślesinie).
7.	XXX Olimpiada Wiedzy Rolniczej	Zadanie wykonane	Podczas XXX Olimpiady Wiedzy Rolniczej odbyły się zmagania rolników z województwa kujawsko-pomorskiego została połączona z szkoleniem z na temat zakładania grup producenckich. Udział w Olimpiadzie wzięło ponad 60 osób.
8.	Dzień Kukurydzy i Soi, Minikowo, 15 września 2020 r.	Zadanie wykonane poza planem	Celem wydarzenia była prezentacja pełnego potencjału plonowania odmian kukurydzy i soi oraz oferty firm

			obsługujących rolnictwo (20 wystawców, 200 zwiedzających) Organizatorzy: KPODR, UTP w Bydgoszczy.
--	--	--	--

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną Covid-19, w roku 2020 nie zrealizowano następujących imprez wystawienniczo-targowych:

Międzynarodowych Targów Rolno-Przemysłowych „AGRO-TECH”, Dni Otwartych Drzwi - Między Miastem a Wsią, Lato na Wsi - Święto Smaku i Tradycji, Miodowe Lato, Barwy Lata - Dary Jesieni, Święto Gęsi na Krajnie, Jarmark Adwentowy oraz wystaw towarzyszących targom, tj.: Regionalnej Kujawsko-Pomorskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych, Ogólnopolskiej Wystawy Bydła Mlecznego i Kujawsko-Pomorskiej Wystawy Szynszyli.

C.3. Projekty i zadania zlecone

W 2020 r. wydłużono realizację projektu partnerskiego pn. „Regionalny Fundusz Szkoleniowy- usługi rozwojowe dla MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego i ich pracowników”, koordynowanego przez Toruńską Agencję Rozwoju Regionalnego. W ramach projektu specjaliści KPODR opracowywali diagnozy potrzeb rozwojowych dla przedsiębiorców oraz pomagali w pozyskiwaniu środków finansowych dostępnych w Regionalnym Funduszu Szkoleniowym, na zakup usług z Bazy Usług Rozwojowych prowadzonej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

W ramach KSOW zrealizowano projekt pn.: „XXX Olimpiada Wiedzy Rolniczej”, w ramach którego zorganizowano finał wojewódzki olimpiady, podczas którego odbyły się zmagania rolników z województwa kujawsko-pomorskiego oraz został wygłoszony wykład dotyczący zakładania grup producentów rolnych.

Realizowano liczne projekty z PROW 2014-2020 w ramach Działania Współpraca. Realizowano operacje pt. „Innowacje w uprawie, przetwórstwie i wprowadzaniu na rynek pierwotnych form pszenicy okragłoziałowej i perskiej o podwyższonej wartości odżywczej”, „Budowa systemu powiązań w obszarze innowacyjnych technologii odchovu cieląt oraz opasu końcowego”, „Bezpieczna Ferma – innowacja produktowa, procesowa i marketingowa związana z chowem kurcząt brojlerów”. Rozpoczęto również realizację projektu pt. „Innowacyjny system monitoringu i prognozowania agrometeorologicznej oraz operacyjnego planowania nawodnień w gospodarstwach rolnych na Kujawach

W ramach ogólnopolskiego projektu pt. Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin „eDWIN”, którego liderem, jest Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu prowadzono m.in. etap pilotażu i testów modeli chorobowych oraz systemu sygnalizacji agrofagów.

W roku 2020 zrealizowano również projekty z zakresu rolnictwa ekologicznego i ochrony środowiska naturalnego, które zostały dofinansowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Projekt pn.: „Bioświadomi, bioodpowiedzialni” - kampania informacyjno-edukacyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego w toku którego przygotowano cykliczne audycje telewizyjne w ramach programu „EKOOPCJA” i „SPOTKANIA Z EKOLOGIĄ” oraz wydawnictwa w formie folderów pn. „Gospodarska odpadami w gospodarstwie rolnym - obowiązki wobec BDO”, „Konserwanty w żywności - co powinniśmy wiedzieć.”

Projekt pn. „Bioróżnorodność kluczem do zrównoważonego rozwoju” - kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, w ramach którego przygotowano cykliczne audycje telewizyjne w ramach programu „EKOOPCJA” i „SPOTKANIA Z EKOLOGIĄ”, opracowano wydawnictwa broszury pn.: „Dobre sąsiedztwo roślin - praktyczne porady” „Rolnictwo ekologiczne w partnerstwie z naturą”, „W trosce

o środowisko”. W ramach kampanii realizowano również szkolenia on-line pn.: „Postępowanie z odpadami w gospodarstwie rolnym – obowiązki wobec BDO” oraz „Zioła dobre na wszystko – zastosowanie ziół w rolnictwie ekologicznym, kuchni i domowej apteczce”.

Projekt „Bioróżnorodność w służbie człowiekowi” – kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, obejmował cykliczne audycje telewizyjne w ramach programu „EKOOPCJA” i „SPOTKANIA Z EKOLOGIĄ” oraz wydawnictwa w formie broszur pn.: „Wypalaniu traw mówimy NIE”, „Zadrzewienia w krajobrazie rolniczym”.

Projekt „Ekologia i bioróżnorodność sprzymierzeńcem człowieka” – kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, zakładał realizację konferencji wojewódzkich pn. „Rolnictwo sprzymierzeńcem bioróżnorodności” oraz „Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie ekologicznym- aktualne trendy i perspektywy”.

W ramach projektu zorganizowano również konkurs fotograficzny pn.: „Natura w obiektywie” promocja walorów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego, który posłużył do przygotowania albumu przyrodniczego o powyższym temacie.

Celem powyższych projektów było oddziaływanie na postawy i zachowania proekologiczne społeczeństwa poprzez propagowanie właściwych działań związanych z ochroną środowiska naturalnego. Wspólną ideą przedsięwzięć było promowanie zasobów przyrodniczych, wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju oraz proekologicznych zachowań sprzyjających ochronie środowiska.

Stan epidemii spowodował trudności i wymusił zmiany w realizacji wielu projektów. Ze względu na wzrost zagrożenia okresowo zawieszono funkcjonowanie gospodarstw opiekuńczych dla niesamodzielnych seniorów w proj. „Opieka w zagrodzie – gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim”. Z tej samej przyczyny opóźniło się uruchomienie Otwartych Punktów Integracji dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, a w ostatnim kwartale terapię w miarę możliwości realizowano zdalnie. Wyjazd poświęcony dobrym praktykom we współpracy przedsiębiorców, zwłaszcza przetwórców żywności, pierwotnie miał prezentować włoskie przykłady, ostatecznie odbył się na obszarze Małopolski i Dolnego Śląska, które mają rozbudowaną ofertę produktów lokalnych.

Tab. 29. Projekty i zadania zlecone

L.P.	Tytuł projektu/operacji	Cel i przedmiot projektu/operacji	Wskaźniki realizacji projektu/operacji	Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7
1.	Upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk w przetwórstwie i rolnictwie ekologicznym	Głównymi celami operacji są: usprawnienie procesu produkcyjnego w gospodarstwach rolnych, nawiązanie współpracy między rolnikami, prezentacja dobrych praktyk i rozwiązań stosowanych w gospodarstwach ekologicznych, promocja rolnictwa ekologicznego.	<p>Produkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjazd studyjny do IUNG w Puławach oraz rolników ekologicznych z województwa lubelskiego i podkarpackiego - konkurs na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne <p>Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie dobrych praktyk, wiedzy i doświadczenia zdobytego podczas wyjazdu we własnych gospodarstwach - poprawa konkurencyjności gospodarstw ekologicznych z województwa kujawsko-pomorskiego poprzez poszukiwanie niszy na rynku żywności ekologicznej - podniesienie poziomu wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego wśród 25 uczestników wyjazdu - nawiązywanie współpracy między uczestnikami wyjazdu, a także pomiędzy odwiedzonymi rolnikami - usprawnienie procesów produkcyjnych dzięki zdobytej wiedzy praktycznej podczas wyjazdu studyjnego - wzrost zainteresowania przetwórstwem - skracania łańcucha dostaw - usprawnienie doradztwa w zakresie rolnictwa ekologicznego - upowszechnianie informacji na temat realizowanej operacji na stronie www.kpodr.pl oraz w miesięczniku wydawanym przez KPODR w Minikowie „Wieś Kujawsko-Pomorska” 	01.05.2020-17.10.2020	73 531,27 zł	Projekt operacji własnej do realizacji w ramach Planu Działania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w zakresie SIR Plan Operacyjny na lata 2020–2021

			- popularyzacja rolnictwa ekologicznego			
2.	„Bioświadomi, bioodpowiedzialni- kampania informacyjno-edukacyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego Nr umowy DB20001/ EE - ksoo	Podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody i środowiska. Ideą przedsięwzięcia jest wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju oraz promocja bioróżnorodności.	Produkty: - 12 telewizyjnych programów edukacyjnych EKOOPCJE, 2.558.432 odbiorców - 2 programy telewizyjnych „Spotkania z ekologią”- 120.000 odbiorców - folder edukacyjno-informacyjny pn. „Gospodarka odpadami w gospodarstwie rolnym - obowiązki wobec BDO” (2500 egz.) - folder edukacyjno-informacyjny pn. „Konserwaty w żywności - co powinniśmy wiedzieć.” (2500 egz.) Rezultaty: - edukacja w zakresie ekologii i ochrony przyrody	18.01-30.06.2020r.	brutto: 131.380,00 (w tym KPODR 31.120,00)	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
3.	„Bioróżnorodność kluczem do zrównoważonego rozwoju” – kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego	Oddziaływanie na postawy i zachowania proekologiczne społeczeństwa poprzez propagowanie właściwych działań związanych z ochroną środowiska naturalnego.	Produkty: - 9 telewizyjnych programów edukacyjnych EKOOPCJE, 1.691.635 odbiorców - 7 programy telewizyjnych „Spotkania z ekologią”- 420.000 odbiorców - 3 broszury edukacyjno-informacyjne pn. „Dobre sąsiedztwo roślin – praktyczne porady”, „Rolnictwo ekologiczne w partnerstwie z naturą”, „W trosce o środowisko” (3x2000 szt. = 6000 szt.) - szkolenie w wersji elektronicznej pn. „Postępowanie z odpadami w gospodarstwie rolnym – obowiązki wobec BDO” – 128 wyświetleń do dnia zakończenia projektu - szkolenie w wersji elektronicznej pn. „Zioła dobre na wszystko – zastosowanie ziół w rolnictwie ekologicznym, kuchni i domowej apteczce” – 107 wyświetleń do dnia zakończenia projektu Rezultaty: - edukacja w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i ekologii	1.05-31.08.2020r.	brutto: 164.736,18 (w tym KPODR 37.200,00)	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

4.	„Bioróżnorodność w służbie człowiekowi” – kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego.	Głównym celem operacji jest oddziaływanie na postawy i zachowania proekologiczne społeczeństwa poprzez propagowanie właściwych działań związanych z ochroną środowiska naturalnego.	<p>Produkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 14 programów edukacyjnych pn. „Eko-opcja” - 6 programów edukacyjnych pn. „Spotkania z ekologią” - 2 Wydawnictwa – broszury pn.: „Wypalaniu traw mówimy NIE”, „Zadrzewienia w krajobrazie rolniczym”. <p>Rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Emisja 14 programów edukacyjnych pn. „Eko-opcja” – 1 971 190 odbiorców; - Emisja 6 programów edukacyjnych pn. „Spotkania z ekologią” – 1 333 469 odbiorców; - Wydawnictwo broszury „Wypalaniu traw mówimy NIE” – 2000 szt.; - Wydawnictwo broszury „Zadrzewienia w krajobrazie rolniczym” – 2000 szt.; <p>RAZEM: 3 308 659 odbiorców</p>	01.08.- 30.11.2020 (zadania zrealizowane do 31.10.20. faktury do 30.11.20.)	186 050,00 zł (dotacja WFOŚiGW 144 050,00 zł)	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
5.	„Ekologia i bioróżnorodność sprzymierzeńcem człowieka” – kampania edukacyjno-promocyjna dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego.	Celem przedsięwzięcia jest przedstawianie zasobów przyrodniczych, wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju oraz upowszechnianie proekologicznego światopoglądu, który sprzyja ochronie środowiska.	<p>Produkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7 programów edukacyjnych pn. „Eko-opcja” - 2 programy edukacyjnych pn. „Spotkania z ekologią” - Konferencja, pn. „Rolnictwo sprzymierzeńcem bioróżnorodności” - Konferencja, pn. „Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie ekologicznym - aktualne trendy i perspektywy” - Publikacja albumu przyrodniczego, pn. „Natura w obiektywie” promocja walorów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego. <p>Rezultaty:</p>	01.11- 31.12.2020	136 123,50 zł (105 943,50 zł dotacja WFOŚiGW)	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

			<ul style="list-style-type: none"> - Emisja 7 programów edukacyjnych pn. „Eko-opcja” –847056 odbiorców (planowane!) - Emisja 2 programów edukacyjnych pn. „Spotkania z ekologią” –120 000 odbiorców (planowane!) - Konferencja, pn. „Rolnictwo sprzymierzeńcem bioróżnorodności” – 211 odbiorców; - Konferencja, pn. „Innowacyjne rozwiązania w rolnictwie ekologicznym - aktualne trendy i perspektywy” – 244 odbiorców; -Publikacja albumu przyrodniczego, pn. „Natura w obiektywie” promocja walorów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego – 1150 sztuk; RAZEM: 968661 odbiorców 			
6.	Opieka w zagrodzie – gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim, UM_SE.433.1.366.2018, 25.05.2018 r., Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Celem projektu jest zwiększenie dostępności usług opiekuńczo-aktywizujących dla 225 osób niesamodzielnych w formie pobytu dziennego poprzez utworzenie i rozwój oferty gospodarstw opiekuńczych zapewniających 75 miejsc na obszarach wiejskich w województwie kujawsko-pomorskim oraz podniesienie kompetencji w zakresie opieki 25 osób do sierpnia 2020 roku	<p>Produkty: 240 os. niesamodzielnych korzystających z opieki, 28 os. ukończyło kurs opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych</p> <p>Rezultaty: utworzenie i funkcjonowanie miejsc świadczących usługi społeczne dla 80 osób, podniesienie kompetencji 28 osób w zakresie opieki nad osobami starszymi</p>	01.09.2018-31.10.2020	3.559.873,59 zł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych, Europejski Fundusz Społeczny
7.	Innowacyjny model współpracy producentów rolnych w ramach krótkich łańcuchów dostaw	Celem projektu jest wybranie najkorzystniejszego sposobu dystrybucji produktów rolnych w ramach krótkich łańcuchów dostaw, dostarczanych od rolników	Produkty: Opracowanie i wdrożenie znacznie udoskonalonych metod organizacji – 3 szt.	2020-2021	1.006.270,64 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

		z województwa kujawsko-pomorskiego, poprzez testowanie 3 modeli sprzedaży żywności	Opracowanie i wdrożenie znacznie udoskonalonych metod marketingu – 1 szt. Opracowanie i wdrożenie znacznie udoskonalonych krótkich łańcuchów dostaw – 1 szt. Rezultaty: Opracowanie i wdrożenie znacznie udoskonalonych rynków lokalnych – 1 szt.			
8.	„W bioróżnorodności szansa dla przyszłości planety” – projekt sponsoringowy (wniosek o sponsoring złożony do firmy Anwil S.A., Umowa sponsoringu z dnia 01.12.2020)	Cel projektu: zachęcanie i inspirowanie do podejmowania inicjatyw służących zachowaniu bioróżnorodności, uświadomienie o potrzebie zachowania bioróżnorodności i jej wpływie na przyszłość naszej planety. Przedmiot projektu: przygotowanie materiałów dydaktycznych i gadżetów do przeprowadzenia zajęć warsztatowych w 2021 roku.	Produkty: opracowanie i przygotowanie materiałów dydaktycznych (10 tablic edukacyjnych) oraz gadżetów Rezultaty: materiały będą wykorzystane podczas warsztatów w 2021 roku	01.12.2020 – 31.12.2020	14 366,00 zł	Umowa sponsoringu z dnia 01.12.2020 zawarta pomiędzy KPODR a firmą Anwil S.A.
9.	„Samodzielnie (nie samemu) - wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim“ Umowa o partnerstwie z dnia 30.05.2019r. Lider projektu: PCPR w Tucholi Partnerzy projektu: Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Chojnicach, KPODR.	Celem projektu jest wypracowanie gotowego do powszechnego zastosowania modelu wspierania dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. Kluczowym założeniem jest wykorzystanie gospodarstw rolnych jako nowego (w Polsce) narzędzia aktywizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Planuje się stworzyć miejsca dziennego pobytu dla OZNI w gospodarstwach (otwarte punkty integracji) oraz w części gospodarstw - mieszkania treningowe MT.	Produkty: W gospodarstwach planuje się stworzyć miejsca (zadania KPODR): - dziennego pobytu - Otwarte Punkty Integracji (OPI) w 3 gospodarstwach/razem dla 15 osób - pobyt całodobowy - Mieszkania Treningowe (MT) 1 mieszkanie/razem dla 4 osób Rezultaty: Liczba podmiotów mogących świadczyć usługi na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną - 4, liczba osób z niepełnosprawnością, które zwiększyły swoją samodzielność w wyniku udziału w projekcie -20	01.06.2019 - 31.05.2022	Całość: 3.071.499,85 w tym KPODR 1 .841.400,00	Program operacyjny: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.04.01.00-IZ.00-00015/18
10.	Poddziałanie 2.1 Wsparcie korzystania z usług doradczych w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego Programem	Poprawa wyników gospodarczych gospodarstw oraz ułatwienie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także różnicowania produkcji rolnej.	Produkty: Kontynuowanie realizacji trzyletnich programów doradczych w 1231 gospodarstwach rolnych. Rezultaty: Rozliczono II etap operacji polegający na realizacji usług jednorocznych w ramach trzyletniego programu	15.11.2018 – 31.03.2022 (nie później niż do dnia 30.06.2023)	Budżet brutto dla całego okresu realizacji operacji: 7 719 096,00zł	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich PROW 2014-2020 oraz krajowe środki publiczne

	<p>Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie (lider konsorcjum) w konsorcjum z Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą w Przysieku zawarły umowy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie na realizację trzyletnich programów doradczych dla pięciu podregionów: bydgosko-toruńskiego, grudziądzkiego, włocławskiego, inowrocławskiego, świeckiego.</p> <p>Numery umów: 00015.DDD.69094.1.00005.2017.02, 00016.DDD.69094.1.00006.2017.02, 00017.DDD.69094.1.00007.2017.02 00018.DDD.69094.1.00053.2017.02, 00019.DDD.69094.1.00054.2017.02 z dnia 15.11.2018 r.</p> <p>Rok 2020 był drugim rokiem realizacji operacji.</p>	<p>Zwiększenie przyjazności gospodarstw dla środowiska oraz ich adaptacji do zmian klimatycznych.</p> <p>Poprawa efektywności gospodarowania zasobami i efektywności środowiskowej przy równoczesnym zwiększeniu ich konkurencyjności na rynku krajowym i zagranicznym.</p>	<p>doradczego w 811 gospodarstwach rolnych. W skład usług jednorocznych wchodziły następujące usługi:</p> <p>1.Uczestnictwo w systemach jakości – 60 umów, 2.System rolnictwa ekologicznego, w tym pomoc w podejmowaniu decyzji o przystąpieniu do działania rolnictwo ekologiczne oraz pomoc w realizacji działania rolnictwo ekologiczne – 240 umów, 3.Modernizacja gospodarstw rolnych – 212 umów, 4.Ocena dostosowania gospodarstwa rolnego do norm i wymogów wzajemnej zgodności – 299 umów.</p>		<p>Budżet brutto II etap operacji: 1 269 620,50zł</p>	
11.	<p>Regionalny Fundusz Szkoleniowy- usługi rozwojowe dla MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego i ich pracowników RPKP.08.05.01-04-0001/017 Koordynator – Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie jest jednym z czterech partnerów.</p>	<p>Wsparcie dostępu do usług rozwojowych dla przedsiębiorstw.</p>	<p>Produkty: - 2315 – mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa objęte usługami rozwojowymi w programie</p> <p>Rezultaty: - 5557 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie - 682 – osób uzyskało kwalifikacje lub nabyło kompetencje - 211 – mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw zrealizowało swój cel rozwojowy.</p>	<p>01-01.2017 - 30.06.2022</p>	<p>42.158.132,36 zł (w tym KPODR 466.950,00 zł)</p>	<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 8 Aktywni na rynku pracy Działanie 8.5 Rozwój Pracowników i przedsiębiorstw MŚP w regionie Poddziałanie 8.5.1 Wsparcie dostępu do usług rozwojowych</p>
12.	<p>Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji</p>	<p>Stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony</p>	<p>Produkty: Przygotowanie i opracowanie modułów informacji źródłowych, Oprogramowanie systemu</p>	<p>01.06.2019 - 31.05.2022</p>	<p>20.920.583,10 zł (w tym KPODR 671 840,53 zł)</p>	<p>Program Operacyjny Polska Cyfrowa Oś Priorytetowa</p>

	w Integrowanej Ochronie Roślin „eDWIN” POPC.02.01.00-00-0100/19-00 Koordynator – Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie jest jednym partnerów projektu.	roślin w terminie do 31.05.2022, obejmującego 4 e-usługi publiczne.	- etap 1 – system centralny wersja beta. Rezultaty: Testy systemu i pilotaż, - etap 1 – testy polowe.			nr 2 „E-administracja i otwarty rząd” Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Działanie nr 2.1 „Wysoka Dostępność i jakość e-usług publicznych
13.	Innowacje w uprawie, przetwórstwie i wprowadzaniu na rynek pierwotnych form pszenicy okrągłoziałowej i perskiej o podwyższonej wartości odżywczej	Nadrzędnym celem operacji jest przywrócenie do uprawy i gospodarczego wykorzystania pierwotnych form pszenicy okrągłoziałowej i perskiej o podwyższonej wartości odżywczej. Dla osiągnięcia tego celu niezbędne jest opracowywanie nowych technologii uprawy (niskonakładowej konwencjonalnej i ekologicznej), nowych procesów produkcji (chleba, płatków, makaronu) oraz opracowanie nowej, wspólnej dla członków konsorcjum (naukowców, rolników i przedsiębiorców, instytucji samorządowych i doradczych) strategii marketingowej której celem jest kreowanie podaży i popytu na ziarno i produkty z pszenicy okrągłoziałowej będących przedmiotem projektu.	Produkty: Opracowanie nowych technologii uprawy nowych procesów produkcji, nowych produktów i nowej metody marketingu. Rezultaty: - 4 nowe technologie uprawy - 6 nowych procesów produkcji - 6 nowych produktów - 1 nowa metoda marketingu	15.05.2018 – 31.03.2021	1 800 000 zł w tym 59 900 zł	PROW 2014-2020, Działanie Współpraca
14.	Budowa systemu powiązań w obszarze innowacyjnych technologii odchowu cieląt oraz opasu końcowego	Celem głównym niniejszej operacji jest zbadanie i wdrożenie nowoczesnych specjalistycznych technologii odchowu cieląt i opasu końcowego w polskich gospodarstwach (nowa technologia). Operacja polegała będzie na wprowadzeniu innowacyjnej, udoskonalonej technologii związanej z profilaktyką zdrowotną, żywieniem oraz monitorowaniem dobrostanu	Produkty: Przygotowanie innowacyjnego produktu mleko zastępczego dla cieląt Rezultaty: Zmniejszenia upadków cieląt w pierwszym okresie odchowu do 5%, ograniczenia stosowania antybiotykoterapii, poprawa wskaźników produkcyjnych - dobowe przyrosty, wykorzystanie paszy, wdrożenie systemów monitorujących	09.12.2019 - 08.12.2021	4 183 000 zł/w tym KPODR 40 000 zł	PROW 2014-2020, Działanie Współpraca

		zwierząt które przyczynią się do poprawy efektywności odchowu cieląt oraz uzyskania zestandaryzowanego, powtarzalnego produktu finalnego poprzez innowacyjne zmiany w końcowej fazie opasu bydła.	na bieżąco dobrostan zwierząt oraz mikroklimat obiektu.			
15.	Bezpieczna Ferma – innowacja produktowa, procesowa i marketingowa związana z chowem kurcząt brojlerów	Głównym celem operacji jest wdrożenie systemu jakości pod nazwą Bezpieczna Ferma w celu uzyskania surowca rzeźnego - kurcząt brojlerów - o podwyższonej jakości przy prowadzeniu chowu i żywienia z zastosowaniem kopaliny naturalnych (zeolitu i halozytu). Planowane jest także promowanie tego systemu oraz surowca w ramach innowacyjnych działań marketingowych.	Produkty: Przygotowano 4 dedykowane kurniki na terenie 4 odrębnych ferm do badań, które prowadzone są na bieżąco bez przerw. Rezultaty: Poprawienie przyrostów i pobierania paszy przez kurczęta dzięki wykorzystaniu kopaliny naturalnych.	01.02.2020-31.01.2022	3 230 000zł / w tym dla KPODR 62 000 zł	PROW 2014-2020, Działanie Współpraca
16.	Innowacyjny system monitoringu i prognozowania agrometeorologicznej oraz operacyjnego planowania nawodnień w gospodarstwach rolnych na Kujawach	Celem głównym niniejszej operacji jest opracowanie i wdrożenie innowacyjnego w skali regionu i kraju systemu monitoringu i agrometeorologicznego oraz operacyjnego planowania nawodnień. System będzie służył do wspomagania podejmowania decyzji dotyczących prac agrotechnicznych w gospodarstwie, w szczególności nawadniania.	W 2020 r. rozpoczęto realizację projektu. Przygotowano stronę internetową.	30.07.2020 - 29.07.2022	1 624 256 zł w tym KPODR 135 000,00 zł	PROW 2014-2020, Działanie Współpraca
17.	XXX Olimpiada Wiedzy Rolniczej	Celem projektu była organizacja XXX Olimpiady Wiedzy Rolniczej, podczas której odbyły się zmagania rolników z województwa kujawsko-pomorskiego oraz został wygłoszony wykład dotyczący zakładania grup producentów rolnych.	Produkty: Zorganizowana Olimpiada Wiedzy Rolniczej oraz wykład nt. zakładania grup producentów rolnych Rezultaty: - 20 uczestników olimpiady - 60 uczestników wykładu	18.01.2020 - 31.10.2020	14 559,90 zł	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 Plan operacyjny na lata 2020–2021
18.	Wdrażanie Programu azotanowego	Celem projektu było zorganizowanie warsztatów dotyczących wymogów wynikających z rozporządzenia wprowadzającego Program azotanowy oraz przeszkolenie mieszkańców wsi w zakresie prowadzenia stosownej dokumentacji.	Produkty: Zorganizowano 12 warsztatów dla rolników (5 w 2020 r.) Rezultaty: - 312 uczestników warsztatów (140 w 2020 r.)	02.09.2019 - 28.02.2020	27600 zł	Fundacją na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa

20.	<p>Infostrada Kujaw i Pomorza 2.0. <u>Działania:</u> - zakup urządzeń UTM, - zakup automatycznych stacji meteorologicznych, - rozbudowa automatycznych stacji meteorologicznych, - rozbudowa istniejącego systemu wizualizacji danych pogodowych na stronie www KPODR.PL i przystosowanie systemu działającego w KPODR do współpracy z serwisem geoportal oraz implementacja systemu online do wspomagania decyzji w zwalczaniu zarazy ziemniaka (model chorobowy NegFry) i chorób zbóż, - zakup systemu wspierający zarządzanie zasobami IT (inventaryzacja, serwisy, ewidencja).</p>	<p>Celem projektu jest wymiana używanych routerów na urządzenia UTM, rozbudowa systemu stacji meteorologicznych, rozbudowa istniejących stacji meteorologicznych, profesjonalna prezentacja danych meteorologicznych z posiadanych stacji meteorologicznych oraz udostępnienie systemu do wspomagania decyzji w zwalczaniu zarazy ziemniaka, umożliwienie automatycznej inventaryzacji, ewidencji oraz zdalnego serwisu komputerów w KPODR.</p>	<p>Produkty: - zakup 21 urządzeń UTM model 1 i 1 urządzenia UTM model 2. - zakup 19 stacji meteorologicznych wraz z montażem i uruchomieniem. - rozbudowa 19 stacji meteorologicznych wraz z montażem. - utworzenie portalu internetowego prezentującego dane meteorologiczne i modele chorobowe roślin. - zakup systemu wspierający zarządzanie zasobami IT 1 i 1 urządzenia UTM model 2.</p> <p>Rezultaty: - znaczące zwiększenie możliwości zabezpieczenia infrastruktury teleinformatycznej - znaczące zwiększenie pokrycia obszaru województwa zbierania danych meteorologicznych - rozbudowa istniejących stacji meteorologicznych o nowe czujniki w celu zwiększenia możliwości zbierania danych meteorologicznych. - udostępnienie mieszkańcom danych meteorologicznych za pomocą usługi elektronicznej. - umożliwienie wdrożenia pełnej kontroli nad posiadana infrastruktura teleinformatyczną</p>	2017-30.06.2023	956 085,10 zł	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach regionalnego programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 – 75% oraz środki własne – 15%
-----	--	---	--	-----------------	---------------	---

C.4. Operacje zrealizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

Zadania wykonywane w ramach SIR w 2020 roku wynikały z zapisów, o których mowa w art.55 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 217, z późn. zm.), w celu wsparcia funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym poprzez realizację Planu operacyjnego KSOW na lata 2020-2021 na poziomie województwa.

Z wprowadzonych do Programu działalności KPODR na 2020 rok czterech operacji własnych w zakresie SIR udało się zrealizować jedną „Krajowe Dni Pola Minikowo 2020 – innowacyjne rozwiązania w uprawie roślin”. Pozostałych nie udało się zorganizować z powodu pandemii COVID-19. W następstwie tych zmian zaproponowano pięć innych operacji własnych, które otrzymały akceptację Grupy Tematycznej ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, czego efektem było zapisanie ich w Planie operacyjnym KSOW w zakresie SIR na lata 2020- 2021.

Zaproponowane operacje własne do Planu operacyjnego KSOW na lata 2020-2021 w zakresie SIR cieszyły się z dużym zainteresowaniem. Uczestnicy nabyli wiedzę i poszerzyli umiejętności o innowacyjne zagadnienia prezentowane podczas szkoleń, konferencji, warsztatów, wyjazdów studyjnych, konkursów, w tym dotyczących: technologii przetwórstwa produktów rolnych, zasad funkcjonowania rolniczego handlu detalicznego, nowych technologii w uprawie ziemniaka, podstaw prawnych tworzenia grup operacyjnych, ekologii oraz Lokalnych Partnerstw Wodnych.

Tab. 30. Operacje zrealizowane w ramach SIR

L.p.	Tytuł/nazwa operacji	Cel i przedmiot operacji	Wskaźniki realizacji operacji	Okres realizacji	Budżet brutto operacji	Źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7
1.	Krajowe Dni Pola Minikowo 2020 – innowacyjne rozwiązania w uprawie roślin	Celem głównym operacji było upowszechnienie i propagowanie innowacji poprzez popularyzację postępu hodowlanego roślin uprawnych, jak i w obszarze technologii uprawy, nawożenia, ochrony roślin i nawadniania. Cel ten został osiągnięty poprzez zorganizowanie Krajowych Dni Pola w Minikowie. Wymiana fachowej wiedzy w obszarze postępu hodowlanego, technologii uprawy, ochrony roślin, nawożenia oraz nawadniania, a także innowacji w obszarze rolnictwa precyzyjnego. Była możliwa	20-21 czerwca 2020 r. w Minikowie, zorganizowano relację z poletek demonstracyjnych – 30000 wyświetleń. 22-23 czerwca 2020 r. zrealizowano wideokonferencję, w której uczestniczyło łącznie 513 osób. Przygotowano 15 filmów promujących operację – liczba wyświetleń 500.	I-IV 2020	249 923,77	Dotacja celowa Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pomoc technic

		dzięki zorganizowaniu dwóch wideokonferencji, dwóch relacji z poletek demonstracyjnych oraz przygotowaniu 15 filmów promujących operację.				zna w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
2.	Innowacje w krótkich łańcuchach dostaw żywności w województwie kujawsko-pomorskim	W operacji zaprezentowano innowacje oraz działania je wspierające z zakresu krótkich łańcuchów dostaw żywności w woj. kujawsko-pomorskim. Cel został zrealizowany poprzez produkcję filmów i ich emisję na antenie TVP 3 Bydgoszcz w programie „Agroregion”, programie rolniczym o najwyższej oglądalności w regionie. Zaprezentowano innowacyjne rozwiązania z zakresu krótkich łańcuchów dostaw żywności w woj. kujawsko-pomorskim, zwracając uwagę na istotne kwestie mające wpływ na ich rozwój. Przedstawiono inicjatywy takie jak: kujawsko-pomorski e- bazarek, wiejska e-skrzynka, sklepy przyzagrodowe, nowoczesne targowiska oraz działalność inkubatora kuchennego.	Nagrano 8 felietonów, każdy został wyemitowany dwukrotnie na antenie regionalnej TVP Bydgoszcz w programie „Agroregion” wg obowiązującej ramówki. Łącznie 16 emisji. Felietony obejrzało 26130 widzów. Kampania dotarła do głównej grupy odbiorców, którą stanowili mieszkańcy wsi i małych miast. W tej grupie felietony obejrzało 19385 widzów.	II-IV 2020	49 600,00	
3.	Innowacyjne rozwiązania w przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – dobre przykłady z Dolnego Śląska i Małopolski	Celem było wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich przez podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności w obszarze małego przetwórstwa lokalnego, upowszechnianie wiedzy w zakresie tworzenia krótkich łańcuchów dostaw, wspieranie tworzenia sieci współpracy partnerskiej dotyczącej rolnictwa i obszarów wiejskich przez podnoszenie poziomu wiedzy w tym zakresie, promocja jakości życia na wsi lub promocja wsi jako miejsca do życia i rozwoju zawodowego.	W ramach operacji zorganizowano wyjazd studyjny dla 25 uczestników: - mieszkańców obszarów wiejskich, - przedstawicieli doradztwa rolniczego. Uczestnicy w dniach 28.09.2020 r. - 02.10.2020 r. zapoznali się z formami przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, między innymi z formami turystyki (turystyka kulinarna, ekoturystyka, zagrody edukacyjne) i co miało wpływ na ich rozwój, jak na Dolnym	III-IV 2020	38 680,00	

			Śląsku oraz w Małopolsce wykorzystano walory kulturowe i przyrodnicze do rozwoju przedsiębiorczości.			
4.	Lokalne Partnerstwa Wodne	Głównym celem operacji było zainicjowanie współpracy oraz stworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Przedmiotem operacji było powołanie pilotażowych Lokalnych Partnerstw Wodnych, obejmujących swym zasięgiem powiaty sępoleński i nakielski. W skład Partnerstw mieli wejść przedstawiciele administracji publicznej, rolników, doradztwa rolniczego, nauki. Efektem miało być opracowanie raportu podsumowującego spotkania LPW.	Przeprowadzenie 12 spotkań inicjujących współpracę oraz stworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej – 258 uczestników. Opracowanie 2 raportów podsumowujących spotkania LPW. Opracowanie scenariuszy na 9 warsztatów szkoleniowych w powiatach sępoleńskim i nakielskim.	II-IV 2020	28 133,90	
5.	Program dla polskiego ziemniaka. Bioasekuracja oraz innowacyjne rozwiązania w zakresie agrotechniki, ochrony i przechowalnictwa ziemniaka	Celem operacji było szczegółowe przedstawienie producentom ziemniaka programu pn. „Program dla Polskiego Ziemniaka”, który ma na celu gruntowną restrukturyzację branży, poprzez wyeliminowanie nieprawidłowości rynkowych i fitosanitarnych, jak również wsparcie producentów poprzez promocję polskich produktów żywnościowych w ramach akcji Polska smakuje i Produkt Polski, od pola do stołu. Organizowane w ramach operacji szkolenie oraz konferencja miały na celu promocję innowacji. Zdobyta wiedza pozwoli na transfer najnowszych zdobyczy nauki w zakresie dobrych praktyk wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz promowania nowych technologii uprawy ziemniaka w	Realizacja szkolenia skierowanego do producentów ziemniaka oraz doradców i przedstawicieli świata nauki. W szkoleniu i konferencji udział wzięło 78 osób, większa część stanowili rolnicy, plantatorzy ziemniaka. W konkursie kulinarnym zgłosiły się trzy firmy hodowlane, które łącznie zaprezentowały sześć odmian do konkursu.	III-IV 2020	8 615,23	

		województwie kujawsko-pomorskim. Organizowany konkurs pozwolił na prezentację najlepszych odmian oraz postępu hodowlanego w ziemniaku, a także służył prezentacji zmian jakie zaszły przez szereg lat w badaniach nad ziemniakiem i jego walorami kulinarnymi, którymi należy kierować się przy doborze odmiany.			
6.	Upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk w przetwórstwie i rolnictwie ekologicznym	Operacja miała na celu usprawnienie procesu produkcyjnego w gospodarstwach rolnych oraz nawiązanie współpracy między rolnikami. Celem operacji była również prezentacja dobrych praktyk i rozwiązań stosowanych w gospodarstwach ekologicznych. Działania te przysłużyły się promocji rolnictwa ekologicznego, które ma ogromne znaczenie nie tylko dla konsumentów, którzy coraz częściej sięgają po ekologiczne produkty, ale również dla ochrony środowiska, gdyż rolnictwo ekologiczne stara się być najbardziej przyjaznym systemem produkcji rolnej dla środowiska. Prezentacja gospodarstw w konkursie na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne oraz ich promowanie pozwoliło zidentyfikować gospodarstwa ekologiczne na wysokim poziomie zarówno potencjalnym klientom, jak i innym rolnikom. Upowszechnianie dobrych przykładów zwiększyło szansę na powstawanie nowych gospodarstw ekologicznych oraz na rozwój istniejących.	W ramach operacji zorganizowano wyjazd studyjny pn. „Upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk w przetwórstwie i rolnictwie ekologicznym, województwo lubelskie i podkarpackie”, w terminie 12.10.2020 – 17.10.2020. „Konkurs Na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne”, 5 uczestników, Film prezentujący gospodarstwa ekologiczne – 500 odsłon.	II-IV 2020	73 531,27

D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

Tab.31. Współpraca z instytucjami i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/ cel współpracy
Instytucje krajowe		
1.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie obsługi rolników składających wnioski o dofinansowanie i płatności dotyczące m.in. płatności bezpośrednich do gruntów rolnych, rolno-środowiskowo-klimatycznych, wnioski o pomoc kłeszkową oraz PROW 2014-2020 - organizacja i prowadzenie szkoleń dla rolników - organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych na targach - konsultacje dotyczące sporządzania dokumentacji rejestracyjnej dla grup producentów rolnych - wymiana broszur, ulotek, plakatów związanych z dopłatami, działaniami oraz rozpowszechnianie ich - przekazywanie komunikatów beneficjentom na temat uruchamianych przez ARiMR działań
2.	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w ramach działań prowadzonych przez KOWR - merytoryczne wsparcie dotyczące m.in. obrotu ziemią rolną - organizacja i prowadzenie szkoleń dla rolników - konsultacje w sprawie wydawania opinii wydawanych przy zakupie gruntów rolnych dla osób nie posiadających odpowiednich kwalifikacji rolniczych - konsultacje dotyczące informacji oraz składania deklaracji na fundusze promocji przez producentów - bieżąca współpraca w zakresie obsługi rolników - organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych na targach - upowszechnianie analiz ekonomicznych
3.	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - konsultacje w zakresie ubezpieczeń społecznych rolników/warunków przejścia na emerytury rolnicze - organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych na targach - organizacja szkoleń - współpraca w zakresie realizacji powiatowych eliminacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej - współorganizacja konkursów dla rolników i uczniów szkół rolniczych - przekazywanie beneficjentom komunikatów, informacji wydawanych przez KRUS
4.	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	<ul style="list-style-type: none"> - bieżąca współpraca w zakresie wymiany informacji temat warunków kredytowania - sporządzanie planów inwestycji na przedsięwzięcia rolnicze objęte kredytowaniem - współpraca w zakresie realizacji powiatowych eliminacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej - upowszechnianie informacji - organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych na targach - organizacji szkoleń

		<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie obsługi rolników - udział w posiedzeniach i spotkaniach
5.	<p>Izby rolnicze oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych</p> <p>1. Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prezentowanie informacji dotyczących bieżącej sytuacji w rolnictwie, aktualności z działalności Ośrodka na kwartalnych posiedzeniach delegatów - współpraca w zakresie realizacji powiatowych eliminacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej - prezentowanie informacji dotyczących bieżącej sytuacji w rolnictwie na posiedzeniach delegatów, w tym warunków pozyskiwania środków na działania w ramach PROW - współpraca w ramach komisji klęskowych - organizacja i prowadzenie szkoleń dla rolników - wymiana informacji - organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych na targach
6.	<p>Regionalne zarządy gospodarki wodnej:</p> <p>1. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Warszawie, Poznaniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc rolnikom w interwencjach dotyczących regulacji stosunków wodnych na terenie powiatu - udział w posiedzeniach i spotkaniach konsultacyjnych - udział w szkoleniach
7.	<p>Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w organizowaniu szkoleń na wykonywanie zabiegów środkami ochrony roślin dla uczniów klas ostatnich i absolwentów szkoły - konsultacje dotyczące możliwości podnoszenia kwalifikacji rolniczych wynikających z konieczności realizacji zobowiązań oraz poprawy organizacji pracy w gospodarstwie rolnym poprzez korzystanie z dostępnych kursów - wydawanie poświadczeń nabycia określonych umiejętności i uprawnień, m.in. ukończenia kursu przysposobienia rolniczego
8.	<p>Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - merytoryczna współpraca w zakresie nowego prawa wodnego
9.	<p>Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości</p> <p>1. Polska Agencja Rozwoju Regionalnego 2. Klaster Spółdzielczy „Spiżarnia Kujawsko-Pomorska” 3. Agro Klaster Kujawy – Stowarzyszenie Na Rzecz Innowacji i Rozwoju 4. Lokalne Grupy Działania 5. Kujawsko-Pomorska Organizacja Turystyczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w działaniu na rzecz rozwoju lokalnej społeczności zamieszkałej na terenie działania LGD - promocja turystyki wiejskiej poprzez realizację projektów, działalność informacyjną i promocyjną - wymiana doświadczeń i informacji - udział w posiedzeniach, zebraniach i spotkaniach organizowanych przez LGD - organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych na targach - organizacja i prowadzenie szkoleń dla rolników
10.	<p>Szkoły, szkoły wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe i placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk</p>	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie rolnictwa ekologicznego - udostępnianie sal wraz z wyposażeniem na potrzeby organizacji szkoleń, olimpiad wiedzy rolniczej, konkursów

<p><u>SZKOLY</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Samostrzelu 2. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bydgoszczy, Sypniewie, Kowalu, Starym Brześciu 3. Zespół Szkół Rolniczych w Grudziądzu 4. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Aleksandrowie Kujawskim, Grubnie 5. Technikum Rolnicze w Zespole Szkół w Skępem, Dobrzyniu nad Wisłą 6. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie, Przemystce 7. Zespół Szkół nr 2 w Golubiu-Dobrzyniu 8. Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi 9. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kościelcu, Kobylnikach 10. Zespół szkół Agro-Ekonomicznych w Karolewie 11. Zespół Szkół im. Powstańców Wielkopolskich w Bielicach <p><u>JEDNOSTKI BADAWCZO-ROZWOJOWE</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach 2. Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy Zakład Doświadczalny Kołuda Wielka 3. Stacja Zasobów Genetycznych Drobiu Wodnego Instytutu Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy w Dworzyskach 4. Państwowy Instytut Weterynaryjny - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach 5. Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach 6. Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy Balice koło Krakowa 7. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie 8. Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach 9. Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu 10. Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie 11. Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy, Oddział w Jadwisinie 12. Zakład Doświadczalny Oceny Odmian w Głębokim 13. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca dotycząca organizacji szkoleń, konferencji, konkursów, olimpiad - udział w targach, zebraniach, posiedzeniach, spotkaniach - transfer wiedzy między instytucjami - propagowanie edukacji rolniczej - prowadzenie wykładów wg potrzeb zgłaszanych przez zespoły szkół, centra kształcenia praktycznego m.in. z zakresu produkcji roślinnej, ogrodniczej, technologii sadowniczej, stosowania środków ochrony roślin - prowadzenie szkoleń polowych w oparciu o kolekcję odmian Kujawsko-Pomorskich Dni Pola w Grubnie - konsultacje dotyczące monitoringu agrofagów, stanu odżywienia roślin, kondycji przechowywanych owoców - demonstracje upowszechnieniowe i wdrożeniowe - organizacja stoisk informacyjno-promocyjne na targach - organizacja doskonalenia zawodowego doradców - organizacja i udział w realizacji projektów - zapoznanie młodzieży z zadaniami KPODR - rozpowszechnianie informacji na temat kursów kwalifikacyjnych, ulotek informacyjnych - udział młodzieży szkół rolniczych w szkoleniach organizowanych przez KPODR - prowadzenie książek rachunkowych Polskiego FADN zgodnie z umową, upowszechnianie wyników rachunkowości rolnej wśród rolników - korzystanie z wyników porejestrowych doświadczeń odmianowych i listy opisowej odmian roślin rolniczych zbóż, okopowych, strączkowych w pracy doradczej - doskonalenie genetyczne pszczoł
---	--

	<p>14. Centrum rozwoju Rolnictwa i Ogrodnictwa w Krakowie</p> <p><u>SZKOŁY WYŻSZE</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy 2. Uniwersytet Rolniczy w Krakowie 3. Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu 4. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy 5. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu 6. Politechnika Łódzka 7. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie 8. Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy 	
<p>11.</p>	<p>Jednostki administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi 2. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego 3. Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki 4. Urzędy gmin, miast, miasta i gmin 5. Urzędy skarbowe 6. Sądy rejonowe 7. Urząd kontroli skarbowej 8. Starostwa powiatowe 9. Wojewódzki Inspektorat Weterynarii oraz Powiatowe Inspektoraty Weterynarii 10. Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej i Artykułów Rolno-Spożywczych 11. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 12. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki 13. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Oddziały Terenowe 14. Państwowa Inspekcja Pracy/ Okręgowy Inspektorat Pracy 15. Wojewódzki Urząd Pracy 16. Stacja Doświadczalnictwa Oceny Odmian w Chrzęstowie 17. Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza 18. Ośrodki Pomocy Społecznej 19. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 20. Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne 21. Samorządy powiatowe i gminne woj. kujawsko-pomorskiego 22. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - wymiana doświadczeń oraz doradztwo w zakresie rolnictwa ekologicznego - współpraca w zakresie działalności edukacyjnej, szkoleniowej prowadzonej w zakresie rolnictwa ekologicznego - współpraca w zakresie promocji rolnictwa ekologicznego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, prawidłowa gospodarka odpadami - monitoring gatunkowy Barszczu Sosnowskiego na terenie ścieżki dydaktyczno przyrodniczej - działalność edukacyjna i promocyjna w zakresie ochrony środowiska i promocji ekologicznych metod produkcji żywności - monitoring stanu środowiska w województwie kujawsko-pomorskim - współpraca dotycząca właściwego nawożenia, badania warzyw i gleby - współpraca na rzecz realizacji projektu „Opieka w zagrodzie – gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim” oraz upowszechnianie dostępu do usług społecznych - współpraca na rzecz realizacji projektu „Samodzielnie (nie samemu) – wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim: oraz rozwoju usług społecznych - wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi rolnictwa ekologicznego i konsultowanie propozycji rozwiązań systemowych w rolnictwie ekologicznym - wspólne działania na rzecz promocji i rozwoju agroturystyki, turystyki wiejskiej, dziedzictwa kulinarnego, promocji sprzedaży bezpośredniej - przekazywanie do zarządu powiatu corocznych informacji dotyczących Strategii Rozwoju Powiatu i realizacji celów strategicznych dotyczących działalności KPODR - udział przedstawicieli władz samorządowych w komisjach rolnictwa, konkursowych, posiedzeniach rad gmin, spotkaniach, zebraniach wiejskich, sesjach rady miasta, dożynkach - współpraca w zakresie realizacji powiatowych eliminacji Olimpiady Wiedzy Rolniczej oraz wsparcie finansowe w zakresie zakupu nagród dla uczestników - współpraca przy organizacji szkoleń, konferencji, pokazów, konkursów, targów, imprez rolniczych - współpraca z urzędami, starostwami w zakresie związanym z rolnictwem, ochroną środowiska, obszarami wiejskimi i promocją regionu

		<ul style="list-style-type: none"> - prezentowanie informacji dotyczących bieżącej sytuacji w rolnictwie na posiedzeniach rad gmin oraz wybranych komisji wymienionych rad - udział w gminnych komisjach oceniających straty w uprawach polowych spowodowane złymi warunkami pogodowymi oraz komisjach ds. szacowania strat przez zwierzyńnię leśną - organizowanie stoisk informacyjnych na imprezach organizowanych cyklicznie przez gminy np. dożynki - konsultacje w sprawie interpretacji prawodawstwa dotyczącego organizowania grup producentów rolnych - budowanie sieci współpracy z lokalnym samorządem - wspólna promocja powiatu oraz zachęcanie mieszkańców do podejmowania działań aktywizujących - omawianie bieżących spraw w rolnictwie np. zagrożenie ASF, stawek dopłat bezpośrednich, dopłat do materiału siewnego itp. - dyżury doradców w urzędach gmin - badania ankietowe
<p>12.</p>	<p>Związki zawodowe i społeczno-zawodowe organizacje rolników</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka 2.Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewniej „POLSUS” 3.Kujawsko-Pomorski Związek Hodowców Bydła 4.Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego 5.Regionalny Związek Hodowców Owiec i Kóz 6.Krajowy Związek Hodowców Szynszyli 7.Polski Związek Hodowców Gołębi Rasowych i Drobnego Inwentarza 8.Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt 9.Wojewódzki i Regionalny Związek Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych 10.Regionalny Związek Pszczelarzy Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej we Włocławku 11.Regionalny Związek Pszczelarzy w Toruniu 12.Kujawsko-Pomorski Związek Pszczelarzy w Bydgoszczy 13. Pszczelarzy Polanka 14.Stowarzyszenie rolników „STOROL” w Kowalewie Pomorskim, EKOŁAN - Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Producentów Ekologicznych 15.Stowarzyszenie Kujawsko-Pomorskie Centrum Rolnicze 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca i doradztwo w zakresie rolnictwa ekologicznego - udział w uroczystościach, posiedzeniach, zebraniach, spotkaniach, imprezach rolniczych, targach, jubileuszach - współpraca przy organizacji targów, wyjazdów na targi oraz wystaw zwierząt i drobnego inwentarza m.in. poprzez uczestnictwo w komisjach oceny zwierząt - współpraca odnośnie przechowywania i przygotowania komponentów pasz dla zwierząt - czynnik doradczy w negocjacjach cenowych - transfer wiedzy między instytucjami - działalność informacyjna np. na temat stanu rolnictwa w województwie kujawsko-pomorskim - współorganizacja i udział w szkoleniach, konferencjach - wsparcie finansowe w zakresie organizacji konkursów, Olimpiady Wiedzy Rolniczej - wsparcie w zakresie promocji produktów pszczelich i wiedzy o życiu pszczół miodnych

	<p>16.Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych 17.Polska Izba Nasienna 18.Gminne Rady Kobiet i Kół Gospodyń Wiejskich 19.Koła Gospodyń Wiejskich 20.Ogólnopolskie Stowarzyszenie "Wieprz Polski" 21.Klub Dobrego Rolnika w Strzelnie 22.Kujawsko-Pomorskie Zrzeszenie Hodowców Drobiu i Producentów Jaj</p>	
13.	<p>Środki masowego przekazu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TVP Bydgoszcz, TVP Kujawy 2. Radio Nakło, PIK 3. Gazeta Pomorska, Aleksandrowska 4. Gazeta CGD, CLI, Powiatowe ABC 5. Tygodnik Pałuki 7. Prasa lokalna 	<ul style="list-style-type: none"> - nagrywanie programów telewizyjnych np. programu ekologicznego EKOOPCJE i innych programów promujących wieś kujawsko-pomorską - współpraca polegająca na przekazywaniu aktualnych problemów dotyczących ochrony środowiska oraz promujących działania Ośrodka - publikacja informacji, artykułów - udzielanie wywiadów dotyczących organizowanych szkoleń, konkursów, olimpiad, relacji z wydarzeń - promowanie działań podejmowanych przez KPODR - współpraca w zakresie opracowywania tematów rolniczych - nagrywanie audycji radiowych i telewizyjnych wg zgłaszanych potrzeb np. sytuacji w poszczególnych branżach
14.	<p>Firmy obsługujące rolnictwo w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nasiennictwa 2. uprawa roślin 3. nawożenia 4. środków ochrony roślin 5. hodowla zwierząt 6. usług rolniczych 7. certyfikacji w rolnictwie ekologicznym 8. mechanizacja rolnictwa 9. rolnictwa ekologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca w zakresie edukacji ekologicznej i doradztwa - zakładanie poletek doświadczalnych - wymiana informacji o zaopatrzeniu w rolnictwie - notowanie cen nawozów i środków - dostarczanie opakowań do pobieranie prób glebowych przez rolników - organizacja stoisk informacyjno-promocyjnych na targach - współorganizacja szkoleń i konferencji - doradztwo na temat doboru odmian i zakupu kwalifikowalnego materiału siewnego - kolekcje odmian roślin m.in. zbóż, rzepaku, roślin strączkowych - wsparcie finansowe w zakresie organizacji konkursów, Olimpiady Wiedzy Rolniczej

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

Z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego, odbyły się wydarzenia, takie jak: Kujawsko-Pomorskie Dni Pola w Grubnie oraz Krajowe Dni Pola w Minikowie i towarzysząca im Wystawa Rolnicza – zorganizowana w zamian za targi „AGRO-TECH”. Krajowe Dni Pola (KDP), to unikalne w skali kraju wydarzenie, które wpisało się w Międzynarodowy Rok Zdrowia Roślin 2020, pokazało bioróżnorodność roślin uprawnych, odmiany o podwyższonej tolerancji na suszę, bogatą kolekcję odmian roślin uprawnych, Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe. Wystawa Rolnicza to impreza o charakterze wystawienniczo-targowym zorganizowana jako impreza towarzysząca ww. KDP, której celem była prezentacja oferty handlowej wystawców krajowych z branży rolniczej.

Pszczelarze i sadownicy mogli kontynuować coroczne spotkania, gdzie omawiano bieżące problemy danej branży oraz uwarunkowania rynkowe krajowe i zagraniczne. Na Zjeździe Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego poruszano zagadnienia związane z aktualną sytuacją gospodarstw, warunkami produkcyjnymi i możliwościami zapobiegania i minimalizowania strat związanych z anomaliami pogodowymi. Na spotkaniu istnieje możliwość wymiany doświadczeń pomiędzy poszczególnymi producentami sadowniczymi.

Od kilku lat wspólnie z Gazetą Pomorską organizowane jest Forum Rolnicze, na którym spotykają się rolnicy, przedsiębiorcy rolni, przedstawiciele firm z branży rolniczej, przedstawiciele nauki, organizacji rolniczych i producenckich, przedstawiciele Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, władz rządowych i samorządowych województwa. Forum składa się z paneli dyskusyjnych i debaty podczas których omawiane są zagadnienia z zakresu produkcji roślinnej, zwierzęcej i przetwórstwa, a w trakcie debaty przedstawiciele władz odpowiadają na pytania redaktorów i rolników. Forum Rolnicze transmitowane było na żywo na fanpage'u Gazety Pomorskiej oraz w serwisie www.pomorska.pl.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną COVID-19, w roku 2020 nie zrealizowano najważniejszych imprez wystawienniczo-targowych, tj. Międzynarodowych Targów Rolno-Przemysłowych „AGRO-TECH”, Dni Otwartych Drzwi – Między Miastem a Wsią, „Lato na Wsi – Święto Smaku i Tradycji” oraz wystaw im towarzyszących, jak: Regionalnej Kujawsko-Pomorskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych, Ogólnopolskiej Wystawy Bydła Mlecznego podczas których prezentowane są najlepsze zwierzęta hodowlane oraz upowszechniane nowoczesne rozwiązania techniczne i technologiczne w produkcji zwierzęcej.

Z tego samego powodu nie zrealizowano również Forum Energetyki Odnawialnej oraz Forum Ochrony Środowiska pn. „Zarządzanie gospodarką odpadami”. W zamian za to przygotowano cykl wykładów szkoleniowych on-line pn. „Obowiązki wobec BDO”. Dzięki wykładom beneficjenci będą mieli dostęp do instruktażu posługiwania się Bazą danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami. Wykłady szkoleniowe są ogólnodostępne na stronie internetowej Ośrodka www.kpodr.pl.

Tab.32. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>
1.	XLIII Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe „AGRO-TECH” XXI Regionalna Kujawsko-Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych XI Ogólnopolska Wystawa Bydła Mlecznego	nie zrealizowano	Minikowo	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa,
2.	Krajowe Dni Pola	20-23.06.2020	Minikowo	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy
3.	XXIV Kujawsko-Pomorskie Dni Pola - Targi Regionalne	6-7.06.2020	Grubno	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie, Agro-Sieć Chełmno, Starostwo Powiatowe w Chełmnie
4.	XXI Targi „Lato na Wsi – Święto Smaku i Tradycji” XXI Regionalna Kujawsko-Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	nie zrealizowano	Minikowo	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie, Związki i organizacje branżowe hodowców
5.	VII Forum Rolnicze	22-24.09.2020	Bydgoszcz	Gazeta Pomorska, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
6.	XXXXI Dni Otwartych Drzwi – Między Miastem a Wsią	nie zrealizowano	Zarzeczewo	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
7.	Forum Ochrony Środowiska	nie zrealizowano	Przysiek	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
8.	XXVIII Forum Pszczelarzy	26.09.2020	Przysiek	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa, Regionalny Związek Pszczelarzy w Toruniu
9.	XI Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego	4.02.2020	Przysiek	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
10.	XV Forum Energetyki Odnawialnej	nie zrealizowano	Przysiek	Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

F. Działalność wydawnicza

W 2020 roku działalność wydawnicza KPODR przewidywała 19 pozycji wydawniczych. Poza planem wykonano 10 pozycji wydawniczych. Największą pozycją wydawniczą jest miesięcznik „Wieś Kujawsko-Pomorska” drukowany w nakładzie 32400 tys. (w całym roku). W 2020 roku Wieś Kujawsko-Pomorska otrzymała III miejsce w kategorii „Najlepsze czasopismo periodyczne”.

Zmieniono tytuł broszury (pozycja 4), „Patriotyzm konsumencki a hodowla trzody chlewnej” na „Konsumencie - przekonaj się do wieprzowiny!” i wydano ją w wersji elektronicznej.

Liczba zrealizowanych wydawnictw wynikała z zapotrzebowania na takiego typu wydawnictwa oraz panującej w 2020 roku epidemii COVID-19 i w związku z powyższym nie wydrukowano wydawnictw (pozycje: 3, 6, 7, 8, 15, 16) związanych z organizacją konferencji, szkoleń oraz imprez wystawienniczo-targowych, które się nie odbyły. Wydanie broszury (pozycja 6) „Produkcja kiszzonek – cz. II. Kukurydza, wysłodki” przeniesiono na 2021 rok. Tytuły wydawnictw zamieszczono w poniższej tabeli.

Tab.33. Działalność wydawnicza w 2020 r.

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład	
			Plan	Wykonanie
1	2	3	4	5
1.	Wieś Kujawsko-Pomorska	miesięcznik	34800	32400
2.	Informator - Kujawsko-Pomorskie Dni Pola – Grubno 2020	broszura	1000	150
3.	Informator Krajowe Dni Pola 2020	broszura	3000	nie zrealizowano
4.	Patriotyzm konsumencki a hodowla trzody chlewnej Zmiana tytułu na: Konsumencie – przekonaj się do wieprzowiny!	broszura	80	wersja elektroniczna
5.	Produkcja kiszzonek – cz. I. Podstawy kiszenia, zakiszanie traw, roślin bobowatych drobnonasiennych, GPS	broszura	300	wersja elektroniczna
6.	Produkcja kiszzonek – cz. II. Kukurydza, wysłodki	broszura	300	realizacja 2021
7.	Kujawsko-Pomorskie Seminarium dla hodowców szynszyli	broszura	200	nie zrealizowano
8.	Zarządzanie gospodarką odpadami	broszura - materiały konferencyjne	200	nie zrealizowano
9.	XI Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego	broszura - materiały konferencyjne	100	100
10.	Kalkulacje Rolnicze	broszura	wersja elektroniczna	wersja elektroniczna + 200 egz.
11.	Podatki w rolnictwie	broszura	wersja elektroniczna	wersja elektroniczna
12.	Ulotka informacyjna o targach	ulotka	2000	2000
13.	Podatki w rolnictwie	ulotka	500	100

14.	Notowania cen rolnych	ulotka	500	100
15.	Katalog Międzynarodowych Targów Rolno-Przemysłowych „AGRO-TECH” Minikowo	katalog	1000	nie zrealizowano
16.	Katalog Dni Otwartych Drzwi Zarzeczewo	katalog	1000	nie zrealizowano
17.	Folder Międzynarodowych Targów Rolno-Przemysłowych „AGRO-TECH” Minikowo	folder	400	400
18.	Plakaty na imprezy wystawienniczo-targowe	plakaty	2000	150
19.	Kalendarz KPODR na 2021	kalendarz	500	500
POZA PLANEM				
1.	Rolnictwo ekologiczne w partnerstwie z naturą”	broszura	-	2000
2.	W trosce o środowisko	broszura	-	2000
3.	Wypalaniu traw mówimy NIE	broszura	-	2000
4.	Zadrzewienia w krajobrazie rolniczym	broszura	-	2000
5.	Dobre sąsiedztwo roślin – praktyczne porady	broszura	-	2000
6.	Co powinien wiedzieć rolnik podejmujący inwestycję?	broszura	-	wersja elektroniczna + 200 egz.
7.	„Natura w obiektywie” promocja walorów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego	album	-	1150
8.	Gospodarka odpadami w gospodarstwie rolnym - obowiązki wobec BDO	ulotka	-	2500
9.	Konserwanty w żywności - co powinniśmy wiedzieć	ulotka	-	2500
10.	Dobrostan zwierząt	ulotka	-	wersja elektroniczna

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Na początku roku 2020 planowana liczba uczestników wynosiła odpowiednio: 159 uczestników w szkoleniach zewnętrznych oraz 425 uczestników w szkoleniach wewnętrznych. W rezultacie, po analizie dokumentów potwierdzających doskonalenie zawodowe, 819 pracowników uczestniczyło w szkoleniach zewnętrznych i 506 w wewnętrznych. Głównym organizatorem szkoleń zewnętrznych było Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, szkolenia wewnętrzne organizowali specjaliści działów merytorycznych.

W związku z pojawieniem się choroby zakaźnej COVID-19 oraz wprowadzeniem stanu epidemii w Polsce, szkolenia zmieniły formę spotkań na online. Dzięki wprowadzeniu nowej formy szkoleń, z danego tematu mogła być przeszkolona większa ilość pracowników. Pracownicy Kujawsko-Podmorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego wzięli udział w 69 webinariach.

Pracownicy Ośrodka przez doskonalenie zawodowe poszerzają swoją wiedzę i nabywają nowe umiejętności, które w konsekwencji wpływają na poprawę jakości świadczonych przez nich usług oraz prowadzonych szkoleń. Dowodem są przedstawione w sprawozdaniu działania na rzecz rolników i mieszkańców wsi.

Tab.34. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

Symbol	Tematyka szkoleń	Liczba uczestników	
		Plan	Wykonanie
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>
G.1.	szkolenia wewnętrzne		
G.1.1.	systemy produkcji rolnej	45	140
G.1.2.	rozwój obszarów wiejskich	20	13
G.1.3.	rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	20	40
G.1.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	320	313
G.1.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	20	0
G.2.	szkolenia zewnętrzne		
G.2.1.	systemy produkcji rolnej	46	470
G.2.2.	rozwój obszarów wiejskich	40	194
G.2.3.	rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	37	91
G.2.4.	ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	13	26
G.2.5.	metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	13	38

H. Ocena rezultatów działalności

Tab.35. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2020 r.

L.P.	Rodzaj działalności		Plan		Wykonanie	
			Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie	634	12 382	223	5 306
		Szkolenie wyjazdowe	59	1 409	16	452
		Konferencja	21	1 180	20	2 293
		Razem	714	14 971	259	8 051
2	Działalność doradcza	Porada indywidualna		23 626		29 018
		Doradztwo grupowe	25	119	7	52
		Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy		28		473
		Razem	25	23 773	7	29 543
3	Działalność informacyjna	Informacja		26 035		28 269
		Broszura	10	5 180	13	11 800
		Ulotka	3	3 000	6	6 300
		Info na www.	126		360	
		Art. w miesięczniku odr	250		299	
		Inne wydawnictwa	10	4 400	2	1 050
		Stoisko informacyjno-promocyjne	13		7	
		Pozostała działalność informacyjna	437	391	565	427
		Razem	849	39 006	1 252	47 846
4	Działalność upowszechnieniowa	Pokaz	7	310	2	50
		Demonstracja	5		7	375
		Konkurs	15	828	6	114
		Olimpiada	1		1	60
		Targi / wystawy	11		5	
		Pozostała działalność upowszechnieniowa	212	212	18	18
		Razem	251	212	39	18
5	Działalność pozostała	Monitoring	1 280		2 678	
		Analiza	12		12	
		Szacowanie szkody łowieckiej	-		12	
		Pozostałe formy	770	770	876	876
		Razem	2 062	770	3 578	876
Razem			3 901	78 732	5 135	86 334

Różnice:

W 2020 roku, z przyczyn niezależnych od KPODR różnice w realizacji Programu działalności są znaczące. Sytuacja związana z epidemią COVID-19 przyczyniła się do większego zapotrzebowania na doradztwo indywidualne (informacje, porady, opracowania) i działalność wydawniczą (broszury, ulotki, informacje na www, artykuły w miesięczniku KPODR, pozostała działalność informacyjna). Wprowadzone w związku z epidemią obostrzenia uniemożliwiły organizację targów, wystaw oraz większości szkoleń.

W 2020 roku, zarówno działalność informacyjna, jak i doradcza w największym stopniu koncentrowała się w obszarze ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych, w tym płatności bezpośrednich oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W tym zakresie wykonano też więcej usług doradczych tj. dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej. Znacząca część informacji oraz porad dotyczyła również rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych, a w szczególności bioasekuracji w gospodarstwie rolnym, norm i wymogów wzajemnej zgodności oraz prowadzonej produkcji roślinnej. Duża ilość informacji i porad udzielona była również z zakresu rachunkowości w gospodarstwach rolnym, zwłaszcza rachunkowości rolnej.

Wnioski:

1. W Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego zadania do realizacji, planowane są w układzie rocznym. Wykonanie dokładnie zaplanowanej liczby usług doradczych, informacyjnych i upowszechnieniowych jest trudne, gdyż ich wykonanie zależy od zapotrzebowania klientów, jak i zainteresowania daną tematyką.
2. Uruchomienie poszczególnych naborów wniosków do działań PROW 2014-2020 miało wpływ na liczbę realizowanych działań doradczych (informacji, porad, opracowań) w tym zakresie.
3. Wdrażanie nowych aktów prawnych, powodowało zwiększone zainteresowanie doradztwem w zakresie wprowadzonych zmian oraz nowych wymagań prawnych dotyczących gospodarstw rolnych.
4. Wprowadzone w 2020 roku obostrzenia związane z występowaniem zagrożenia epidemiologicznego COVID-19 miało wpływ na liczbę zrealizowanych działań szkoleniowych, informacyjnych i upowszechnieniowych.

Ocena:

W 2020 roku, w KPODR przeprowadzono ponad 327 spotkań edukacyjnych (szkoleń nieodpłatnych, odpłatnych oraz konferencji), co pozwoliło na przeszkolenie ponad 10 tys. rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Ośrodek dostosował możliwości techniczne do prowadzenia działalności edukacyjnej w formie online, co pozwoliło na zrealizowanie prawie w 100% konferencji. W 2021 roku będą te możliwości rozszerzone na szkolenia gminne i powiatowe.

Dużym wyzwaniem była działalność doradcza i informacyjna, w związku z większym zainteresowaniem doradztwem indywidualnym.. Działalność doradcza to ponad 29 tys. udzielonych porad indywidualnych, w tym doradztwo grupowe i ponad 28 tys. informacji.

Doradcy spełniając oczekiwania klientów Ośrodka realizowali działania upowszechnieniowe w formie pokazów, konkursów, targów i demonstracji technologicznych,

co wzbogaciło ofertę w zakresie poprawy konkurencyjności i podnoszenia poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym.

Powyższe działania były zgodne z zapotrzebowaniem klientów.

Ośrodek współpracował z jednostkami badawczo-rozwojowymi, uczelniami wyższymi, szkołami, samorządem, instytucjami krajowymi, poprzez wspólne projekty i inne przedsięwzięcia, tj.: grupy operacyjne, forum, konferencje, Krajowe Dni Pola.

Pomimo panującej pandemii COVID-19 Ośrodek wykonał większą liczbę usług doradczych i informacyjnych. Jednakże, w przyszłości, na wykonanie zaplanowanych zadań będzie rzutować zmniejszające się zatrudnienie oraz przedłużające obostrzenia związane z COVID-19 lub inne zagrożenia tego typu.

I. Załączniki elektroniczne – płyta CD: